

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körut 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF. Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR. Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr.,
egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

A legnagyobb ideálért.

Budapest, szeptember 15.

(L.) Itt a földön nekünk embereknek miszke gondunk, hogyan lehet örökéletűvé a mi világhódító fajunk. Az ösztönünk sugallja, hogy merészen megkísértsük a röplést az örökkévalóság felé: fönn akarjuk tartani nemünk életét, dacos viadalra kelünk miatta a természettel, minden érzésünk, minden okoskodásunk öntudatlanul ennek szolgálatában áll. Élni akarunk mi emberek ezen a földön és urai akarunk lenni a világnak. Sőt támadnak az emberek nyájaiban Ikaruszok, akik vállukra szárnyat kötnek, hogy bebarangolhassák az egész világegyetemet és kibontsák ott a mi fajunk szuverénitását lobogóját. Büszke, talán dölyfös gondolat: de már az anyatejjel szívtuk magunkba. Mondjuk, hogy az elbizakodottság büne ez: de mindnyájan ebben fogantattunk. Mi leszünk a világ urai. Harcba szállunk minden ellen, ami merész előrehatolásunk elé gátat merne emelni.

És tehát gondolkozunk róla, miképpen lehet megvédelmezni az embert a természet ellen. Biztosítani akarjuk létezését, egészségét, erősségét az élet viharai közt. Minden praktikus eredmény, amelyet a tudomány elért, e cél szolgálatában áll. De gondolkozunk arról is, miképpen lehet megvédeni az embert az embertől. Homo homini lupus — ősrégi mondás, igazságát naponkint bizonyítja a rendőri krónika. Leghatalmasabb ellenségünk az ember: ösztönünk parancsolja, hogy vele szemben fölfegyverezzük magunkat, hogy megsemmisítsük őt, az ártót. De ösztönünk parancsolja azt is, hogy megtartsuk őt, a mi husunk és vérünkől valót, őt, az embert. Hogyan tehetünk eleget ennek a két, egymásnak homlokegyenest ellentmondó, de erős ösztönparancsolatnak?

Az ellentmondást kisimitani, semlegesíteni törekszik az, amit mai nyelven jognak, törvénynek, igazságszolgáltatásnak nevezünk. A jog, törvény és igazságszolgáltatás tehát az emberi nem legnagyobb ideáljának szolgálatában áll, annak az ideálnak, amelynek neve: öröklet.

Az imént zárta be tanácskozásait a büntetőjogi kongresszus, amely a világ leghíresebb büntetőjogászait gyűjtötte Budapest falai közé. Nem a rendes kongresszusok sablonjára végezték ők munkájukat: nevezetes és nagyszabású gondolatok pattantak ki a nemzetközi eszmék surlódásából, olyanok is, amelyeket kodifikálni fog a civilizált világ. A legfinomabb humanista érzés futotta át ezeket a tudós tanácskozásokat, oly szubtilis gondolatok születtek meg, amelyeket a száz év előtti nagy humanisták még csak nem is sejtettek. Ez az ideális vonás fölemeli érzéseinket. Nem kell kétségbeesnünk barbárságunk felett: a világ legszebb elméi mindig készen állanak arra, hogy emberséges utakra térítsék azokat, akiket a napi élet belebuktat a fertőbe. Aki figyelemmel olvasta ezeket a tanácskozásokat, azt az érzést merítette belőlük, hogy amit a mai irodalom és művészet oly hathatósan keres: az emberi kvalitások finom kritikáját és megmérlegelését, ime átvették azok is, akiknek tudására alapítják az országok törvényhozásuk legfontosabb részét. A régi megtorló törvény igazságos törvénynyé kezd változni, mérlegeli az eltévedt ember érzéseit, lelki és külső motívumait, sőt fiziológiai állapotát is. Az ember küzdelme az ártó ember ellen kezd nemessé és humánussá lenni. Az ellentét, amelyet kétféle ösztönyszerű cselekvésünk megemlítésekor kiemeltünk, elsimul: a megtorlás helyébe az a törekvés lép, hogy kíméletesen ártalmatlanná váljék ama homo homini lupus. A

régi jogász sommásan kezelte az embert: büntette apraját, nagyját, zordonan, érzéstelenül, tekintet nélkül. Volt egy idő, amikor itt is finomabb megkülönböztetéssel éltek: meghatároztak egy életkort, amikor az ember még nem egész ember s külön jogi kezelés alá vették a serdületleneket. De elfeledték, hogy van a felelősségnek egy másik határa is, amikor a mese tanúsága szerint megint gyermekké válik az ember: az aggkor. A Budapesten összegyűlt jogászok azt a korszakos határozatot hozták, hogy vétessék más jogi elbírálás alá az öreg ember cselekedete is. Magas, humanus gondolat, széles és nagyszabású, méltó a kulturánkhöz.

Valamennyi határozat közül ezt az egyet kívánók megrögzíteni, mint olyat, amely modern bölcseségre vall és be fog vonulni az országok törvénykönyveibe. Ebben élesedik ki a legfinomabban az a törekvés, hogy csak az ember tökéletes megismerése után bírálhatjuk el tökéletesen cselekedeteit. Hogy vigyázzunk itéletünk döntésekor: hiszen emberrel állunk szemben, a mi nemünkől valóval és nem csupán ellenséggel. Valamely messzi derengő érzés van e gondolatban: a bűnös ember is a mi világhódító, nagyratörő fajunk falanxának egy tagja, ő is fegyvertársunknak született az univerzum birtokbavételére. Ha botlott, ám nézzük meg, miért botlott s ne mondjuk ki az utolsó szót, mielőtt a lelke mélyébe, élete körülményeibe, pszikéjébe, fizikumába be nem tekintettünk. Csakugyan, a legszelebb alapu jogi gondolatok egyike, amelyeket e század szült.

És ugyanebből az ösztönből támadt hosszasan leszuródási processzus után ama másik kongresszus témájának eszméje, amely a gyermekek megvédelmezésének módjairól tanácskozott. Az egész szerves világgal közös ösztöne az embernek a fiatal nemzedék megvédelmezése. Ebben látja fajának folytatását,

T Á R C A.

Három apróság.

(A Nemzeti Színház első premiére-je.)

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irta: Ábrányi Emil.

Felvonásokozkben néha fölkeresem egy-egy ismerősömet, hogy puhataljam a hangulatot. A mulkor — nem emlékszem tisztán a napra; talán félélvvel ezeltőt, talán tegnap, talán éppen ma történt — a következő párbeszéd fejlődött ki köztöm és egyik tekintélyes habitű közt, akinek a hangosan elmondott kritikáját három sor támlás-szék tartja szentírásnak a Nemzeti Színház nézőterén.

— Jó estét! Hogy mulat?

— Unatkozom, mint egy borjufóka!

— Honnan tudja ön, hogy a borjufóka unatkozik? Erről se Buffon, se Brehm, se a Nansen Frithjof híres naplója nem referál! En inkább azt hiszem, hogy a borjufóka nem unatkozik. És pedig azért nem unatkozik, mert a borjufóka nem olvas regényt, nem bírál drámát és nem köteles eljárni a premiérekre!

— Jó. Ha ön szörszállhasogató, hát akkor azt mondom: olyanokat ásitok, mint egy borjufóka! Mert hogy a borjufókák ásitanak, azt a saját szememmel láttam a hamburgi állatkertben.

— Ez igaz. De mi az oka annak, hogy ön rengeteg módon ásitoz, amikor itt vigjátékokat adnak elő s pláne magyar szerzőktől?

— Jól tudja, hogy sohasem voltam hazatérő és hogy honfitársaimat imádom. De ha itt

ülök a színházban, akkor úgy gondolkozom, mint Petur bán, akinek a politikai nézeteivel különben sokban nem értek egyet. Ha itt ülök a színházban, akkor „görög, gubás, bojér, francia, német, olasz, hottentotta mindegy nekem”, mihelyt jó darabot ír. Ellenben ha nem jó a darab: lehet a szerzője magyar, származhatik az Árpádok véréből vagy a Zrinyi Miklós fájából, lehet olyan hős, mint Hunyadi János, vagy olyan szent, mint Imre királyfi, a Krescimira szűzes férje — boszszankodni, szitkozódni, ásitozni fogok zsen nélkül. Igenis! Jogom van hozzá. És én a jogaimból nem engedek. Ha rossz a darab, szídom, akár idegen, akár magyar ember írta!

— Mit nevez ön rossz darabnak? Ma már nem irnak darabot recept szerint. Minden szabály elavult. Rossz darabok ma már nincsenek is, csak bolond darabok és disznó-darabok vannak. Egy férfiú tizenkét évig sétál fel s alá a szobájában. Ez az egyik zsáner. Egy férfiú, akit a neje mindjárt a nász után valami turpisságon ért s e miatt tolózárral és szigorú bójttal büntették: nyilvánosan fejtegeti, vajjon ne konzumálja-e a házasságot nappal, a szalonban, egy kis meglepetés, sőt erőszakosság révén? Ez a másik zsáner.

— Megengedem, hogy Borkman bolond és a Berr de Turique férje szatirizásban szenved. De a bolond legalább bámulatos logikával van rajzolva és az indecens férj legalább ember az érzékiek, a gyönyörvádszók osztályából, amilyen ezer és ezer akad a férfiak közt. De micsoda szalmaesutakok, micsoda kóccal tömött babák, micsoda karóra tűzött rongyos cilinderek és káposztafejek közt himbalódzó kabátos madár-ijesztők azok a dámák és urak, akiket némely magyar szerző prezentál! Már bocásáson meg az ur: sommiféle hazafiság nem kényszeríthet

arra, hogy én, akinek a fejelágya régen benőtt, ezeket a domboru pappendekli-figurákat emberköl fogadjam el!

— Véleménye tulszigorú! Ej, a jellemfésítés még nem vagyunk raffiniált virtuozok, mint a külföldiek. Egy kis naivitás az egész.

— Éppen ez a baj! Ezen a naivitáson már tul kellene lennünk. A közönség már régen nem naiv és a drámaíró még mindig az? Ot éves koromban élő embernek hittem Paprika Janesit és gyönyörrel teljes borzalommal néztem a hőst, aki először agyonütötte a batyus zsidót, aztán az ördögöt és végül a vigyorgó halált. De most nem Paprika Janesikat, hanem embereket akarok látni a színpadon. Idea, ötlet, valóságosság, pszichológia, egy kis uj levegő, egy kis eredetiség, egy kis sziporkázó szellem, a valóságnak egy-egy művészi kézzel megrajzolt másolata — ezekben szeretnék gyönyörködni! S ezek helyén mit kap az ember? Százszor eleséppelt motívumokat szellem nélkül, sőt ész nélkül feldolgozva, még a régiéknél is silányabb kiadásban; lehetetlen, abszurd jellemzést, durva tulzásokot, együgyű sablont, fordítottját mindannak, amit szellemes, finom, korrekt, élethű megfigyelés egy sokat tapasztalt, művelt közönség mulattatására kitalál. Nekünk évente bemutatják az európai színműirodalom válogatott roemeit. Megismertetnek bennünket kitünő drámaírókkal, akiknek a szelleme mély, eredeti, meglepő és a technikája káprázatosan briliáns. Alkalmat adnak nekünk az összehasonlításra, elkényeztetnek bennünket a színpadi mesterség legjavával — és ezek után azt várják, hogy türelmesek legyünk, hogy ne szitkozódjunk, amikor művészet nélkül, szellem nélkül, emberismeret nélkül készült zöld naivitásokat tálalnak elénk?

ebben jövőjét, ebben örökéletét. A szerelmes ifjú tüzes pillantása, amelyvel párját, szép, viruló, erős párját keresi s a nőstényállat önfeláldozó harca a kölykeinek megvédelmezésére egyazon ösztönnek megnyilatkozása: a messzi láthatáron ezt az ösztönt az örökélet öntudatlan gondolata vezeti. Adjunk a jövőnek viruló, erős nemzedéket s akkor virulóan és erősen folytatódunk nemzedékről nemzedékre. Védjük meg szöngye magzatainkat, mert ők a mi folytatásunk. Vakon bizunk az ő jövőjükben s küzdünk tehát két kézzel a boldogulásukért.

A büntetőjogászok és a gyermekvédők — bármily rokonalanoknak lássék is első tekintetre az ő törekvésük, — egyazon nagy és büszke emberi célért fáradoznak. A kodifikátor kemény keze s a lelencházai apáca gyöngye karja e végső ideált ápolgatja. Örülünk neki, hogy itt Budapesten végeztek ez évben zajtalan, de magaslatos jelentőségű és mélyen emberi munkájukat. Azt véljük, hogy mind, akiket messzi földről ide hajtottak ama nemes ösztönök, nem találtak itt készületlen talajra. Ott állunk mi magyarok is a küzdők sorában. Fegyverezünk és dolgozunk mi is azokkal a becsületes és jeles fegyverekkel, amiket a tudomány és a humánus érzés szolgáltat ezekre az ideális célokra. Napi küzdelmeink közepette pedig megerősíti szívünket az a gondolat, hogy mind e sok kitűnő elmével és nagy szívvel azt a közös célt szolgáljuk, amely az emberiségnek legregibb és minden korokig eltartó ideálja.

BELFÖLD.

A Tiszák és a bihariak. Ugyanaz a nagyváradi újság, mely a minap a Tisza-csoport kiválasztásáról tudott mesélni, ma olyan formában ismétli meg híret, hogy Bihar megye és Nagyvárad szabadelvű polgársága az, mely megköveteli a Tiszáktól, hogy lépjenek ki a reakció táborából, mert különben elfordul tőlük. Most már tehát nem a Tiszák szándékáról, hanem a bihari szabadelvűk pressziójáról szól a nota. Nagyváradi tudósítónk azonban, aki *illetékes helyen* utána járt a dolognak, ebben a formában is megegyezik a hírt. A nagyváradi szabadelvűpárt ugyanis egyenesen fölkererte annak közlésére, hogy az odaváló szabadelvű polgárság lelkesedéssel ragaszkodik *Szék Kálmán* miniszterelnökhöz, a szabadelvű Magyarországot vezéréhez s örömmel látta, hogy a szabadelvűpártot a nemzeti párttal is megerő-

sítvén, az országot liberális szellemben kormányozza. Nagyváradon egyébként meg vannak győződve arról is, hogy Tisza Kálmán távolról sem gondol a kivonulásra. Nem gondol rá — mint levelezőnk írja — éppen szabadelvűségénél fogva s mert a szabadelvűpárt mostani hatalmas egységét a nemzet nagy feladatainak megoldására szükségesnek tartja.

Változatlanul adott ki nagyváradi levelezőnk tudósítását; hiszszük is, hogy a dolog csakugyan úgy áll, ahogy ő elmondja s hogy Tiszáéktól távol áll a pártbontás gondolata. De ez alkalommal nem akarjuk szó nélkül hagyni azt a furcsa hangot, amelyen a nagyváradi sajtónak egyik *szabadelvűpárti* lapja a Szék-kabinettről beszélni szokott. Kóstolól adjuk e lapnak mai cikéből a következő részletet:

Ahogy elmondotta már vetőját Bihar megye szabadelvű közvéleménye nem egy ízben a *Szék Kálmán omnipotens hajlamaival szemben*. Indíkskrétek nem akarunk lenni, de ha *provokálnak* rá bennünk, úgy be is fogjuk bizonyítani, hogy itt Bihar megyében Bihar megye szabadelvű közönsége az ur és nem adnak itt sokat sem a *Szék Kálmán ur utasításaira*, sem az ő „leveleire”, ha ellentétbe helyezkedik Bihar megye szabadelvű közvéleményének akaratával.

Igy ír Szék Kálmánról, a többség vezérével a bihari megyei szabadelvűpárt egyik lapja. Semmi kétségünk benne, hogy Tisza Kálmán meg fogja találni a kellő módot e tiszteletlen s gyűlölködő hangnak a nyilvános dezavválására.

Képviselői beszámoló. Zalathánról táviratozók: *Werner Gyula*, a magyar-igeni kerület országos képviselője tegnapi Zalathán beszámolót tartott. Beszédében hangsúlyozta, hogy csak olyan közigazgatási reformot fog támogatni, mely a megyék autonóm jogkörét tiszteletben tartja, sőt fejleszti. Nagyszabású, tervszerű nemzeti politika híve az erdélyi részkeze nézve, az államnak nagy anyagi áldozata árán is. Az állami és megyei tisztviselők jobb javadalmazását sürgeti. Adórendszerünk megváltoztatásához az alsóbb néposztályok terhén könnyíteni kell. Mint író és mint politikus az erdélyi magyarság ügyének kíván szolgálni; ezt tüzte ki életelőjével. A beszámolót a választók nagy lelkesedéssel fogadták és a képviselőnek egyhangulag bizalmat szavaztak. Azután a különböző egyesületek és intézetek küldöttsegei tisztelegtek a képviselőnél, akinek tiszteletére este 8 órakeret rendeztek, amelyen *Lukács Béla* volt kereskedelmiügyi miniszter, a párisi világiállítást magyarországi kormánybiztosa is résztvevett. *Werner Gyula* kerületének többi közsegeit is meglátogatja és azután részt vesz az Emke Gyulafehérváron tartandó gyűlésén.

Zsilinszky a bányakerületi közgyűlésen. Az *Alkotmány* a tegnapi számában úgy tünteti föl *Zsilinszky Mihály* államtitkárának a bányai ev. egyházkerületi gyűlésen mondott megnyitói beszédét mintha az ev. egyházban észleltető súlyos bajokat az egyházpolitikai törvényeknek tulajdonítaná — és mintha e beszéd ellentétben állana *Sárkány Sámuel* püspök jelentésével, amely szerint az egyházpolitikai törvények nem igen okoztak kárt az evangélikus egyháznak. E felfogással szemben illetékes oldalról a következőket jelentik ki:

Mondanunk sem kell, hogy az *Alkotmány* közlése tendenciózus és hogy *Zsilinszky* államtitkár beszédét hamisan kivonatolta. Mert igaz, hogy *Zsilinszky* beszélt a hitbizottság csökkenéséről és az erkölcsök süllyedéséről, de azoknak az okait távolról sem kereste a politikai törvényekben, hanem a korszakellenben, az anyagias irányban, a korméskor szaporodásában és a többek között azokban a szociális és politikai szónoklatokban és bizonyos tagok igaztásaiban, amelyek az evangéliumot hirdető lelkes hatását ellensúlyozván, a szeretet helyett gyűlölséget terjesztenek és amelyek a nép szenvedélyeinek, tudatlanságának és hiúságának hizelegnek. Vajjon *Zsilinszky* nem inkább a néppárti szónokokra célozott-e?

A püspöki konferencia.

Budapest, szeptember 15.

A püspöki konferencia mai gyűlésén a huszonhetes bizottság javaslata alapján letárgyalta a katolikus autonómia ügyét s általánosságban megjelölte azokat az elveket, amelyek alapján az ügyet a katolikus egyházi kongresszuson tárgyalni fogják. A részleteket közvetlenül a kongresszus összehívása előtt vitatják meg. A századvégi hódolat s a magyar királyság kilenc százados emlékünnepe ügyében a püspöki konferencia megvitatta a végrehajtó bizottság által előterjesztett programot és javaslatot s elvileg elhatározta az ünnep megtartását. Mivel azonban a programon olyan pontok is vannak, amelyeknek végrehajtásához a kormány hozzájárulása is szükséges, a konferencia kimondta, hogy előbb ezeket a pontokat tisztázza. Különben pedig elhatározta, hogy a szükséges intézkedéseket megteszi s az ünnepély végleges programját alkalmas módon tudatja az egyházakkal s a hívőkkel.

A mai gyűlésen *Meszlényi* és *Vályi* püspökök kivételével, akiknek egyházi ügyekben székhelyeikre kellett visszatérniök, valamennyi egyháznagy megjelent a budai primási palotában.

Vaszary Kolos hercegprimás tíz órakeret nyitotta meg a konferenciát rövid imával és fölkererte a megjelenteket, hogy a huszonhetes bizottság tervezetét folytatólag vitassák meg.

Helyey püspök felolvasta a tegnapi gyűlés jegyzőkönyvét, amelyet minden megjegyzés nélkül tudomásul vettek. A jegyzőkönyvet *Császka György*

— Ne legyünk igazságtalanok! Vannak kivételek . . .

— Vannak. Igenis vannak. S ezeket a kivételeket nagyrabecsülöm. De most nem a kivételekről beszélünk, hanem —

Itt a beszélgetés fonala megszakadt, mert a hatalmas indus vészharang (a Nemzeti Színházban most nem villamos csemetéssel, hanem a Brahma és Vishnu templomaiban szokásos *Gong* imponáns kongásai jelzik a felvonások kezdetét) minden felvonásközi lézengőt komor intéssel a helyére parancsolt.

Vad ismerősem csatarendbe vágta magát a szőlléjében és irgalmat nem ismerő gyúnyos pillantással meredt a színpad felé. En visszamentem a tizenkötödik pad sorba, leültem és vártam a következőket, tele hazafisággal és fenkölt emberszeretettel.

*

Három egyfelvonásos vigjáték promiéreje nek voltunk tanúi ma este a nemzeti színpadon. Két teljesen új szerző: *Hajó Sándor* és *Kempfné-Borosnyáni Irma* asszony versenyzett a babéért egy jövényt, veterán drámaíróval, aki mint színjászó is egyik díszje a Nemzeti Színház gárdájának — *Gabányi Árpáddal*.

A kis darabok, mint az apró gyermekek, elnézésre, szelidségre hangolják a kritikust. Legálább én úgy érzem, hogy nem tudom eldönteni: melyiknek nyújtsam a babért a három versenyző közül? Nem is döntöm el, hanem udvariasan három részre osztom a koszorút és mindegyiknek egyenlő részt juttatok a dícsőség plántájából; sőt az egyik hányadot néhány illatos rózsaszállal fonom át, mivel az egyik szerző asszony, még pedig szép asszony.

A két új szerző — mondják — kerék három esztendeig várakozott, amíg apró darabjuk végre színre került. A *Dombai ur felesége* című darabcska szerzője mint *Hoffmann Sándor* nyújtotta

be primuláját az igazgatóságához. Időközben *Hajó Sándorra* változtatta át a nevét és dus haja félig megőszült a hosszú várakozás alatt. — *K. Borosnyáni Irma* asszony *Másodvirágzás* című egyfelvonásos művecskéjét a millennium esztendejében fogadták el, éppen három évvel ezelőtt. Az embernek megáll az esze: mi oka volt ennek a halogatásnak? Mért készülték három esztendeig két egyfelvonásos vigjáték bemutatására, amikor elég lett volna három hét, hogy mind a kettőt megfelelő szereposztással színrehozzák? Három évi várakozás elég arra, hogy némely embernek a kedvét szegje és a legerősebb talentum lelkeiben is esüggést idézzen elő. Gőgös bürokratahoz illik az, hogy előszobájában a szegény kérvényezőket megvárakoztassa; a Nemzeti Színház igazgatóságához ellenben az illenék, hogy figyelmes legyen a kezdők iránt és engedje röplüni azokat, akikről látja, hogy szárnyakkal születtek. Ha rossz a darab, nem fogadom el. Ha megüti a színház nívóját, nem várakoztatom három évig, hanem azonnal előadatom, hogy a szerző mielőbb a közönség elé kerüljön és ennek a döntő fórumnak a közvetlen ítélete alapján tanuljon jobb darabot írni. Ez a módja annak, hogy a jövő generációt neveljük és ennek a révén a színház játékrendjét is biztosítsuk.

*

A *Dombai ur felesége* című darabocskában egy bájós fiatal asszony, aki csak félve van férjénél, randevut ad fiatalok barátjának, *Kábai Bénének*, még pedig a — saját lakásán. Amikor a férj, *Tornyai Fülöp* (talán doktor, talán bérzeügynök, társadalmi állásáról nem tájékoztat a szerző) kimegy a házból: *Helén*, a félve házias asszony, jelt ad az ablak függönyével *Kábai Bénének*, aki a szemközti levő kávéház ablakán keresztül lesi a jelt s mihelyt megkapta, rohan a szép asszonyhoz, hogy a férj távollétében meg-

magyarázza neki: mi az igazi, ideális, egyedül üdvözítő barátság. A férj mindenre rájön, de szerencsére olyan ember, aki *Voltaire* elmésségét egy vizsgálóbíró és egy oknyomozó történéssé hideg okosságával párosítja magában s aki ezenfelül olvasta vagy látta *Sardou* híres komédiáját, a *Divorçons*. Elhatározta, hogy *Helén* előtt éppen úgy le fogja járattani *Kábai Béné*t, ahogy *De Prunelles* ur lejáratja *Cyprienne* előtt a szép *Adhemárt*. A randevu órájában otthon marad, elmond egy kohlolt és pikáns történetét *Dombainéről*, a házasságtörő asszonykáról, akinek a történetében a saját esetét mondja el és végül a firhanggal — mintha utánozná a nem létező *Dombainé* mozdulatát — jelt ad a kávéházban várakozó *Kábai Bénének*. *Kábai Béné* (a kis kába!) rohan föl, óriási virágokréttával a kezében és egyenesen a szép asszony lábai elé borul. Az elmes férj rögtön megcsipi, de úgy áll rajta bosszut, hogy barátságosan leülteti az asztalához, fekete kávé itat vele (tömérdek cukorral) és e közben lassanként lehámozza képéről a modern *Don Juánok* kétes nimbuszát. *Helénke* meggyőződik, hogy *Adhemar* — akarom mondani: *Kábai Béné* ur, haszontalan, gyáva fráter. A komikussá tett esábitó gyönyörű közt vonul ki a házasok szentélyéből és a gyorsan átalakult asszony csodálattal vegyes szerelemmel borul az okos férj imponáló mellé.

Meglehet, hogy *Sardou* ezt a témát jobban kimerítette, finomabban megokolta és hogy a *Dombai ur felesége* ugyszólván a *Divorçons* című vigjáték extraktumának tekinthető. Az is igaz lehet, hogy fiatal asszonyok — ha csak nem borzasztóan léhák — hat hónappal az esküvő után nem adnak randevut a saját lakásukon és óvakodnak megcsalni olyan címés, okos, becsületes férjeket, mint *Tornyai Fülöp* ur. Az sem egészen valószínű, hogy *Helén*, amikor rajtakapják, nem száll magába és nem válik némává a rémülettől, hanem a bosszuállásra kész férfi előtt

kolocsi érsek és Majláth Gusztáv erdélyi püspök hiteltelítették.

Az autonómia vita ma csaknem kizárólag a görög-katolikus románok részvétele körül forgott. Mihályi érsek fejtette ki a románok álláspontját, amely ugyanaz, mint amelyet 1870-ben az első katolikus kongresszuson hangoztattak s amelynek lényege, hogy a görög szertartású katolikusok autonómia az országos autonómia által ne szoríttassék ki egészen. Akkoriban a ruhén püspökök is külön autonómiát követeltek, de ma már meg sem kísérelték ezt.

Mihályi érsek különösen arra az izgalomra figyelmeztette a konferenciát, amelyet a saját megszokott autonóm jogok eltüntetésére a hívők és a felkispásztorok körében keltene. Ez az izgalom még fokozódik azáltal, hogy a tervezet az erdélyi autonómiát az egyházközösségek és kerületek számára megtartja, de a románok kénytelenek a tervezet rendelkezéseit alkalmazkodni. Kéri tehát, hogy egyforma mértékkel mérjenek mindenki számára, mert különben a románok küldöttek nem vehetnének részt a kongresszus munkálataiban, nehogy részvételük beleegyezésnek tekintessék.

Több felszólaló s különösen Schlauch bíboros hangsúlyozta, hogy ez a kérdés nem való a püspöki kar elé. A román püspököket és küldötteket épp úgy legfelsőbb elhatározás alapján hívták meg a kongresszusra, mint a többieket. Csak az ő dolguk tehát, hogy ezzel szemben milyen magatartást tanúsítsanak. De csakis a kongresszus plénuma az egyetlen fórum, amely e kérdésben határozhat.

Miután még Pável püspök biztosította a konferenciát arról, hogy a románok eljárásában semmiféle vallásos momentum vagy irányzat nincs, a vitát bezárták.

A püspöki kar ezután, mint már tegnap is előre jeleztük, majdnem egyhangulag elhatározta, hogy a kongresszuson a huszonhetes bizottság tervezetnek elfogadása mellett fognak szavazni általánosságban s azt a részletes tárgyalás alapjául elfogadják. A részletekre vonatkozó álláspontjukat egy későbbi konferencián fogják megbeszélni.

Vaszary hercegprímás közölte ezután a püspöki karral, hogy a kongresszust még ez év folyamán akarja összehívni, amit magyelegedéssel fogadtak.

E kérdés tisztázása után Schlauch és Pável püspökök eltávoztak.

Végül a napirend utolsó pontja, a magyar kereszténység kilencszázados évfordulójának megünneplése került szóba, amelynek alapjául az e célból kiküldött országos bizottság javaslata szolgált. A javaslatot Boltzár József püspök és Várossy Gyula pápai praelátus, szemináriumi kormányzó, a következőképpen állította össze:

Tekintettel arra, hogy az új század kezdete hazánkra nézve nemcsak egyházi, de nemzeti jelen-

tősséggel is bír, a javaslat egyházi és nemzeti ünnepek rendezését óhajtja.

Az egyházi ünnepekhez tartoznak: Szent missziók és lelki gyakorlatok, isten ígéjének hirdetése, oltári szentség imádása, jubiláris istentisztelet a le-tünő század utolsó és a XX. század első napján. Péterfillér gyűjtése; zarándoklat Rómába és Mária Cellbe.

Rómában fényes hálaadó istentisztelet tartassék a lateráni templomban, ahol II. Szilveszter pápa hamvai nyugodtak, és egy márvány táblán megörökítik a nemzet háláját a nagy pápa iránt. A lateráni misét a hercegprímás mutatja be és az alkalmi szónoklatot Asztrikusknak a pannonhalmi főpáti méltóságban való utóda, Fehér Ipoly mondja.

Az emléktábla felállításáról és szövegéről Fraknói Vilmos püspök gondoskodik.

A nemzeti ünnepekhez tartoznak:

Nagyboldogasszony ünneplése. A magyar szent korona kiállítás. Az ünnepek egyik fénypontját képezné a királyi szent koronának a budavári Mátyás-templomban való kiállítása. Az országos bizottság indítványa szerint a szent korona 1900. évi Nagyboldogasszony napján állíttaték ki a koronázó templomban, és pedig a Szent István napján felzarándokló vidékiekre való tekintetből öt napon keresztül, lehetőleg aug. 19-én este 5 óráig. Nagyboldogasszony napján délelőtt 10 órakor az ünnepélyes szentmisének első evangéliuma után a szent korona dícsőtése következik egy rövid beszédben, melyet a hercegprímás mond. Augusztus 19-én délután 4 órakor ünnepélyes vécsernye tartaték, melynek végével a szent koronát egész csendben visszateszik.

Szent István király ünnepe. A bizottság javaslata szerint 1900 augusztus 20-án Szent István első apostoli királyunk ünnepét országsszerte a legnagyobb egyházi fényvel és pompával tartják meg. A főistentisztelet Budavarában lesz.

Katolikus egyetem, közép- és népiskolák alapítása; iskolai ünnepélyek. II. Szilveszter emlékszóbra Budapestben. A bizottság azt indítványozza, hogy indíttassék mozgalom egy katolikus egyetem felállítására és a mozgalom élére maga a hercegprímás álljon. Minden katolikus iskolában ünnepélyek tartassanak hálaadó istentisztelettel. Ugyanílyan ünnepélyek rendezésére kérjék fel a katolikus köröket. Továbbá állíttaték a főváros egyik monumentális templomában nagyböszabású emléket II. Szilveszter pápának, aki a magyar nemzetet a katolikus egyház kebelébe fölvetve, fönmaradását biztosította, királyoknak koronát és apostoli címet adott.

A bizottság ezenkívül nagyböszabású ünnepeket hoz javaslata Esztergomban és Székesfehérvárott.

A püspöki kar a programtervezet valamennyi pontját helyeselte, de a katolikus egyetem kérdését nem vitatta meg. Egyébként ez a program még nem végleges, mert a püspöki kar érintkezésbe óhajt lépni ez ügyben a kormányval, amelynek közreműködése nélkül a javaslat némely pontjai meg sem valósíthatók.

Végül Mihályi érsek hozakodott elő a görög-katolikus román papok ismert sérelmeivel az állami

segélyezés miatt, de a püspöki kar e kérdés megvitását mellőzte.

A hercegprímás azután megköszönte püspöktársainak megjelenésüket és buzgalmukat, aztán rövid imádsággal déli 1/2 órákor berekesztette a konferenciát.

KÜLFÖLD.

Az ausztriai helyzet. A Fuchs-féle egyezkedő értekezlet várható sorsa egyre kétesebbé lesz. Ma már az ifjucsek főlapja, a *Narodni Listy* sem hisz benne, az irván, hogy a konferencia eredménytelenül fog lefolyni vagy egyáltalában létre sem jön. Az eredménytelenség főokának azt mondja az ifjucsek lap, hogy a csehek a leghatározottabban elleneznek a nyelvrendeletek eltörlését, az államnyelv kodifikálását. A *langyel* lapok nagyobb része bizik az egyezkedő értekezletben. A *Przeglund*, a németek pünkösdi programját kellő alapnak tekintik a tárgyalásokra, s azt mondja, hogy ha a csehek a konferencián merően elutasítanak a német programot, ez annyit jelentene, hogy államcsinyre számítanak. Teljes mekhanikus paritás a csehek és németek közt lehetetlen, mert a német nyelvnek dominánia kell a reichsrathban, a delegációban és a hadseregben.

Dreyfus.

Budapest, szeptember 15.

A legnagyobb érdeklődés Franciaországban és a külföldön most a Dreyfus-ügyben a körül forog, hogy Dreyfus megkapja-e a *kegyelmet*, amely egyszerre végét szakítaná minden vitának s eligazságot nem szolgáltatna is az ártatlanul elítéltnék, megkímélné további testi szenvedésektől s lehetővé tenné, hogy roncsolt egészségét helyreállítva, családjának éljen — nem sokat törődve annak az öt katonatisztnék az itétével, amely homlokegyenest ellenkezik a semmitöszék egyhangu határozatával és az egész művelt világ itéletével. A *Matin* értesülése szerint a *minisztertanács elvben a megkegyelmezés mellett* foglalt állást s hozzáteszi, hogy az erről szóló dekrétumot kedden, e hó 19-ikén már alá is írják. Számos vidéki francia lap szíval föl a kegyelemadás mellett s a *Figaro* szerint a *katonatisztek* is e mellett vannak.

A kegyelemadásnak azonban utját állja az a körülmény, hogy az elítelt semmisségi panaszt nyújtott be a revizió-tanácshoz. Egy párisi értesítés szerint *Mathieu Dreyfus*, amint a minisztertanács elvi határozatáról értesült, azonnal Rennesbe sietett, hogy Alfrédet rábirja a revizió-

feltékeken szemrehányásokat tesz Kábai Béninek, akit tévedésből a nem létező Dombainé szeretőjének tart. Az is inkább kuszált és erőszakos, mint igazán neveléses, hogy később ebbe a gyantába magát a férjet keveri. Az sem élethű, hogy egy divatos gavallér maga viszi a bokréta imádoztjának, noha ezt a modern urasok mindig a virágkereskedővel expedíltatják névjegygyel, vagy a nélkül. Meglehet, hogy mindez igaz, de én csak azt nézem, hogy *Hajó Sándor* kezdő, hogy van egy pár kedves fordulata, egy pár mulatságos jelenete — és szívesen tapsolok azoknak, akik ma este a fiatal szerzőt többször kihívták a lámpák elé. Én ne legyek az a vihar, aki ezt a jó reményfoka körül vitorlázó hajót — Istenek, bocsánat ezért a szójátékért! — mindjárt első utjában kíméletlenül megtépje.

Csillag Teréz, *Gyenes* és *Dezso* játszották a triót, sok kedvvel, nagyon mulatságosan.

Kempfné-Borostyáni Irma asszony a férje és a bátyja révén már azelőtt is az irodalmi családhoz tartozott. A férje, dr. *Kempf*, mint tanár és mint fordító egyaránt jeles férfiú. Kevesen értik jobban a klasszikus nyelveket és kevesen tolmácsolták a magyar irodalomban több szerencsével Homéért és Szofokleszt, mint dr. *Kempf* József.

Az írónő bátyjáról, *Borostyáni Nándorról*, mindnyájan tudjuk, hogy a legkitünőbb és legszorgalmasabb zszurnalisták közül való. Évtizedeken át forgatta élénk tollát Budapestben és egy idő óta Párisban él, mint egy budapesti nagy lap rendes levelezője.

Borostyáni Irma asszony most a maga tollával követel helyet magának az írő férj és az írő testvér közt. Azt hiszem, mind a kettő örömmel fogja venni a konkurenciát.

a házasságban idealizmust keres, (helyesen asszonyom!) első főlháborodásában külön lakásba megy. Szomolkay László olyan, mint a legtöbb országgyűlési képviselő: frekventálja Ós-Budavárát, ballerinák után jár és kardalosnókat tart ki, de közbe-közbe nagyokat sóhajt az ideális feleség után. Egyszer az asszony maga jön hozzá azzal az ajánlattal, hogy Budapestre érkező nagyatyja kedvéért, aki nem tud semmit a köztük történekről, béküljenek ki rövid határidőre. A nagypapa jön és az elvált házások egy prezentálják magukat, mint a legboldogabb férj és feleség. A nagypapa Karlsbadba készül, de lemarad a vonatról. Mire visszajön, László és Irén, akik igazán szerették egymást és igazán megbocsították egymásnak: megcsinálták a végleges kibékülést. Ez Ausztriával kötendő Ausgleiának valószínűleg nehezebb lefolysa lesz, ó Szomolkay László, országgyűlési képviselő ur!

A parterren egyik íróársam újságolta, hogy ehhez hasonló darabot német színpadokon is játszanak. A német darabnak az a címe: *Papa kommi*. A különbség csak az volna, hogy a német szerzőnél a papa, a magyar szerzőnél a nagypapa kedvéért békülnek össze — először látszólag, majd igazán — a szétvált házasaik.

Nem ismerem a német darabot. Csak a magyar szerző darabjáról mondhatok véleményt és ezt a következőkben foglalom össze: egy-két jóízű alakot látunk (ilyen a kedélyes nagyatyus és az öreg János, a képviselő hűségese inasa) a párbeszéd elég könnyen és természetesen gördül (csak a virágos hasonlatokból szerettem volna egyet-kettőt törölni, különösen a képviselő ur készleteiből) s az egész kis darabnak van hangulata, kellemes melegsége, valami az asszony bájos mosolyából.

Ez a hangulat a közönséget is megragadta és a mai siker javarészét *Borostyáni Irma* feléd döntötte, aki ötször jelent meg a színpadon a főszereplőkkel együtt. *Ujházit* a nagypapa jovialis

alakjában nyílt színen kétszer is megtapsolták. Kitünően játszotta az affektált kardalosnót, aki szcenákat csinál a képviselő lakásán, *Nagy Ibolya* kisasszony. *Alszezhy Irma* maga volt a megtetszést kellem és *Gabányi* az öreg inast adta remekül. *Dezso* és *Horváth Zoltán* gavalléros játéka is teljes dicsőretet érdemei.

Gabányi Árpád fejezte be a sort az *Anyósok* című egyfelvonásos vígjátékkal. *Gabányi* már irt darabot az apósokról. Most az anyósokhoz nyúlt, akiket évezredek óta rágódik a rossz, szatirikus világ.

Rövid keretben erős, drasztikus, paprikás képet ad a szerző két anyósról. Az egyik: *Kozárdiné*, szókimondó, katonás asszonyság; a másik: özvegy *Dernőné*, főrangú allűröket mutató, idegesen finom uri dáma. Ez a két anyós Tátrafüreden összekerül és a találkozásból óriás patália lesz. A veszekedés átragad a fiatal házásokra is, akik öt éven át a legboldogabb egyetértésben éltek. Az általános összegabalyodást végre is a jólelkű és diplomata após, *Kozárdi Domokos* bogozza ki: ellopja Erzsikét, a közös unokát és addig nem adja vissza, amíg a pörlekedés tart. A két anyós erre békét köt. *Kozárdiné* nagyoktat csap a finnyás *Dernőné* markába és *Dernőné*, noha majd elájul, boldogan öleli át a Piripócsra való falusi asszonyt.

A közönség mind a patálián, mind az öszszetekülésen jól mulatott és az összes szereplőket zajosan tapsolta, különösen a tipikus két anyóst: *Vizvárynét* és *Rákosi Szidit*. A férfiak közt *Zilahinak* volt legnagyobb sikere, aki egy udvarias és örökké szerelmes botanikusot adott végtelenül kedvesen és briliáns komikummal. Egy jelenetével, amikor a csinos szárazdadának udvarol, rengeteg kacagást keltett az egész színházban.

ról való lemondásra. Ha Dreyfus erre hajlandó, akkor a kegyelmi dekrétum aláírásának semmi sem áll útjában s amint a rendelet a köztársasági elnök aláírásával a *Journal Officiel*-ben megjelent, Dreyfust azonnal szabadon bocsátják. Dreyfus természetesen rögtön elutaznék Rennesből, hogy minden ellenséges vagy barátságos manifesztációt kikerüljön.

Mai hireink a következők:

Rennes, szeptember 15.

Dreyfus ma meglehetősen jól van. Elutazását illetőleg még semmi sines megállapítva. Családja, amely még folyvást itt van, naponta száz meg száz táviratot és levelet kap, amely mind a rokonszenv nyilvánulásaival van tele.

Páris, szeptember 15.

A *Comité catholique pour la défense du droit* felhívást bocsátott ki, amelyben azt mondja, hogy a bizottság mélyen sajnálja a legújabb áldatlan jogi tévedést, amelyet Rennesben elkövettek és meg van róla győződve, hogy békésen és törvényes úton jóvá fogják tenni; felhívja az igazság és a lelkiismeretesség barátait, hogy tiszteljék a törvényt, mert a legesekelebb kihágás veszedelmbe dönthetné az ország szabadságát. A bizottság elhatározta, hogy tagjaival aláírta a Dreyfusnéknak szóló rokonszenvi nyilatkozatot.

Páris, szeptember 15.

Paraf-Javal, aki nemrégiben még a Patrie munkatársa volt és akinek e lapról azért kellett megválnia, mert Bertillon rendszerét a hadbíróóság előtt tönkre silányította, ma a következő táviratot küldte Jouaust ezredesnek:

Jouaust ezredes, Rennes. Monsieur Paraf-Javal kéri a hadbíróóság elnökét, hogy nagyrabecsülésének kifejezést közvetítse annál a két tisztelnél, akik Dreyfus ártatlansága mellett szavaztak.

Páris, szeptember 15.

Carrière kormánybiztos azt mondotta egy öt interviewoló hirlapíróknak:

— Ugy hiszem, hogy Dreyfus kegyelmet fog kapni.

A hirlapíróknak arra a kérdésére, hogy mi történik, ha Dreyfus a kegyelmet visszautasítja, Carrière így felelt:

— Eh, az ilyesmit csak mondja az ember, de nem teszi meg.

Brüsszel, szeptember 15.

A fiatal orléansi herceg környezetében a trónkövetelőnek követségét mondását kolportálják:

— Ha uralomra jutnék, rögtönítélő bíróság elé állíttatnék mindenkit, aki Dreyfusnak a nevét kiejti.

Bern, szeptember 15.

A város falain hirdetések olvashatók, amelyek a polgárokat arra szólítják fel, hogy tömegesen írjanak alá egy rokonszenv-nyilatkozatot, amely Dreyfusnak szól. A nyilatkozat így végződik:

— Mindezekért önnek és családjának rokonszenvünket nyilvánítjuk, mely az oly nagy lelki erővel elviselt szerencsétlenséget megilleti és azt a reményünket fejezzük ki, hogy barátai kiatartásának sikerülni fog diadalmaskodni az igazságtalan elítélleteken és a türelmetlenség áskálódásain.

(Az összeesküvés.)

Páris, szeptember 15.

A *Matin* jelenti, hogy a rendőrség most azzal a tervvel foglalkozik, hogy Guérin ellentámaszt végképp megtörje.

A *Figaro* szerint az összeesküvés ügyében több vádat fognak beszüntetni, mint eddig hitték, mert az államügyesség csak azokat a vádlottakat akarja az állami törvényszék elé állítani, akik ellen komoly terhelő adatokkal rendelkezik.

Páris, szeptember 15.

Nantesban az antisemita liga, a nacionalista liga és a rojalista ifjuság ligája ellen bírói vizsgálatot indítottak. St.-Etienneben két antisemita újság helyiségében és az antisemita ligának néhány tagjánál házmotózást végeztek.

Páris, szeptember 15.

Waldeck-Rousseau miniszterelnök ma délután a parlamenti radikális csoport képviselői előtt kijelentette, hogy nagyszámu, megcáfolhatatlan bizonyíték van arra, hogy összeesküvést szöttek a köztársaság ellen. Egy republikánus sem fogja merészelné a kormányt gáncsolni, ha teljesen ismeretesek lesznek a vádlottak üzelmei. (Havasügynökség jelentése.)

Páris, szeptember 15.

Fabre vizsgálóbíró meghozta határozatát, melyet közölni fognak az összeesküvés ügyével meg-

bizott államügyesszel. A *Temps* hosszabb jogi cikket közöl az állami törvényszék előtti eljárásról és azt írja, hogy az állami törvényszék mindjárt első ülésében nyilatkozni fog illetékességéről. A vádlottaknak azonban nincs joguk ezen az első ülésen résztvenni a szóbeli tárgyalásban. Azt a kérdést illetőleg, hogy van-e joga a vádlottaknak az állami törvényszék bizottsága előtt ügyvédi segélyt igénybe venni, a *Temps* cikke azt mondja, hogy az 1897. december 8-iki törvény, melylyel a kontradiktórium büntügyi vizsgálat behozatott, nem állapítja meg ezt a jogot. De semmi sem áll annak útjában, hogy az állami törvényszék bizottsága liberális módon saját teljes hatalmánál fogva a vádlottaknak ezt a jogsegélyt megadja.

HIREK.

A gólya.

Ugy emlékszem, hogy nagy sirás volt akkortájt odabaza, mikor az én behívó parancsomat jelentette az újságnak ez a kis hire: Az egyetemen ma kezdődtek meg a beiratások. S úgy rémlik, hogy érzelmeikben azóta sem fordult olyan nagyot a világ, hogy el ne volna szabad képzelnem azokat az érzelmi jeleneteket, amelyeknek tegnap este vagy négy száz jogásznak induló gyerek volt a hőse. A novellákban immáron tökéletesen elfogyasztott uti pogácsákról ne essék szó ezuttal, ott fogom meg az ügyet, amikor a gyerekembert az egyetem szerb-utcai kis kapujába megállítja a valóság.

Mert ugy van az, hogy addig a kapuig repül az ember. A gimnáziumokba száműzött és a gyakorlati élet birodalmában trónjavesztett klasszikusai a régi görög és római világunk kölcsönadják a szárnyukat ehhez a repüléshez. Szinte bosszantó, hogy a szerb-utcai kapu közönséges fából faragott, hülyén ásitó kapu csak, holott jussa volna ahhoz, hogy diadaliv legyen, nagy transzparenszel, minden őszi virágból összekötözött nagy, virító koszorúval, melynek közepére esodaszép betűvel azt lehetne írni, hogy: Isten hozott! — Hogy azt nem lehet?! Mert hogy főispáni installáció meg követválasztáson szokás az ilyen?

Szó ami szó, az a kapu közönséges fából van gyalulva, holott a vidéki gimnáziumok homályából a gólyának jövő első éves jogász, bizony isten olyanok képzeli, mint a legszebb római porta triumfalist. Mert ő most jön a nagy csatából, tele erővel, lelkesedéssel, ambícióval, tudomány-szeretettel és más hasonló gyerekek tulajdonokkal.

A kapu előtt megáll.

— No nem ilyenek gondoltam — mondja magában s aztán beljebb kerül. A kapu alatt tolongnak, a portás egy kissit hidegen beszél s sehogysem tudja megállni, hogy fölényen ne beszéljen. A fölényen kívül még egy koronát kér az indexért, kettőt a stempléért, kettőt emezért, valamit amazért. Aztán mikor ez is megvan, akkor a klasszikusok kosztján hizott legényke egyszerre bizonyos borjunyi jámborsággal néz a közönséges fából faragott kapura.

— Merre van a dékán? No a dékán az mégis csak mond valami jó szót. Valami ünneppélyeset! Talán arról is beszél, hogy milyen tárgyra kéne beiratkozni?

— Ne méltóztassék követ dobni a dékánra, hogy ezt nem teheti meg. Végre is ő is csak ember s nem tarthat négy száz embernek dikciót.

Az egyetem nem ovoda, hanem tudóst gyártó iskola.

Aztán hogy a dékán is aláírta már az indexét és egy meleg szót sem szólhatott, a gyerek megindul a zeg-zugos folyosón. Elindul professzort fogni, quaestort fogni, pedellust fogni. Tizednapjára, hogy lassan lehámozott róla minden illuziót a vesződség, a sok tréfás megjegyzés, amelyben állandóan szerepel a gólya madár, beül a Hunniába s azt mondja, ezuttal már hangosan, hogy:

Azt hittem, hogy itt is úgy veszik fel az embert, pedig csak beírják. S mialatt a

szerb-utcai folyosókon még mindig egymás nyakán keresztül törtetnek a „polgárok” a quaestorhoz, professzorhoz, azalatt a gólya így szól oda a pincérnek:

— Az áldóját! Károly, adjon még egy kupicával abból a keserűből. Meg egy jobb dákót . . .

Budapest, szeptember 15.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Szeptember 15-én új előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztassanak a megújításról idejékorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Személyi hírek. Gizella bajor hercegné és fia Konrad bajor herceg ma este Bécsből visszautaztak Münchenbe. — Lukács László pénzügyminiszter ma éjjel Bécsből visszautazott Budapestre. — Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter folyó hó 21-én nem ad kihallgatást.

— A király Klagenfurtban. Villach környékén e hó 10-én kezdődtek meg a hadgyakorlatok, amelyekre holnap a király is elutazik Ferenc Ferdinánd főherceggel és Klagenfurtban fog lakni. A királynak négy szobát rendeztek be, meglehetősen egyszerűen s a butorok nagy része ő felsége utazási felszereléséhez tartozik. A hálószobának három ablaka néz az utcára. Az északi fal mellett áll a király egyszerű tábori vaságya, a nyugati falon a vasmosdó-állvány, amelynek porcellánját aranyas díszíti. Egy nagyobb asztal körül sötétvörös plüsszékek állnak, az ablakok előtt pedig több kis asztal. A király hálószobája mellett van az udvari komornik szobája. A dolgozószobának két ablaka a Burgstrassera, másik kettő a Bahnhofsstrassera néz. Egyik Burgstrassera néző ablak előtt feketével bevont, fényezett íróasztal áll, rajta roccó-állóra, tinta-és hamutartó, faedény a porzónak és két elektromos csengető. Az íróasztal előtt egyszerű, magastámlájú szék áll. Az íróasztal fölött a királynak Krepp Frigyes által megfestett arcképe függ. A dolgozószoba mellett lévő fogadóteremnek három ablaka van s egy kis asztal és szék áll benne a szolgálattelvő szárnysegéd számára. Ezenkívül vörös butorgarnitúra, fali- és függőlámpa képezik a szoba butorzatát. A másik terem csaknem ugyanigy van berendezve, de alacsony fotelei fehérek, aranyal himezve. Ehhez a lakosztályhoz csatlakoznak a két vezérkari szárnysegéd, Paar gróf és Voifras szobái.

— József főherceg Kassán. József főherceg tegnap rövid ideig Kassán tartózkodott. A főhercegi család ugyanis Tátrafüreden időzik s oda utazott a főherceg is. A budapesti gyorsvonattal érkezett Kassára a főherceg és amíg szállókecskáját az oberbergi vonathoz kapcsolták, segédtszójával a perronon sétált. A közönség csakhamar fölismerte a népszerű főherceget s midőn fölszállt a vonatra, élénken megéljenézték. A főherceg katonásan tisztelgett és a vonat elrobogott.

— A vértanúk emléke. A szabadság vértanúinak október 6-iki emlékműnépét előkészítő bizottsága holnap, szombaton este 8 órakor a Demokrata-kör Nagymező-utca 21. szám alatti helyiségében értekezletet tart. Az előkészítő ezuton felkéri a megválasztott előkészítő-bizottság tagjait, hogy a holnap esti értekezleten teljes számmal jelenjenek meg, mert fontos ügyek kerülnek tárgyalás alá. Az értekezleten Ulyés Bálint országos képviselő fog elnökölni.

— Új királyi tanácsos. A király Kakujay Károly Brassó vármegyei tanfelügyelőnek, a tanügyi terén szerzett érdemei elismerésül a királyi tanácsosi címet díjmentesen adományozta.

— Schmidt államtitkár körútja. Dr. Schmidt József kereskedelmi államtitkár e hó 11-én családjával együtt bentazta a csiki vasutakat. Tasnád fürdőn pár órai tartózkodásra kiszálltak s este Csik-Gyimesen, a határszéli állomás éttermében vacsoráltak. Az államtitkár és családja 12-én, a hajnali vonattal Brassón keresztül Kolozsvárra utazott.

— Idegen rendjelek. A király megengedte, hogy Benczky Ferenc Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye főispánja, a királyi román koronarend nagykeresztjét, dr. Müller Kálmán, a Rókus-kórház igazgatója, a szerb Szent-Száva-rend középkeresztjét, Losonczy Mihály miniszteri tanácsos a japáni Szent-Kincs-rend II. osztályát, dr. Havass Rezső, a magyar földrajzi társulat alelnöke, a norvég Szent-Olaf-rend I. osztályú lovagkeresztjét, Baronyi Arthur budapesti bankár, a román koronarend tisztí keresztjét, Brachfeld Sándor, a királyi román csillag-rend lovagkeresztjét, Schüller József budapesti nagyiparos, a szerb Takova-rend IV. osztályát és Zunft Zsigmond postást a bolgár Sándor-rend IV. osztályát elfogadhasák is viselhesék.

— Kitüntetett igazgató. A király Halász László tankerületi főigazgatói címmel felruházott nyugalmazott főgimnáziumi igazgatónak, a tanügyi és a köznevelés terén szerzett érdemei elismerésül a Ferenc József-rend lovagkeresztjét adományozta.

— **Lueger kirohanása.** A bécsi városi tanács mai közgyűlésén dr. Dorn jelentést tett a Budapesten tartott belhivatali kongresszus lefolyásáról s hangsúlyozza, hogy a kongresszus előkészítő bizottsága csak véletlenül mellőzte Bécs városát a meghívandók sorából s abban semmi szándékosság nem volt, amint azt *Matlekovics* Sándor is megerősítette. Erre felszólt *Lueger* és párhívveinek lelkes orvációi s tapsai közt így szólt:

— Aki ismeri Magyarországot legújabb korszakának történetét, az tudja, hogy mit kell tartania *Matlekovics* féld. Meg vagyok róla győződve, mert autentikus értesülések alapján beszélek, hogy szándékosan maradt el a meghívás. Ismerem a magyarokat. Ők a Dunát zsidó-magyar folyóvá akarják tenni, csak hogy majd teszek róla én!

Az a léha svihák, aki ez idő szerint Bécsnek polgármestere, — úgy látszik — megtébolyodott. Tavaly azt harsogta mifelénk, hogy majd fog még lógni Budapestnek minden egyes házán a sárgafeletek lobogó. Most meg arról akar tenni, hogy a magyar Dunán ne mi legyünk az urak, hanem a bécsi községtanácsnak antisemita panama-csordája. Látnivaló, hogy ez a fráter megbolondult. Kényszerzubbonyba vele!

— **A békekonferencia után.** Egy félhivatalos bécsi távirat néhány oly királyi kitüntetésről ad hírt, amely kétségtelenül mutatja, hogy az a hágai békekonferencia kifejtett működésének elismerése. *Wessersheim* Rudolf első meghatalmazott a Lipót-rend nagykeresztjét, *Mérey* Kajetan követségi tanácsos a Ferenc József-rend csillagos középkeresztjét és *Lamasch* tanár szakmegbízott ugyan e rend középkeresztjét kapta.

— **Brunszwick Teréz.** Egy budai kisedővő takaros háza előtt gyűlnek egybe holnap a gyermekvédelem bajnokai és leleplezik azt az emléktáblát, amely a székesfőváros kegyeletét jelzi *Brunszwick* Teréz grófnő áldott emléke iránt. Soha sebb alkalom nem kínálkozott magasra emelni e nagy jötevő emléket, aki a kisedővárosnak már akkor vetette meg alapját hazánkban, amikor még nemeslelkű munkája uttörés volt a gyermekvédelem tágas birodalmában. Annak a budai háznak a kövei beszélnek a magyar nemzet kulturális erejéről, beszélnek arról, hogy Magyarország a humanizmus szolgálatában is elüljárt a nagy művelt nemzetek közt. Erről fog tanuskodni az az emlékjel is, amely dicsőségét fogja hirdetni *Brunszwick* Teréz szellemének. A nagy világnak Beethoven szerelme tette halhatatlanná a martonvásári grófnő nevét, de nekünk csak az a budai kis ház, amely megtelt nagy szívének gyöngéd szeretetével.

— **Köszöme.** Az *Esti Újság* ma pozitív formában közölte azt a köszöme hírt, mely írói és művészi körökben szájról-szájra jár már napok óta, hogy *Jókai* Mór a főváros egyik anyakönyvi hivatalában egybekelt volna *Nagy* Bella kisasszonnyal, a *Vigszínház* legfiatalabb, nagytehetségű tagjával. Az esküvő híret az *O. É.* állítólag biztos forrásból megcáfolja.

— **Német haditengerészek nálunk.** Érdekes vendégei voltak ma a fővárosnak. Az *Albrecht* nevű gőzösön, amely a Petőfi-téren kötött ki, egy csomó német tengerész-katona jött, hogy innen tovább folytassák utjukat hazájok felé. A tengerészek a most Konstantinápolyban időző *Loreley* német hadihajó legénységéhez tartoznak. Konstantinápolyból Wilhelmshafenbe utaznak, ahol katonai szolgálati idejük letelvé, szabadságra küldik őket. A német matrózok huszonnegyven vannak, valamennyien altisztek. Az *Albrecht* hajón Zimonyból jöttek Budapestre, hogy tovább folytassák utjukat Bécsbe, de a bécsi hajó a nagy vizállás következtében nem közeledik. Ilyformán utjukat vonaton kénytelenek folytatni s a német konzulátus közbenjárása az idegen katonákat a dunai révkapitányság kalauzolja és látja el a szükséges felvilágosításokkal.

— **Egyetemi élet.** Az új tanév megnyílt alkalmából a *Joghallgatók Tudományos Egyesülete* nevében *Székely* Aladár ifjúsági elnök felhívást intézett az egyetemi polgársághoz, melyben kifejté az egyesületi programjának főpontjait (felolvasások, tudományos viták, pályázatok, emlékülnepek stb.) és a sikeres működés biztosítékaira hivatkozva, felszólítja az ifjúságot a tömeges belépésre. Kívánatos, hogy legyen végre a budapesti diákszéknek épp olyan egyesülete, amelyben, minden felekezeti és politikai pártküldelemektől távol, az önmivélés nemes célján munkálkodhassék.

— **Hadihajók a fővárosban.** A Duna budai partján ismét egy csomó dunai monitor ütött tanyát. A *Körös*, *Szamos*, *Lajtha* és *Maros* monitorok ugyanis a hadgyakorlatok befejeztével, egy úrjárahajó és egy kis gőzsjak által kísérelve a fővárosba érkeztek. A *Körös* és *Szamos* monitorok *Bawier* korvet-kapitány parancsnokága alatt pár nap mulva a Szávába mennek s onnan csak október 7-én térnek vissza. A *Lajtha* és *Maros* a két kisebb hajóval e hó 18-án az ó-budai kikötőbe megy s ott leszerel. A legénység egy része még aznap szabadságra megy.

— **Egyházkertületi közgyűlés.** A bányai ág. ev. egyházkertület *Zsilinszky* Mihály államtitkár és *Sárkány* Sámuel püspök együttes előklésével ma is folytatta közgyűlését. A kerületből kivált egyházmegyék a kerület alapjaiból kéri a magukra eső részt. Ezeket a kérelmeket mint alaptalanokat mind elutasították. *Steinlein* grófnak, aki fáradhatatlan jötevője a selmeci Liceumnak és segélyrel rendszeren a kerülethez küldte be, de ezentul a dunáninneni kerülethez fogja küldeni, a bányakerület a multban tett adományaiért jegyzőkönyvileg köszönetet szavaz és nevével megörökíti. A fegyelmi eljárásról szóló szabályrendeletet a közgyűlés némi változtatásokkal elfogadta. Következett a *békési egyházmegyének* két indítványa. Az egyik az egyházi statisztikai adatok tüzetesebb gyűjtését kívánja, a másik azt óhajtja, hogy a polgári anyakönyvvezetők értesítsék a lelkesi hivatalokat, miképp intézkedtek a házassulók gyermekeik vallásáról. Az indítványokat felterjesztik az egyetemes konventhez. Hosszu és érdekes vitát keltett a *budapesti két ág. hitv. ev. egyház egyesítésének* kérdése. *Wagner* Géza dr., budapesti esperességi felügyelő azt óhajtja, hogy vegyék a dolgot békés uton ismét tárgyalás alá. Ez értelemben nyilatkozik *Kralik* felügyelő is. *Bachát* főesperes az ügyet, mint időszertület, el akarja halasztani. *Osztrólczy* Miklós felszólalás után *Zsilinszky* Mihály indítványára a közgyűlés bizottságot küldött ki, amelynek feladata lesz a kölesönös érdekek szem előtt tartásával módot keresni az egyesítés békés létesítéséhez. A bizottság tagjai *Fabiny* Teofil elnökkel alatt: *Rohonyi* Gyula, *Osztrólczy* Géza, *Haviár* Dániel, *Veress* József, *Petrovits* Soma, *Laukó* Károly és *Benka* Gyula. A *lelkészválasztásról* szóló szabályrendelet módosításáról szóló indítványt a közgyűlés elfogadta. A módosítás főképp odairányul, hogy ezentul ne csak pályázás, hanem egyenes meghívás útján is történhessék a papválasztás. Háztartási ügyek elintézése után a bányakerület befejezte tanácskozásait.

— **Pápay István emlékiratai.** Az elhunyt *Pápay* István kabinetirodai főnök, jelentős terjedelmű irodalmi munkát hagyott hátra, mely eddig a család birtokában volt. Most rendezték az emlékiratokat és egy bécsi kiadócső huszezer forintért megvette a németnyelvű kéziratokat a fordítási joggal együtt. *Pápay* emlékiratai történelmi jelentőségűek, mert *Pápay* éveken keresztül a király legmeghíttabb embere volt s nagy betekintést nyert az udvar szellemébe. A legújabb korra vonatkozó jegyzetei egyelőre kiadatlanok maradnak, de az is nevezett cég tulajdonába ment át. A memoárok e része feltűntet keltő részleteket tartalmaz a oly dolgokról, amelyek miatt ma még nyilvánosságra hozni nem lehet. Az emlékiratok még ez év végén meg fognak jelenni, még pedig sok kézirat facsimiliéival. A munka magyar nyelven való megjelenése iránt már érdeklődés tárgyalások folynak egy nagy magyar kiadócsőggel.

— **Egy táblai bíró balesete.** Könnyen végzetessé válható szerencsétlenség érte tegnap *Verebély* Ignác királyi ítélő táblai bírót, a pestvidéki törvényszék elnökhelyettesét. A gőzfürdő csuszos márvány mozaikján megcsuszva oly szerencsétlenül esett el, hogy térdét súlyosan megsebezte. A szerencsétlenül járt bíró sérülése következtében a mai végtérnyaláson, ahol elnökölnie kellett volna, nem vehetett részt s *Rónay* Kamill királyi táblai bíró helyettesítette.

— **Halálozás.** Dr. *Harrach* József, a IV. kerületi reálisokola tanára, az Országos Magyar Királyi Zeneakadémia titkára, ma reggel 6 órakor hirtelen meghalt. Az elhunyt mint zenepedagógus és zenekritikus a külföldön is előnyösen ösmert működést fejtett ki s fáradhatlan törekvésével zenei életünk nemesítéséhez sokkal hozzájárult. Hazánk első zene-művelő intézetének, a zene-akadémiának számos növendéke az ő élelátásának és jóindulatú támogatásának is köszönheti pályája sikerét és helyességét. Vasárnap délután 4 órakor a kerepesi temető halottasházából temetik. A boldogultban *Erődi* Béla tankerületi főigazgató és *Erődi* Ernő fővárosi zenetanár testvérüket gyászolják.

Mierka Károly nyugalmazott százados Nagy-Körösön 91 éves korában meghalt. Halála városzerte ószinte részvételt keltett, mert a rokonszenves öreg urat — aki a város társadalmi életében élénk részt vett — mindenki becsülte és szerette.

— **A Fehér Kereszt-Egyesület.** Mióta a belügyminisztérium a Fehér Kereszt-Egyesületet bízta meg a lelenek ügyének országos rendezésével, azóta ezen a téren örvendetes javulás állott be. Ez egyesületnek buzgó másodelnöke, *Tabódy* József cs. és kir. kamarás, miniszteri osztálytanácsos és közbecsülésben álló fővárosi királyi adófelügyelő, aki szabad idejét az emberbaráti és hazafias ügyeknek szenteli. *Tabódy* most dr. *Szalárdy* Mór főorvos közreműködésével *Kassán*, *Pécsen*, *Szombathelyen*, *Békésgyulán* és *Rimaszombaton* lelencházi géppontokat szervezett, amelyek még ez őszszel megkezdik működésüket.

süket. Az egyesület érdemes elnöke bejárta a Kárpátalja keleti megyéit, megvizsgálta az ungvári, a munkácsi, a beregszászi, nagy-szöllősi és mármaros-szigeti főktelepeket.

— **„Hej be hangos a gubacsi csárda!”** Igazság szerint pedigen nem is a gubacsi csárda hangos, hanem annak környéke. Évek óta benne *Balogh* Nándor csapláros, soha se volt még vele egy szemernyi ügy-baja sem a földesurnak: Budapest székesfővárosának. Tegnap azonban nagy panaszszal járult a csapláros az ő háziurához: tönkre menő félbe jutott a csárda, nem mintha nem akadna ivó a jutárban, se nem azért, hogy az ellátás nem lenne jó benne, hanem egyéb gonosz ellenség tör a pusztulásra. Az országbetfalvai italmérés adójövdelem bérlője, akinek erős kifogása van a főváros csárdája ellen. A panaszlevél azt állítja, hogy ez a regálebérlő felfogadott emberekkel körülzárja a csárdát s amint egy kortyintás bort elvisznek belőle, menten erőnek erejével elkobozza, mint törvénytelen, bitang jószágot, aki megoszlta őt az italadó erejéig. Hogyne lenne ilyenkor aztán hangos a csárda egész tája, hanem hogy nem vig nóta járja, az is bizonyos. A koresmáros arra kéri a tanácsot, hogy szüntesse meg ezeket az állapotokat valamiképpen, mert ő is tönkre megy, meg a város tulajdonában levő csárda is. Akkor aztán kereshet bérlőt bele, akár a cifra vigadóba — holtig!

— **A Kreutzbruck-Balázs-párbaj.** Ismeretes az az affér, amely *Kreutzbruck* Zdenkó huszár főhadnagy és *Balázs* Soma, egy napilap sporttudósítója között az alagi versenytéren lejátszódtott. *Balázs* Soma *Dienes* Márton és *Kenedi* Géza szerkesztők által provokáltta *Kreutzbruck* főhadnagyot, aki gróf *Battlyány* Elemért és *Halassy* Pál tábornokot nevezte meg segédei gyanánt. A segédek pisztolypárbajban állapodtak meg, kétszeri golyóváltással, 20 lépés távolságról, avansz nélkül. A párbaj ma délelőtt 11 órakor ment végbe az Üllői-uti honvédszázár-kaszárnya lovaglókölájában. *Kreutzbruck*nak dr. *Farkas* László volt az orvosa, *Balázs* pedig dr. *Kovács* Aladár. A párbajt *Halassy* tábornok vezette. Elsőnek *Balázs* lőtt, de nem talált, *Kreutzbruck* golyója is célt tévesztett. A második golyóváltás hasonló sorrendben történt, s bár a golyók közel jártak mindkét félhez, sebesülés ezuttal sem történt. A párbajt ekkor a segédek beszüntették s a felek kibékülés nélkül távoztak.

— **A milliók.** Elcsépelet mese már a Midás király meséje, akinek kezében aranyvá változott minden, még a falat is, melyet a vellájára szurt. Elcsépelet mese, de úgy látszik, nincsen igazság híján, mert a napokban elhunyt amerikai milliomos *Vanderbilt* Kornél következőképp nyilatkozott a gazdagságáról:

— Akkor vagyok, mint az anyim, nagyon is nagy teher egy embernek! Sulya alatt meg-görnyedek, agyonnyom a jólét. Nem telik örömem a gazdagságomban és nem tudom értékesíteni a pénzemet. Mennyivel jobb sora van a szomszédoknak, aki csak egy fél millió dollárt őriz a kasszájában! Neki sokkal több gyönyörűsége telik az életben; ő is megszerezhet magának mindent, ami jól esik, azonfelül egészségesebb is nálam, mert kevésbé gyöttri a nyugtalanság. Valószínűleg tul él majd engem és — last not least, — ő még hihat a barátainak!

Szegény *Vanderbilt*! Ugylátszik, azt hitte, hogy akinek csak fél milliója van, attól nem kérnek kölesön pénzt az emberek.

— **Szerencsétlenség egy templomban.** A borzasztó katasztrófa, amely *Leczyce* városát meglátogatta, a hosszú nap előtt való este történt a zsidó templomban. A karzaton voltak a nők és a gyermekek, akik közt iszonyu pánik keletkezett, amikor egy kis méces őszetűrt és az egyik pad meggyulladt. A tüzet hamar eloltották, de a halálra rémült asszonyok és nők fejvesztetten rohantak a kijárat felé. E közben aztán olyan iszonyu tolongás volt, hogy harminckét asszonyt agyonnyomtak és 13-an megsebesültek.

— **A selmeobányai honvédszobor.** *Selmeobányán* október 8-án délelőtt leplezik le nagy ünnepponyeséggel a honvéd-szobrot. A közönség a szalaki bányászzenekar muzsikája mellett vonul a szoborhoz. Itt a szózat elénklése után *Király* Ernő tanár mond ünnepi beszédet, amely után a város nevében *Szinyai* József polgármester átveszi a szobrot. Egy órákor délben a városi vigadóban lakoma lesz. Az ünnepre meghívták Kassa város törvényhatóságát is.

— **Betegápolók iskolája.** A pozsonyi izraelita szentegylet elhatározta, hogy a megbolondult Erzsébet királyné emlékére zsidó felekezeti betegápoló képzőintézetet létesít, amely áldasos működését az egész országra ki fogja terjeszteni. Az intézet céljaira már eddig 6000 forint gyűlt össze, de a gyűjtés még folynak. Mihelyt a kellő tőke együtt lesz, felépítik az intézetet, melyhez hasonló intézmény sem hazánkban, sem Ausztriában még nincs.

— **Házasság.** Dr. *Bartha* Béla nagyváradi ügyvéd a napokban eljegyezte *Marék* Saroltát, *Marék* Sámu atyái keraskodó leányát.

— **Sok az elmebeteg.** Szomorú jelenségről tanuskodik a belügyminiszternek egy valamennyi törvényhatósághoz intézett körlevelete. Ez a körrendelet arról értesíti a törvényhatóságokat, hogy az állami gyógyintézetek ez idő szerint annyira tul vannak zsúfolva, hogy azokat új elmebetegét csak rendkívül súlyos esetben belügyminiszteri engedéllyel lehet elhelyezni. Nehogy tehát hiába utaztassák a betegetek és hiába költsékezzenek, a belügyminiszter utasítja a törvényhatóságokat, hogy előbb kérdezzék meg az illető intézet igazgatóját van-e hely? Ha az igazgató tagadó választ ad és a betegét okvetlenül el kell helyezni, akkor arról tegegyenek jelentést a belügyminiszternek és kérjenek engedélyt. Mint különben értesülünk, mivel az elmebetegék évről-évre szaporodnak a belügyminiszterium tervbe vette az elmegyógyintézetek újabb szaporítását.

— **Az elvesztett jegy.** A *Blackwood Magazine* legutóbbi számában érdekes utazási történetét mond el egy angol hölgy. Nemrégiben Franciaországban járt, s megtörtént vele az a szerencsétlenség, hogy Nimesben elvesztette a vasuti jegyét, amely Nimetől Párisig szolgált. Ez esetet azonnal bejelentette az állomásfőnöknek, aki udvariasan tudatta vele, hogy nem kell új jegyet váltania. Elég, ha itt fölveszik a személyleírását, s minden ellenőrnök megtelegrafálják. Az angol hölgy be is ült a kocsiába, s a vonat megindult. További sorsáról a következőket írja:

— Minden — bármily kicsiny — állomáson egy hivatalnok ment végig a vonaton, ezzel a kiáltással:

— Hol az a hölgy, aki a jegyét elvesztette?

Persze, mindenütt jelentkeznom kellett, s a következő kérdésekre kellett válaszolnom:

— Hány éves?

— Hová szolt a jegye?

— Hová utazik?

— Van apja?

— Van anyja?

— Vannak testvérei? — stb.

Ez nappal csak kellemetlen volt, de éjszaka egyszerűen borzasztóvá vált. Végre Lyonban vizsgálatul kijelentette az állomásfőnök, hogy — vegyem meg újra a jegyet... Megvettem. Párisban aztán arról értesültem, hogy az elvesztett jegyöt egy vasúti talpa alatt megtalálták. A pénzt visszakaptam.

— **A bicikli.** Valami vidéki városban történt. Cs. F. uramnak minden mulatsága abból állt, hogy reggeltől estig igazgatta a masinákat a gyárban. Az asszonynak gyűjtött. Olyan szorgalommal, hogy a méhek is megirigyelhetők volna s ha esténként megtért a munkából, minden világi keserűségért kárpótlást talált a felesége oldalán. Valami bolondos gyöngeség lepte meg egyszer, amikor hajlott az asszony könyörgő szavára s elhatározta, hogy hogy: nohát jól van, vesz két biciklit. Ettől az időtől fogva aztán a biciklizés volt a házaspár minden mulatsága. Az utóbbi időben a férj nagyon el volt foglalva s nem igen maradt ideje arra, hogy az asszonyt kísérgesse. Az asszony maga ment tehát minden-napi kirándulásaira, ami nem jelent, egyszerűen azt is, hogy egyedül ment. Imeretséget kötött valami ural, aki a csinos asszonykát megszoktette. Előzőleg azonban elvitték a szerencsétlen ember összegyűjtögetett vagyonkáját. Cs. F. uram üres házában most két, darabokra tört bicikli hever a sarokban. Ugyanabban a sarokban, ahol azelőtt szerelmes suttogás közt zavartalanul multak az órák.

— **Rablógyilkosság Szolnokon.** Szolnokon rablógyilkosság történt tegnapra virradóra. Egy öreg házaspárt gyilkoltak meg, hogy aztán kirabolassák őket. A Moller házaspár esett áldozatul a rablógyilkosságnak. Mollernek pékboltja volt a város egyik nagyon élénk helyén. A gyilkosságot tegnap reggel öt óra tájban a heti pisára igyekvő parasz-asszonyok vették észre, amint benéztek a pékbolt ablakán. Fölverték a háziakat, velük együtt bemettek az üzletbe s itt borzasztó látvány tárult eléjük. Az egyik bolti állvány előtt hálóruhában ott feküdt az aggyastán Moller, míg a másik sarokban a felesége volt, mindketten vértócsában. Gyorsan orvosért küldöttek s dr. Fekete Vilmos vasuti orvos vette ápolás alá a két szerencsétlent. Molleren már nem lehetett segíteni, meghalt s az öreg süket asszony életéhez sincs remény. A pénzes fiók kitérve a földön hevert. Állítólag csak 30—40 forint volt benne. Az udvaron megtalálták a gyilkosságnál használt baltát, amely a házhoz tartozott. A szolnoki rendőrség ma táviratilag tudatta a budapesti főkapitánysággal, hogy a gyilkosság elkövetésével Vantuk (Gyurgyik) Sándor és Nagy András péklegényeket gyanúsítja. A nyomozás adatai szerint Vantuk Sándor gyöngyösi születésű és törvénytelen fia egy odaváló végrehajtónak. Minthogy valószínű, hogy Vantuk Gyöngyösnek vette az útját, az odaváló rendőrséget is értesítették a dologról, kérvén a legény esetleges letartóztatását. Vantuk néhány héttel ezelőtt Komáromban

járt, de aztán, mint határozottan ki van derítve, megfordult Szolnokon is, még pedig a Nagy András társaságában. A nyomozást folytatják.

— **Öngyilkosok.** Devald Pál 50 éves urasági inas ma délelőtt a Váci-körút 53. szám alatt lévő lakásán eddig ismeretlen okból felakasztotta magát s mire észrevették, meghalt. A boncoló intézetbe vitték. — **Adamits Károlyné** született Kaphan Margit 32 éves magánzó tegnap este a Vörösmarty-utca 40. szám alatt lévő lakásán mértet ivott. A Rökusba vitték, ahol még eddig nem tért eszméletré. — **Rössel Vilmos** lakatosinas tegnap este az Erzsébet-körút 21. szám alatt lévő ház harmadik emeletéről leugrott s meghalt. Estében csaknem agyonütötte Masics György házmezt. — **Tauber Henrik** 64 éves magánzó az Üllői-ut 21. szám alatt lévő házban ma reggel 5 óra körül levette magát az udvarra, ahol holtan terült el. A boncoló intézetbe vitték.

— **Mulatság.** A budapesti sportklub e hó 17-ikén, vasárnap a külső-váci-ut 81. szám alatt lévő kerti helyiségben táncos egybekötött szüreti mulatságot rendez.

— **Halál a kádban.** Pátkai Sámuel házmeztnek István nevű két éves kis fiú tegnap az Isten-hegy 7103. számú villájának udvarán játékközben egy esővízzel telt kádba esett s mire észrevették, a szerencsétlen megfulladt. A boncoló intézetbe vitték, szülei ellen pedig megindították a vizsgálatot.

— **Dísbirkverseny Ós-Dudavárában.** Az első mérkőzés 18 percig tartó érdekfeszítő küzdelem után Osman Cara, a szultán első versenybirkosójának győzelmével végződött. Holnap szombaton esti 9 órakor lesz a második (utolsóelőtti) mérkőzés. Ezenkívül bemutatják először a Tiszaháti libácska című vígjátékot, a tíz órai variété-előadásban pedig a nagy kedveltségnek örvendő Camille Ober, Roberts, Lios Alfa és Ganiveten kívül a ma érkezett Terrai táncakrobatán és Garria árnykép-komikus lépnék föl. A hangversenyt a teljes honvéd-zenekar szolgálta.

— **Az idei önkéntesek** közeledő bevonulási ideje aktuálissá teszi, hogy a hazai iparnak egyszerű készítésével foglalkozó ágáról megemlékezzünk. Elismeréssel kell adoznunk a legjobb hírnevű Blum és Társa cégnek, kinek elsőrangú egyenruházati intézete a IV. kerületi Süttő-utca 2. szám alatt van. E cég egyenruházati intézete most bővült ki óriási aranyruva és berendezése, felszerelése, anyagraktára olyan, hogy a legmesszebbben és legkényesebb igényeket is kielégítheti. Az ez intézetből kikerülő egyenruhák mesteri szabásuak, izlésesek, kifogástalan kiállításuak, és a szó szoros értelmében a testre öntötteknek látszanak. Hogy a bizalmat ez az intézet mennyire megérdemli, tanúsítja az is, hogy a szeb király, valamint József főherceg udvari szállítóiká tettek a céget, melynek ajánlása tehát minden tekintetben indokolt.

(x) **Katonazene és cigánymuzsika a Hírmondóban.** Holnap (szombaton) este 8 órától 11 óráig felváltva katonazenét és cigánymuzsikát közvetít hallgatói szórakoztatására a Telefont Hírmondó.

Pusztító árvizek.

Budapest, szeptember 15.

A legtöbb helyütt már engedett az eső erejéből, de az osztrák és bajor folyók és hegyi patakok vize egyre saporítja a Duna vizét, amely most nálunk is veszedelemmel fenyeget. A földmívelési minisztériumhoz beérkezett jelentések szerint az áradás egészen Paksig tart és azon alul csak most kezd emelkedni a víz és félni lehet, hogy pár nap múlva ott is rohamosan megdagad a Duna árja. A ma délig érkezett jelentések a víz állásáról következők: Schárding 1063 cm. (az eddig elért legmagasabb vízállás 779 cm. volt). Linz 550 (az eddig tapasztalt legmagasabb víz 512 centiméter volt), Stein 589, Bécs 440, Pozsony 531, Komárom 450, Budapest 351 centiméter (áradt tegnap óta 122 centimétert). Ha a víz így emelkedik, pár nap alatt előnti az alsó rakodópartot, ami valószínűleg meg is történik. A Duna-gőzhajózási Társaság számítva erre az eshetőségre, az olyan árukat, amelyeknek a víz esetleg megárt, nem helyezi el az alsó raktárakban, hanem a felső rakodóparton halmozza össze s ponyvák-kal betakarva őrizteti.

A földmívelésügyi miniszter a fenyegető árvízveszedélyre való tekintettel a legszélesebb körű intézkedéseket rendelte el. Felhívta az összes dunamenti ármentesítő társulatokat, hogy veszélyeztetett, vagy kevésbé biztosított töltés-szakadásaira éber figyelmet fordítsanak és a szükséges védmunkákat, nyugalatásokat idejkorán kezdjék meg. Intézkedést továbbá a miniszter, hogy a folyammérnöki hivatalok a tett intézkedésekről személyes meggyőződést szerezzenek és az állami műszaki személyzet szükség esetén az illető társulatok segítségére álljon, a legvesélyeztetettebb területeken működő társulatokhoz pedig a központból műszaki közlegeket küldött ki.

Mint Pozsonyból táviratozzák, ott igen komoly az árvízveszedelem. A Duna állása három nap alatt négy méterrel emelkedett és tekintve a Felső-Ausztriából érkező jelentéseket, az 1894-iki árvíznel is nagyobb vízállástól kell tartani. A mostani vízállás 540 centiméter és ha még 60 centiméterrel emelkedik, a víz elárasztja a partokat. A város minden óvintézkedést megtett és figyelmeztette az alcsa-

nyabban fekvő városrészek lakóit a veszedelemre, azonkívül a Duna mellett levő raktárakat kiürítették.

Bécsben az éjszaka folyamán a Duna 24 centiméterrel áradt. Ma reggel a vízállás 441 centiméterrel haladta meg a rendes vízállást. A Délémet-gőzhajózási társaságnak a Praterquain levő raktára víz alatt van. A dunaparti vasut és kereskedelmi rakodópart tőrházait elborította a víz. A Duna-csatorna vízmérője a Ferdinánd-hidnál 14 métert mutat. A cs. kir. államasulok igazgatósága jelentése szerint a Duna és mellékfolyóinak mentén sok vasutvonalon be kellett szüntetni a forgalmat. Eisenzerben az árvíz lerombolt néhány kis házat. Két ember a romok alatt lelte halálát, kettő pedig súlyosan megsérült. A *Hielflarba* vezető vasut pályája annyira megrongálódott, hogy a forgalomnak legalább hat-nyolc hétig kell szünetelni. A pályaudvar és a városháza között mintegy 10.000 köbméter kavics van. Azonkívül óriási kárt okozott az árvíz a mellékfolyókban levő utakon, továbbá a réteken és azzal, hogy nagy mennyiségű fát sodort el. Klosterneuburgból ma három szakasz hidász érkezett Eisenzerbe. Trofaiachban is valóságos patak folyt végig a városban. A víz sok házba is betódult, de nagyobb kárt nem okozott.

A *braunau* kerületben, mint *Linz*-ből telegrafálják, az ettenau-i töltés több helyen átszakadt. Az árvíz nagy pusztítást vitt véghez. A Salzach vízállása délelőtt 490 cm. volt 0 főüött, de azóta lassankint apad. Sok lakásból életveszéllyel kellett kitelepíteni a lakókat. *Mauerkirchen*, *Altheim* és *Attendorf* községek viz alatt vannak. *Schürding*-ben a víz 10-60 méternyire emelkedett, de reggel 4 órától 7-ig változatlanul állott, délelőtt 11 óra óta pedig lassankint apad. Az *Inn* hidját a víz négy részben csaknem zajtalanul elszakította. A tűzoltóság, a pénzügyőrség és a csendőrség minden ereje megfeszítésével dolgozik. A kitelepített lakókat mind elhelyezték.

A *Gmundeni* kerületben a víz apadóban van. A Grünberg lejtőjéről Gmundeni mellett két helyen nagy földdarabok szakadtak le. *Neunkirchen*-ben egy ház beomlott és a ház tulajdonosát egy kis gyermekkel maga alá temette. Az *Aurach* valamennyi hidját az Ager torkolatáig elsdortta az ár. Ma estére valószínűleg megszűnik a nagy veszély. Ischben a helyzet már megnyugtatóbb. *Linz*-ben a Duna rakodópartja el van öntve. *Urfahr* község is víz alatt van, a mentést hidászok végzik. *Linz*-ben délelőtt 11 órakor a 30. sz. vontatóhóly elszakadt a parttól és a víz elsdortta. A hajón nagy rakomány tengeri és három ember volt. A Duna épülőfélben levő második hidjának két pillérjét erősen megrongálta az árvíz.

Pozsony, szeptember 15.

A Duna Pozsonynál dél óta ismét rohamosabban árad, most 590 cm. Nagyobb veszély csak a Morva vízének áradásától várható. A ligeti diszkut viz alatt áll. Délután a Morvavölgyben erős esőzések voltak. A víz elárasztotta *Zobor*, *Magasfalu*, *Magyarfalu* és *Dinburg* községeket.

Bécs, szeptember 15.

A Duna Bécsnél még egyre árad. A víz állása délután 473 centiméterre emelkedett normális vízállás fölé. A partvidékek védelmére intézkedések történtek. Bécs egyáltalán nincs veszélyben. Az egész Handelsquastrasse el van öntve. Mélyebben fekvő lakások a víz alatt állanak. Heiligenstadtban egy utca részben el van öntve. A Duna előreláthatólag még jobban megárad, mert a felső Duna vidékéről állandó emelkedést jeleznek.

Gmunden, szeptember 15.

A nagy záporosítól megáradt *Traun* folyó hidja ma leszadt s *husz-harminc*an vízbe fulltak. A városban iszonyu pánikot okozott a szerencsétlenség. Délután megint megeregt a zápor. — *Ischl* az árvíz miatt teljesen el van zárva; a vasúti közlekedés szünetel s aligha fogják három-négy nap előtt helyreállítani a rohanó ártól megrongált vasuti vonalakat. Alig maradt Ischlben néhány fürdővendég, akiket az árvíz ott ért. Sem lapok, sem posta nem érkeztek, az élelmiszerek pedig nagyon megrádráltak.

München, szeptember 15.

Az árvíz okozta rongálások következtében a müncheni vízvezeték csak felét kapja a rendszeren fogyasztott forrásviznek. A városi közmunkaügyi hivatal felszólította a lakosságot, hogy minél kevesebb vizet használjon. Az Isar folyó reggel óta apadóban van. A vasúti közlekedés a Freising melletti áradás miatt észak felé is részben szünetel. A berlin-regensburgi gyorsvonatoknak Ingolstadtban át kell közlekedniük. München és Tirol között csak Lindau állomáson és a Bodeni-tavon át lehetséges a közlekedés. München és Bécs között a közvetlen közlekedés még lehetetlen. A vonatok csak nagy kerülővel járhatnak.

Luitpold regens-herceg Oberstdorfból visszakerkezett Münchenbe. *Felitzsch* belügyminiszter ma szabadsága megszakításával szintén hazajött. *Traunstein*-

M. Tegernseeből és Felső-Bajorország más városai-
ból a víz újabb apadását jelzik. A vasúti forgalom
jel és kelet felé még meg van szakitva.

Gyermekvédők kongresszusa.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, szeptember 15.

A kongresszus mai eseménye a jogászok
bevonulása volt. Az Akadémiában befejezték a
büntetőügyi egyesület tárgyalásait s azok, akik
eddig a nagyok büneinek megelőzésével foglal-
koztak, ma az apró emberkének jólétéért szálltak
síkra. A szülőkről esett szó első sorban, azokról
a szülőkről, akikről eddig egyebet sem mondtak
a kegyes könyvek, mint hogy mérhetetlenül sze-
retik gyermekeiket. Az élet egészen más dolgo-
kat árul el s a mai szónokok ugyancsak lelep-
ezték azt a meggyökeresedett frázist, amely
annyi költőt inspirálta már arra, hogy a
szülői szeretetről minden ellentmondás nélkül
dicsőhimnuszokat zengjenek. Az a megdöbbentő
panasz hangzott ma el a kongresszus ülés-
terében, hogy a szülőök visszaélnek a szülői hata-
lommal s ezért sürgetik azt, hogy a szülői hata-
lommal visszaélőket büntessék meg.

A többi szakosztály is derekasan működött.
Az orvosi szakosztályon dr. báró *Rothschild* Henrik,
Szegő Kálmán és dr. *Faragó* Gyula előadása kel-
tetek feltűnést.

A jótékonyági szakosztály ülésén dr. *Klein*
Fülöp fővárosi orvos meglepő adatokat mondott
el a budapesti szünidei gyermektelep tizennyolc
évi működéséről. Ez az egyesület, melyet a *Hal-
adás* nevű szabadkőműves páholy alapított, ma
hatvan ezer forinton felül vagyonnal rendelkezik és
hatvedfelezer gyermeket, összesen százötvenezer
forintos költséggel gondozott.

A kongresszisták lelkesen megtapsolták az
előadó adatait.

Az egyes szakosztályok üléséről tudósítók
a következőket jelentik:

(A jogi szakosztály.)

A jogi szakosztály délelőtt tíz órakor kezdte
meg tárgyalásait a képviselőház első számú tanács-
kozási termében. Dr. *Doleschall* Alfréd indítványára
a szakosztály dr. *Szekely* Ferenc kuriai bírót, dr.
Zucker prágai egyetemi tanárt, *Albanel* Lajos párisi
vizsgálóbíró és *Aschrott* Pál berlini törvényszéki
bíró választotta meg az elnökségbe. Titkár lett: dr.
Vámbery Rusztem.

Szekely Ferenc kuriai bírót elnöki megnyitójában
utal arra, hogy a Firenzében megtartott I. gyermek-
védők kongresszusának még nem volt gyermekvédők
szakosztálya. Azonban kétségtelen, hogy a gyermekvé-
delemben vág a jogi kérdéseknek egyik legnehezebb fe-
jezete. Jogászok, jogászegyesületek régóta vitatják
ezeket a problémákat. A ma megalakult szakosztály-
nak nem célja új eszméket elültetni, hanem a rég
elültetett nemes csemeték táplálása, hogy terebélyes
fává nőhessenek.

A tetszéssel fogadott elnöki megnyitóját után dr.
Neumann Armin értekezett erről a tárgyról: Szüksé-
gesek-e törvényes intézkedések a szülői hatalom
korlátozására, ha annak embertelen gyakorlata a
gyermek életét vagy testi épségét veszélyezteti, vagy
ha a szülői hatalom korlátlan fenntartása által a
gyermek előreláthatólag a társadalomra veszélyessé
válík, illetőleg erkölcsi elzüllesnek tétetik ki? És
ha igen, melyek ezen intézkedések? A fölített kérdésre
az előadó hosszabb megokolás után igennel felel.
Három fő esetben kívánja a szülő, gyám, gondnok
vagy felügyelő, a dajka, a nevelő vagy a tanító
megbüntetését. Elsőben akkor, ha a szülő a jogos
házi fegyelem által szabott határon túlmenve szan-
dékosan bántalmazza tizenhat éven alul levő gyer-
mekének egészségét, épségét, vagy erkölcsi sérti;
amennyiben a büntető törvény intézkedései az esetre
nem illelnek, két hónapi fogahtábitást indít-
ványoz. Másodszorban ugyanezt a büntetést kéri
kiszabtatni akkor, ha a szülő meg nem akadályozza,
vagy oly foglalkozásra csábítja, kényszeríti gyer-
mekét, mely gyermekének erkölcsi vagy szellemi
fejletését veszélyezteti (koldulás táncgal vagy a nél-
kül, pálinkás boltban tartózkodás stb.) Végül ugyancs
a büntetés sújtja azt, aki gyermekét nem ruhazza,
nevelését elhanyagolja.

Neumann Armin után dr. *Doleschall* Alfréd
szólt a kérdéshez. Nem tartja helyesnek, hogy a
szülőökkel egyforma elbánásban részesítsék a gyámo-
kat is. Ő nem lenne most bele a kérdés részleteinek
tárgyalásába, hanem azt kívánja deklarátatni, hogy
a szülői hatalom korlátozása bizonyos esetekben
okvetlenül szükséges.

Zucker Alajos prágai jogtanár büntetés helyett
egyszerűen elvonná a természetellenes szülőtől fiat,
mint Angliában teszik, ahol kétszázötven javítóisko-
lában harminc-negyvenezer gyermek van így el-
helyezve. Rámutat a mi négy javító-intézetünkre és
Ausztria szegényes állapotaira is. Hozzászólt még
Hagara Viktor és *Vámbery* Rusztem, mire a javaslato-
kat a szakosztály magáévá letta.

A délutáni ülésen dr. *Fayer* László tartott elő-
adást a fiatal koru bünösök védelméről. Érdekes
fejtegetéseiben különösen az az elv domborodott ki,
hogy a fiatalok bünösöket nem szabad felnöttek-
kel egyívé zárni, gondoskodni kell arról, hogy vizs-
gálati fogságuk minél rövidebb ideig tartson, hogy
ingyenes védőkük legyen. A megindult vitában részt
vettek: dr. *Doleszál*, dr. *Nagy* Dezső, dr. *Balogh* Jenő
táblabíró és dr. *Vámbery* Rusztem. Végül megegyeztek
oly határozatban, amely különösen a jelzett elveket
emeli ki. Utolsó ülését holnap délelőtt tartja meg a
jogügyi szakosztály.

(Az orvosi szakosztály.)

Ebben a szakosztályban felváltva elnököttek: dr.
Schabanoff Anna, dr. *Galatti* Demetrio és dr. *Szontágh*
Felix. Az előadások sorát dr. *Szontágh* Felix nyitotta
meg „A gyermekkori gümőkór profilaxisa“ címen tar-
tott értekezésével. Előadó konstátálja, hogy a legtöbb
fertőzés, az öröklött hajlamot kivéve belégzés révén
keletkezik. Alkalmi ok még: a számrhurut és egyéb
kóros állapot. A gümőkóros szülők gyermekeit sze-
parálni kell a többitől. A gyermekekre, internátu-
sokra szigoruan ügyeljünk és rendezzünk be mintá-
teigazdaságokat, *Szontágh* Felix előadásához elsőnek
dr. *Szegő* Kálmán, az abbaziai szanatórium köztisztis-
letben álló igazgató-tulajdonosa szólt s a kon-
gresszus figyelmébe ajánlotta egy magyar tengerparti
gyógyintézet felállítását.

Előadásában utal arra az irányra, mely jelen-
leg az alkati betegségek sikeres gyógyításánál egye-
dül uralkodik, arra az irányra, mely a természeti
eszközök alkalmazásával igyekszik az idült beteg-
ségeket leküzdeni. Tiszta, pormentes levegő, könnyű
és kiadó táplálék, általános tisztaság, a vizurak
célszerű kihasználása vezet csak eredményre.

E természetes gyogyrendszer alapján áll jelen-
leg a tudóbántalom kezelése, ez alapon kell azt a
küzdelmet is szerveznünk, melyet az idült alkati
gyermekbetegségek ellen folytatunk. És megokolt e
küzdelm a görvélykór óriási tömegénél fogva, mely
a szegénysorsukat oly érzékenyen sújtja, megokolt
okosság és rason alapján is, hogy a tudóbetegek
szanatóriumának súlyos feladatán kissé könnyíthe-
sünk. Mert a görvélykórosok, vérszegénységben,
idült hurutokban, általános gyengeségben szenved-
ők azok, kik tudóbántalomra különösen predis-
ponáltak.

Előadó utal arra a nemes küzdelemre, melyet
társadalmunk az elzüllesnek kitétt gyermekek érde-
kben folytat. Ha védelmi tere léptünk a bün ellen,
megokolt a küzdelem a betegség ellen is és pedig
a forrasnál, a gyermeknél: a beteg gyermeknél. A
védelemre csak egy módszerünk van, az, melyet
Angolország már 150 év előtt hangoztatott és 100
év előtt megvalósított; az, melyet utána a többi
nemzetek és államok követtek. Allítsunk mint azok
gyogyintézetet a tengerparton. A kezdet már meg-
van! Nemeslelkű főhercegünk József ő fensége és
neje Klotild ő fensége odavarázoltak egy otthon
a sanyilódó és szegény nyomorékoknak, hogy egy
egész élet teli szenvedésen enyhítsenek és a mely
szülői fájdalom, melyet ők is éreztek, kevesbítsék.
Allítsunk a cirkvenicai László-otthon mintájára gyer-
mekgyogyintézetet a magyar tengerparton. Bámula-
tosak azok a sikerek, melyeket ily intézetekben elérni
lehet. A német statisztika 50% gyogyulással referál.
A francia és belga 70%-ról. És előadó saját tapasztá-
latát is hatalmas eredményről tanusokdnak. De
nem csak a javaslatok száma is. Csak kis töre-
deke a kezelteknek az, mely változatlan marad a
tengeri klima és tengeri fürdők hatása alatt. Sokat
függnek az eredmények a betegség előrehaladott
váltól és a szervezettől, mely ezen intézetek alkát-
tá képezi. Utóbbira nézve előadó megjegyzi, hogy
annál sikeresebb, minél inkább a *tartós kezelés* rend-
szerére van építve. Egész éven át működő intézet,
a sikerig folytatott tengerparti kezelés főpontjai a
helyes szervezetenek. Végül előadó a társadalmi ösz-
ses faktorokat és a saját támogatását kéri, ne hagyja
a sanyilódó gyermekeket elveszni vagy nyomoré-
kokká fejlődni, mentse meg őket a hazának és mun-
kának! Az internacionális gyermekvédők kongressz-
sus legyen alkalom arra, hogy az első magyar
tengerparti gyogyintézet szegények részére akár
mint különálló egyesület, akár az országos gyermek-
védők egylet keretében megalakítsassék!

Dr. *Biedert* Ottó (Hagenau) fejtegeti, hogy a
csecsemő táplálásáról a szakemberek között sok az
ellentétes nézet. Szerinte csak úgy tisztulhatnak a
nézetek, ha olyan intézetet állítanak fel, ahol a
csecsemőtáplálás dolgában kísérletezhetnek a szak-
emberek. A következő vitás kérdésekre vonatkoz-
nának a kísérletek: Ha az anyatej összetétele inga-
dozásban van, mi hatása van ennek a csecsemőre?
A tehénfaj, a tehénbetegségek, a tehéntej kezelése
mily befolyással van a mesterségesen táplált gyer-
mekre? Mi célszerűbb, a tiszta tehéntej vagy a tej
hígítása? Ugyanitt vizsgálják a nyári és kórházi
epidemiákat csecsemőkénél és az egészséges vagy
beteg idősebb gyermekek táplálásának kérdését.

Dr. *Grósz* Gyula olvasta föl francia nyelven
dr. *Rothschild* Henrik báró munkáját a sterilizált tej
alkalmazásáról. Majd dr. *Faragó* Gyula értekezett e
címen: Gyermekvédelem a születés előtt. A nagy
hatást keltett előadás összegezése a következő:

1. A gyermekek születésének, megbetegedésé-

nek és halálzásának száma lényegileg a szülők élet-
viszonyaitól függ. Ennek következtében a szülők
kedvező gazdasági helyzete a gyermekek létfontéle-
leit szaporítani, ellenben a szülők kedvezőtlen hely-
zete az élve születettek számát csökkenteni s a
gyermekek betegedési és halálzásai számát gara-
ntálni fogja.

2. A gyermekekre tehát csak az olyan rend-
szabályok lehetnek föltétlenül jó hatással, amelyek a
szülők kereseti viszonyait, tehát házasságkötéseit
stb. gyarapítják s a gyermekek életére és egészsé-
gére közvetlenül örködnék.

3. Amaz intézkedések, amelyek jelenleg a
gyermekek védelmének vannak szentelve, főleg jó-
tékonyági és javító-intézetek, s egyes gyermekoso-
portok anyagi és erkölcsi támogatása: ezeknek a
gyermekek nagy tömegére alig van észrevehető ha-
tásuk, éppen mert nem képesek kauzális hatást gyako-
rolni.

4. A gyermekvédelem eszménye legyen tehát
annak elismerése, hogy a gyermekeknek a léthez
joguk van. Minél inkább közeledik valamely rend-
szabály ehhez az elvhez, annál nagyobb sikerrel ke-
cesget bennünket.

A szakosztály délután három órakor folytatta
tanácskozásait. Az elnöki emelvényt a következők
foglalták el: dr. *Generich* Gusztáv kolozsvári egye-
temi magántanár, dr. *Szalárdy* Mór elnökök, dr. *Grósz*
Gyula titkár.

Dr. *Szalárdy* Mór foglalta el az előadói széket
s élénk vonásokkal színezte a lelenügyi jelenlegi
állását. A második előadó dr. *Berend* Miklós, a Ste-
fánia-gyermekkorház asszisztense, aki a szülőházak-
ban és kórházakban született csecsemőkre vonatkozó
tapasztalatait adta elő. Dr. *Deutsch* Ernő a *koraszül-
öttek ápolásáról* értekezett. Az ülés elnöke elismerő
szavakkban foglalta össze dr. *Deutsch* előadását. Utána
dr. *Politzer* Aladárnak a csecsemők és szoptatónők
védelme érdekében tett határozati javaslatát olvasták
fel. Végül dr. *Vámos* Gyula és dr. *Lindner* Samu be-
szélték a *dajkaságba kiadott gyermekek orvosi felügye-
léről*. A szakosztály holnap délelőtt kilenc órakor
folytatja tárgyalásait.

(Jótékonyági szakosztály.)

Az emberbaráti és jótékonyági szakosztály
a mai nap folyamán bevégezte munkásságát. Az
elsőben csupa oktatási szakkérdések szerepeltek.
Pivár Ignác, akiről azt hitték, hogy nem tartja
meg előadását, szintén értekezett ebben a szak-
osztályban. Szóba kerültek még *Borbély* Sándor elő-
adásában a siketnéma oktatás kérdései is.

A jótékonyági szakosztályban ismét *Gajzdág*
Manó elnökölt. Az első előadó volt dr. *Abonyi* József.
Arról értekezett, hogy a munkára távozó szegény
szülők gyermekeit, még ha csecsemők is, állandó hely-
lyen gondoztassanak. Előadása szerint nálunk Ma-
gyarországon 1891-ben szentesítették a XV. törvény-
cíkket, melynek értelmében a nyári menedékházak-
ban a három éven alul levő, de nem csecsemőkör-
ban levő gyermekek is fölvehetők. Az előadó szerint
pedig oda kellene hatni, hogy a szegény sorsu cse-
cemők okvetlenül ilyen menedékházban gondoz-
tassanak.

Majd dr. *Klein* Fülöp (Budapest) ismertette
szünidei gyermektelepünk mai szervezetét. Tizen-
nyolc év alatt 6539 gyermeket: 4067 fiút, 2472 leányt
144.969 forint költségen gondozott ez az egyesület
oly eredményrel, hogy a visszatért apró népség
másfélőtől egészen öt kilóig terjedhető gyarapodást
mutat. Tizennygy különböző helyen kísérelték meg
a kitelepítést. S mindzt 160 alapító, 1017 rendes
tag, az egyesület hatvankétezer forintos vagyonra és
a saját támogatása, amelynek minden orgánuma
gyűjtője az egyesületnek, teszi lehetővé. Végül több
apróbb értekezés után a szakosztály befejezte mun-
kásságát.

A kongresszus többi szakosztálya délután és
holnap még tart ülést.

(Pedagógiai szakosztály.)

A pedagógusok szakosztályában délután három
órákor folytatták a tegnap megkezdett tanácskozása-
kat. A vita akkörüli forgott, vajjon inkább védők,
avagy nevelő intézet legyen-e az óvoda. *Halász*
Sarlotta megelőzti a védők szereppel, míg *Angyal*
Malvin nevelő intézetit akarja tenni az óvodát.
Ember János fővárosi tanfelügyelő e címen érteke-
zett: Vannak-e a mai iskola belső életében ténye-
zők, amelyek a gyermekvédelem szempontjából mó-
dosításra szorulnak?

A tanfelügyelő károsnak tartja, hogy a hatéves
gyermeket egy év alatt kényszerítjük az írás-olva-
sás megtanulására. A többi osztályokban: a könyv
nélkül tanulatnak, az élettelen gépies tanítás és az
erőszakos fegyelmezés árt a gyermeknek. Ezeken a
bajokon segíthetünk akkor, ha 7 éves korban kezd-
jük a tanítást, ha javítjuk a tanítóképzést és a taní-
tók anyagi erejét, továbbá, ha több tanítónőt alkalm-
lazzunk, ha a tanítást az élőszó és szemléltetés alap-
jára helyezzük s a tankönyveket kitiljuk s végül,
ha az igazi száfelügyeletet behozzuk. A középisko-
lákról szólva a szótanulást iszonyait festi. Nem bír

a gyermek elkészülési és örökös rettegés a sorsa. Az emlékezőtehetséget veszik csak igénybe. A javulás csak attól várható, hogy a magoltatást, melynek használata minden esetben megállapítható, el kell tiltani. Előszóval is taníthasson a tanár.

Végül Schön József lépett az előadás-szálhoz és a következő kérdést megoldása céljából nyújtotta be határozati javaslatát. A gyermekeknek szánt irodalom és művészet miben vétezik sokszor gyermekeink szellemi élete ellen? Az irodalom vétezik: I. Fogalmazásával. Ha oly gondolatokat, elveket és eszméket fejez ki, melyeket a gyermek másképpen érthet meg, mint ahogy az író képzele. Ha oly beszűrt nyújtja termékét, hogy a gyermek kénytelen azt több folytatásban olvasni. Ha a fantáziát fölcsigázza és a gyermekben elérhetetlen vágyakat gerjeszt. II. Nyelvezetével. Ha oly mondat szerkezetet használ, mely nagyon elüt attól, amit a gyermek mindennap hall, vagy tankönyveiben olvas. A művészet vétezik: 1. Ha a műtárgy nem felel meg a valóságnak. 2. Ha olyasmint testesít meg, ami a gyermek képzele és értelmi világával ellentétben áll. 3. Ha a gyermek erkölcsét nem nemesíti.

A gyermekvédelmi kiállítás látogatottsága meglepően kedvező számadatokat tüntet fel. A tegnapi nap folyamán összesen 2099-en szemlélték meg az érdekes tárlatot. Ma Márkus József főpolgármester látogatta meg a kiállítást Rózsavölgyi Gyula alpolgármester, továbbá dr. Hivós József, Glück Frigyes és dr. Hlatky József fővárosi bizottsági tagok kíséretében is igen elismerően nyilatkoztak egy a szakszerű elrendezéséről, mint a szép és izléses installációról.

A gyermekvédelmi kongresszus tagjai vasárnap délben Vácra mennek, ahol megtekintik a siketnémák intézetét. Vácvárosa a legnagyobb szeretettel fogja fogadni a vendégeket, a várost fellobogozzák és a külön vonat érkezését üdvözlések fogják jelezni. Vácról a társaság Zebegénybe megy, ahol megtekintik a szünidei gyermektelep-egyesület üdülőházát. Az egyesület ez alkalomra 30 telepes gyermeket visz ki Zebegénybe, hogy ott a telepi életet a maga valóságában is bemutathassa a kongresszus tagjainak.

A vakok intézetének ügye.

(A fegyelmi vizsgálat eredménye.)

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, szeptember 15.

A vallás- és közoktatásügyi minisztérium ma félhivatalosan közzétette a Pivár Ignác ellen elrendelt fegyelmi vizsgálat eredményét. A minisztérium kommunikéje szerint Pivárra rábizonyult, hogy a vak gyerek kezét hátrakötötte. — Remélhető, hogy az ellen, aki vak gyerekekkel ilyen módon bánik, nemsokára erélyes rendszabályokat fognak alkalmazni.

A minisztérium kommunikéje egyébként teljes szövegében a következőképpen hangzik:

A vallás- és közoktatásügyi minisztérium a lapokból arról értesülvén, hogy Pivár Ignác, a vakok intézetének igazgatója, az intézetben lévő egyik olasz ajku vak fiuval kegyetlenséget követett volna el, az ügy azonnal való megvizsgálására dr. Hoffmann József osztálytanácsost küldötte ki.

A vizsgáló biztos kihallgatta az igazgatót, továbbá az inspekciónak teljesítő valamennyi tanítót, az apaca-főnöknőt, a fiugyermekek gondozó és más apácát s több intézeti tanítót, kik arról közvetlen tudomással birhattak.

A vizsgálat eredménye kiderítette azt, hogy az igazgató a fiuval szemben, akinek felvétele érdekében éppen maga az igazgató járt annak idején közbe, a kezek hátrakötését házi fegyelmi büntetésül csakugyan alkalmazta.

Az a hír azonban, hogy az igazgató a fiu verte, lökdöste, avagy véresre ütötte volna, a vallomásokból kifolyólag valótlannak bizonyult. A zsebkendő véres volta is onnan eredt, hogy a fiuak gyakori orrvérzései vannak.

A vizsgáló biztos egyuttal megnézte az igazgató s egyes tanítók kíséretében az udvarban futkozó fiut, ki az igazgató szavát hallva, azonnal hozzáfutott és gyengéd odasimulásával ragaszkodatást látszott mutatni. A fiu arcán sérülésnek semmi nyoma sincs.

Erre nekünk a következő megjegyzéseink vannak:

Azt az értesülésünket, hogy az igazgató a gyereket megverte, fíntartjuk, abból az egyszerű okból, mert adatainkat megbízható helyről kaptuk, s mert ehhez a valósághoz kétség sem fér.

Az orrvérzést elismerjük. Mi is csak azt írjuk, hogy a gyerekeknek, miközben a második

emeletről a földszintre vonszolták, összeveredtek az orrát. Ez is orrvérzés.

Hogy a fiu arcán most már semmi sérülésnek nincs nyoma, az valószínű. Azt azonban szavahihető tanuk (az intézet összes tanárai, akik a gyereket akkor látták) — bizonyítják, hogy a kezén vérről aláfuttatott nyomok tanuskodtak a „házi fegyvelemről.”

Végül pedig a füeska gyengéden odasimult az igazgatóhoz. Ugy látszik, a vak olasz gyerekeknek az a szokásuk, hogy hálásak az iránt, aki cukorspárgával háromszor hátrakötötte a kezüket. Ezen a gyengéd simuláson is érezni amolyan főpórbót, aminőt Pivár a tanítókkal tegnap rendezett.

A minisztérium és annak kiküldöttje, a közönség általános meglepedésére, elismerésre méltó módon teljesítette kötelességét. Pivár ur azonban igen természetesen, nem igyekezett azon, hogy a tanárok ellene valljanak. Sőt valószínűleg szerette volna, ha mindenki mellette vall. Természetes, hogy a tanárok egy része nem mert mindent megmondani, hiszen az igazgató: igazgató, az ő főnökük, uruk, parancsolójuk, akitől ezentul is függeni fognak.

Ha Pivár urat fölfüggesztették volna (legalább ideiglenesen), majd egyebek sültök volna ki róla.

Nevetséges bolond is volna a tanár, ha az igazgatója ellen vallana. Csak nem fog a saját kenyere ellen harcolni!

Nekünk több mondanivalónk nincs. Célunkat elértük: Pivár ellen vizsgálatot tartottak, amelynek során kitént, hogy szegény apró vak gyerekekkel úgy bánt, ahogy betörökkel és zsványokkal szokás bántani — hátrakötötte a kezüket. A nagyközönség majd megmondja, hogy Európába való-e az ilyen házi fegyvelem.

Nos, és hogyha ez így rendjén van, hát az isten éltesse Pivár igazgató urat az emberi kor legvégső határáig. Csak feszítse ezentul is hátra szegény nyomorék gyerekek kezét.

Cukorspárgával.

FŐVÁROS.

(*) Kossuth Lajos síremléke. Végre eljutott ma ez a kérdés a középítési bizottsághoz is, amennyiben elébe terjesztették a pályázat feltételeit. A képzőművészeti bizottság dolgozta ki az idevonatkozó tervet, amelyen a középítési bizottság ma bizonyos módosításokat tett. Így, a többek közt kimondja, hogy nem kívánja a pályázóktól, hogy gipszmintákat mutassanak be, sem pedig színezett távlati rajzot. A pályázóknak helyszínrajzot hivatalból adnak rendelkezésre. Költségvetést a pályázathoz nem kell mellékelni, mert annak a zsűri hasznát nem veszi. A síremlék költsége 150.000 forint keretén belül mozoghat. Ebbe az összegbe a falak, a rácoszat stb. nincs beszámítva. Minthogy a gipszminták bemutatása elmarad, a jutalomdíjakat leszállítják, úgy hogy az első díj 4000 forint lesz, a második 3000 s a harmadik 2000 forint. A díjat nem kötik abszolút becsü pályaműhöz, hanem a relatív legjobbnak föltétlenül kiadják.

(*) A főváros telkei. A pénzügyi és gazdasági bizottság ma ülésén tárgyalás alá került Herczeg Péter bizottsági tagnak az az indítványa, hogy a Lipótköruton levő két városi telek eladását halasszák el s általában ez idő szerint ne becsússzanak árverés alá telkeket. Az indítványozó Herczeg Péter kifejtette, hogy a legutóbbi években a szükségesség tul történtek az építkezések, úgy, hogy például 1897-ben 817 nagyobb építkezés történt Herczeg Péter attól tart, hogy a fölszöges építkezések következtében valóság állhat be az ingatlanok értékeiben, sőt már ma is nagy pangás tapasztalható, amennyiben a telkek értéke tetemesen csökkent. Szükségesnek tartaná tehát annak a kimondását, hogy a legközelebbi hónapokban a főváros nem ad el telket. Ami a Lipótköruti két telek eladását illeti, nem ragaszkodik ennek az ellenzéséhez. Polónyi Géza azt kívánja, hogy a Lipótköruti két telek eladását egy évre halasszák el, ami pedig a többi telkeket illeti, mondják ki, hogy egyelőre azokból eladások nem történhetnek. Többek felszólalása után, a bizottság elfogadta Polónyinak azt a javaslatát, hogy a Lipótköruti két telket egy évi időn belül ne adják el s Herczeg indítványának azt a részét, hogy az eladásokat egyelőre általában szüntessék meg.

(*) Szivar-automaták. A pénzügyigazgatóság azt kérte a fővárostól, hogy szivart elárúsító automatagépeket állíthasson föl. A középítési bizottság ma tárgyalta a kérelmet és elvileg nem talált semmi

kifogást annak teljesítése ellen. Egyelőre, a mérnöki hivatal javaslatára, két automatagép részére, a Deák-téren és a vámház-téri park mellett jelölt ki helyet.

(*) A jogügybizottság ma délután ülést tartott, Lung György tanácsos elnöklése mellett. Elfogadta a bizottság a főváros köztisztaság-szabályrendelet-tervezetét.

E tervezet szerint, a főváros gondoskodik az utcáknak tisztántartásáról, míg a ház és telek előtt levő gyalogutakat a tulajdonos köteles rendszerben tartani. Szemetet, vagy hulladékot tilos az utcára dobni; az ablakokra csak délelőtti 10 óráig szabad agy-neműeket kitenni. Az utcákon, gyalogutakon tilos eldobálni gyümölcséjét, szivarveget vagy bármilyen hulladékot. Fát vágni az utcán csak akkor szabad, ha szűk az udvar. A tervezet egyebek közt meghatározza azokat a szabályokat, amelyeket az építkezés, bontás, kövezés, utcaburkolás és a közterületen végzendő egyéb munkáknál szom előtt kell tartani.

(*) A községi reáliskolák. A főváros pénzügyi bizottsága ma ujra foglalkozott a községi reáliskolák megszüntetésének kérdésével. Polónyi Géza, Schreyer Jakab, Fenyvessy Adolf, Ludwigh János és mások hozzászólása után, a bizottság azt a javaslatot teszi a közgyűléshez, hogy a jövő évtől fogva kezdjék meg fokozatosan a reáliskoláknak a főváros részéről való megszüntetését.

(*) A Vigadó bérléte. A pesti Vigadóra felügyelő házi bizottság előterjesztést tett a pénzügyi bizottságnak az épület bérbeadása ügyében. Jelenti, hogy három ajánlatot adtak be; az egyik Blau József, aki ugyszólván csak alkalmazottja kíván lenni a fővárosnak; a másik Rónai Adolf, aki 10 évi időre, évenként 7000 forintot ígér s a harmadik Bokor János, aki három alternatív ajánlatot tett, ezekből az egyik évi 12,000 forint bérösszegekről szól; a másik szerint: Bokor fenntartja a vendéglői üzemet, de a termetet a főváros kezeli s ha így kapja a bérléte, nem fizet semmi bért. A harmadik alternatíva az, hogy Bokor átadja a fővárosnak a tiszta jövedelem 20 százalékát. Megemlítjük, hogy a Vigadó bérléte fejében, Egerváry, mint utolsó bérlő, 22,000 forintot fizetett, ezt azonban később a főváros 16,000 forintra szállította le. A pénzügyi bizottság ma abban állapodott meg, hogy szakértők közbenjuttatásával tegyék meg az intézkedéseket a Vigadó belső részének a restaurálására s egyelőre tartsák házi kezelésben.

SZINHÁZ, ZENE.

** Ábrányiné távozása. Teljesen hiteles értesülés alapján írhatjuk a következőket: Ábrányiné-Wein Margit asszony, a kitűnő művésznő, szerződésének lejártával, ennek az évnek a végén, megváltik az Operaházról, amelynek években át szubrett-primadonnája és egyik büszkesége volt. Ábrányiné asszonyt az kedvetlenítette el, hogy az igazgatóság az utóbbi évben nem juttatott neki olyan hatáskört, amely ambíciójának és tehetségének megfelel. A kitűnő művésznő jövő tavasszal Olaszországba megy, ahol egy elsőrangú társulatnál legjobb szerepeit fogja bemutatni, többek közt Carment, Mignont, Neddát a Bajazetokban, Musettet a Bohémekben, Marit az Ezred leányában, Angelát a Fekete Dominóban stb. Mielőtt Olaszországba menne, Magyarország nagyobb városaiban, a honnan meghívásokat kapott, lép föl részint hangversenyekben, részint a színpadon.

** Blaha Lujza vígszínházi vendégzereplése. Blaha Lujza vendégzerepléséről Az Arany Kakas-ban ma a következő kommuniké kaptuk:

Blaha Lujza, aki Az Arany Kakas-ban e hónap 19-én lép fel először a Vígszínházban, ma kezdte meg a Vígszínház színpadán a próbákat. A színház a rendkívüli érdeklődésre való tekintettel, amely a művésznő vendégzereplésére iránt máris mutatkozik, ezekre az előadásokra előjegyzéseket nyit. Előjegyezni lehet a rendez helyeken: a Vígszínház pénztáránál és a színházi jegyirodáknak. (Andrássy-ut 10. sz. és Koronaherceg-utca 8. szám alatt.)

A hivatalos szárazsággal megírott kis kommuniké, persze, nem mondja el, hogy a „nemzet csaló-gányá”-t milyen nagy örömmel fogadta ma a lipótköruti színház művészgárdája. Még az örökké komor arcú Ditrői igazgató ajkára is egy deris mosoly szökkent, mikor a művésznő megérkezett a próbára.

— No, bizony, — tréfálkozott a művésznő, — már ideje is volt, hogy én is játszszam ebben a szép színházban; Hegyi is játszott már nálatok, meg Kürty is, hát már feltékenykedtem és én is vágyódtam már ide!

Az Arany Kakasból csak azokat a jeleneteket próbálják, amelyekben a művésznőnek is része van. A művésznő még „ujjong” ebben a környezetben. A színház egy komikus évdőni is kezd vele.

— No, csak hogy ezt megértem! Mindig Blaha Lujza szokta dirigálni a próbákat s ennek is, annak is megmondani, hogy mit hogyan csináljon. Most ő táncol úgy, mint ahogy mi füttyünk!

— Könnyű nektek, — nevet Blaha Lujza — már negyvenháromszor játszottatok ezt a darabot, de

hát én is majd belejövök valahogy.... Mert nem akarok ám megbukni!

A próba vigan folyik tovább és a szép Lipótkörúti színház, mintha még jobban megszépülne, amint *Blaha Lujza* művészete beragyogja s amint csalógan-hangja becsatolja a nézőteret.

Ditrói igazgató pedig a kezeit dörzsölve jár fel és alá a kulisszák mögött s a mint be-bepisiant a nézőtérre, elmosolyodik. A vigszinháziak már tudják, hogy ez mit jelent:

— Sikerünk lesz! Nagy sikerünk lesz!

Hilgermann Lauráról azt írja egy estilap, hogy a bécsi Operához szerződötték. Ez a hír, mint értesülünk, nem felel meg a valóságnak. *Hilgermann Laura* bécsi szerződésére egy harmadik bécsi vendégzereplésétől függ, amelyet e hó 19-ikére üzték ki, de amelyre a művészönk mindaddig nem kapott engedelmet a budapesti Operától.

Szerencsés színgazgató. Pesti *Ihász Lajos*, a szabadkai színház igazgatója egyike a legszerencsésebb embereknek. Nemcsak színházi vállalkozásai sikerülnek mindig fényesen, hanem még ezenkívül is lemosolyog rá *Fortuna* istenasszony. Az osztály-sorsjáték tegnapi húzása kijött a sorsjegye, amelynek száma 54.150 volt s a *boldog színgazgató tizenöt ezer koronát nyert* egy felsorsjeggyel. Ma már Budapesten is járt a nyerevényösszeg felvétele végett s pénzzel jól megrakodva ment vissza társulata mostani állomáshelyére, Szentestre.

A M. Kir. Operaházban holnap szombaton a *Carmen* előadásában *Don José* szerepét *Larizza* helyett, ki hirtelen támadt rekedtsége miatt fel nem léphet, *Kertész Ödön* énekli; a fiatal tenoristának ez lesz az első fellépése ebben a szerepben.

A Népszínház másodtitkára. Mai színházi rovatunkban megírtuk, hogy jeles kollegánk, *Fái Béla* október tizenötödikén foglalja el titkári állását a *Népszínházban*. A színház másodtitkára dr. *Fodor Oszkár* lesz, aki a titkári teendőket eddig ellátta. Együttal megemlítjük, hogy a *Magyar Színház* megüresedett titkári állásával az igazgatóság *Makai Emilt* kínálta meg.

A városi színpadon holnap szombaton lesz *Lukácsy* énekes bohózatának *A fenelányoknak* első előadása. A főszerepeket *Tarnay Ilona*, *Felhő Rózi*, *Madarasi Vilma*, *Erdei Berta*, *Mikei Rózi*, *Borbély, Kímleli, Nyilassy, Bihari, Borbély, Hidvéghy, Sajó, Juhay* és *Baróti* játszzák.

Veress Sándor daltársulata. *Veress Sándor*, a hatalmas hangu baritonista daltársulatot szervezett, melylyel holnap estétől kezdve a *Wekerle* kávéházban fog vendégzerepleni. Társulata együttvéve is olyan színvonalon áll, hogy mindenképp megérdemli a nagyközönség pártfogását.

Matiné a Hirmondóban. Arra a matinéra, amelyet a *Telefon Hirmondó* vasárnap rendez, már megtörténtek az előkészületek. A közreműködésre felkért írók, művészek és művészek kivétel nélkül megígérték megjelenésüket s így *Zilahy Gyula*, aki a matiné rendező, oly változatos és érdekes műsört állíthatott össze, amelyhez hasonló ritkán van alkalma a publikumnak egy hangverseny keretében végigélveznie. Kezdeté pontban déli 12 órakor lesz.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Teljes ülés a Kurján.** A m. kir. Kuria polgári tanácsai ma délelőtt 10 órakor a Kuria palota dísztermében *Seabó Miklós* kuriai elnök elnöklése alatt teljes ülést tartottak. Ez ülésben került megvitatás és eldöntés alá a m. kir. Kuria felülvizsgáló tanácsának 1899. június 8-án tartott ülésében felmerült következő vitás elvi kérdés:

Azokban az esetekben, amelyekben a királyi törvényszék, mint felelőzési bíróság a tanukat közvetlenül hallgatja ki, vagy az eskü alatt kihallgatott felet vallomásra megesketi, a felelőzési tárgyalásról felveendő jegyzőkönyvet a tanu, illetve az esküt tett fél által alá kell-e iratni, avagy elégséges, ha az 1893. évi XVIII. törvény cikk 48. §. 5. pontja értelmében a tanu, illetve fél aláírást mellőzve, csupán a tanu vallomásának, illetve az eskü alatt kihallgatott fél nyilatkozatának eredménye felvételik?

Ezt az elvi kérdést a kir. Kuria Horváth Kálmán kur. kuriai bíró előadása alapján a következőképpen formulázta:

Azokban az esetekben, amelyekben a kir. törvényszék, mint felelőzési bíróság a tanukat közvetlenül hallgatja ki, vagy az eskü alatt kihallgatott felet vallomásra megesketi, a felelőzési tárgyalásról felveendő jegyzőkönyvet a tanu, illetve az esküt tett fél által alá kell-e iratni?

A kir. Kuria beható, két óráig tartó vita után kimondotta, hogy ezeket a jegyzőkönyveket a tanu, illetve az esküt tett fél által nem kell aláírni.

§§ **A szabadság vége.** *Drüll Béla* központi vizsgálóbíró nyári szabadságáról visszatérve tegnap átvette hivatalát.

§§ **Halálos vadászat.** Mult év augusztus 3-án *Domonyi István* péceli földbirtokos *Kalix Zoltán* társaságában kiment a Pécel községhez tartozó *Locsod*

puszta határába szarvaslesre. *Kalix Zoltán* hosszú várakozás után mindössze csak egy nyulat tudott löni s ezzel baza is ment. *Domonyi* azonban az ugarföld közepén levő bokorban megluzódva várta tovább a szerencsét. Este 7/4 óra tájban *Nagy Benő* loosodi birtokos szintén arra a területre ment szarvaslesre, amelyen *Domonyi* várakozott. Amint a szomszédos kukoricásból kilépett az ugarra, eldőrdült *Domonyi* fegyvere s *Nagy Benő* halálosan találva összerogyott s pár perc múlva meghalt. *Domonyi* a folyamatba tett vizsgálat során beismertte, hogy ő lölte agyon *Nagy Benőt*, de azzal védekezett, hogy az esthajnali szürkületben a kukoricásból kilépő alakot szarvasnak nézte s azért leshelyéről célozva lőtt rá. — A szerencsétlenségről nyomban értesítette a szerencsétlen áldozat családját, azután pedig önként jelentkezett a csendőrségnél.

A bűnvizsgálat befejeztével gondatlanságból okozott emberölés vétsége miatt helyezte vád alá a pestvidéki törvényszék *Domonyi Istvánt*, akinek bűnyűgyében ma tartották a végtárgyalást *Rónay Kamill* kir. ítélőtáblai bíró elnöklése alatt. A vádhatóságot dr. *Vizlendvay* kir. ügyész képviseli. Vádlottat dr. *Visontai Soma* orsz. képviselő védte.

A tárgyalás elején a vád ismertetése után elnök elsőbbsen özevgy *Nagy Benő* né hallgatta ki, aki 22.000 forint kártérítést kér megállapítani férje haláláért *Domonyival* szemben.

Utána *Domonyit* hallgatták ki.

Elnök: Mondja el, hogyan történt az a szerencsétlenség.

Vádlott: Lesen voltam. *Kalix* előbb hazament, én még kinnmaradtam napnyugtáig. Este háromnegyed hét óra tájban a kukoricásból, amely a koronauradalom vadaserdőtől mellett terül el, egy alakot láttam kijönni. Én szarvasnak néztem s rálöttem. Eszemáigabán sem volt, hogy ott ember járjon.

Elnök: Ellenséges viszonyban volt ön *Nagy Benő*vel?

Vádlott: Nem. Ezután *Kárász Gyula*, *Onodi Ferenc* és *Storcz Mátyas* vadászszakértőket hallgatta ki a bíróság. A szakértők, akik a helyszínen szemlét is tartottak, egyhangulag oda nyilatkoztak, hogy *Domonyinak* feltétlenül fel kellett ismernie a kukoricásból kilépő alakban az embert.

A kihallgatott tanuk között érdekes volt az agyonlőtt *Nagy Benő* atyjának idősb *Nagy Benő*nek kihallgatása, aki határozottan öngyilkossággal vádolja *Domonyit*. A tanuk megeskete után *Vizlendvay* ügyész mondtotta el a vádbeszédét, amelyre *Visontai* egy óras védőbeszédben reflektált. A törvényszék *Domonyi Istvánt* bűnösnek mondotta ki a gondatlanságból okozott emberölés vétségében s ezért *kétévi fogságra* ítélte. A kimért büntetésből a törvényszék három napot kitöltöttnék vett a vizsgálati fogság által. Özevgy *Nagy Benő* né kártérítési keresetével polgári perura utasította a törvényszék. Az ítélet ellen az ügyész, az elítelt s védője felelőzést jelentettek be.

§§ **Freystädter Flóra gondnoksága.** A szép asszony, aki előbb *Schmidtnek*, utóbb báró *Splényi Árpádnak* volt a felesége, még mindig beszéltet magáról. Ismét a gondnokságáról esik szó, amelyet még az 1893. március 18-án rendelt el a törvényszék féltelen pazarlása miatt. A gondnokság alá helyezést akkor maga *Freystädter Flóra* kérte s kéréséhez később édesanyja is hozzájárult. Midőn a törvényszék a *Splényi* báróval kötött házasságát felbontotta, 1898. évben a szép asszony arra kérte a törvényszéket, hogy a gondnokságot szüntesse meg. A törvényszék, valamint a tábla is csakugyan vissza is adta neki önrendelkezési jogát s a gondnokságot fel függesztették. Mielőtt azonban végső fokban a királyi Kuria is kimondhatta volna a döntő szót ebben az ügyben, váratlan fordulat állott be. *Freystädter Flóra* bejelentette, hogy továbbra is gondnokság alatt kíván maradni, mert rokoni ezt kívánják tőle. Ily értelemben be is adta kérvényét a törvényszékhez. Erre a beadványra aztán ugy a gondnok, valamint az árvaszéki ügyész visszavonták beadott felelőzéseküket, miáltal a kir. táblának felmentő ítélete jogerőssé vált. A törvényszék *Freystädter Flóra* kérelmét elutasította, de a tábla újból kimondotta a gondnokság fennállását. Ez év február havában *Freystädter Flóra* újból kérvényében a gondnokság megszüntetését kérte, legfőképpen arra támaszkodva, hogy már elérte huszonegyedik életévét, a nagykorúság idejét. A szép asszonyt ugy a törvényszék, mint a kir. ítélőtábla elutasította kérelmével. A Kuria azonban megsemmisítette az elutasító II-od bírói határozatot s utasította az ítélőtáblát újból határozat hozatalra. Ma tárgyalta újból ezt az ügyet az ítélőtábla I. polgári tanácsa *Dezsőffy* táblai bíró előadása alapján. Hosszas tanácskozás után a tábla *Freystädter Iona* kérésének eleget tett, amennyiben a gondnokságot megszüntette. A gondnokságot megszüntető táblai határozat ellen az árvaszéki ügyész és a gondnok felelőzéssel élnek.

TÁVIRATOK.

Berlin, szeptember 15. Gróf *Muravjev* orosz külügyminiszter tegnap este Berlinbe érkezett és tovább utazott *Wiesbadenbe*.

Hamburg, szeptember 15. A *Hamburger Correspondenz* jelenti, Hágából, hogy *Vilma* királynő és *Emma* anyakirályné a jövő hó folyamán *Potsdamba* érkeznek.

Bordeaux, szeptember 15. A *Ville de Maranh* hajó megérkezését, amely hajó a *Voulet* missziója és *Klobb* ezredes között váltott levelezésről szóló tudósítást hozza, folyó hó 23-ikára várják.

Anglia és Transvaal.

London, szeptember 15. A *Daily News*-nak jelentik Fokvárosból tegnapi kelettel: Ezer ember azzal foglalkozik, hogy a pretóriai védőműveket megerősítse. Védőárkokat ásnak és földműveket építenek.

Pretória, szeptember 15. A *Reuter-ügyműködés*-nek jelentik mai kelettel: A volksraad két házának tegnap délutáni zárt ülése hat óráig tartott. *Krüger* elnök négy órakor távozott az ülésről és nem jött vissza többé. Hír szerint a kormány holnap reggel véglegesen megszövegezi az Angliának adandó választ és a volksraad elé terjeszti. Híre jár továbbá, hogy *Oranje* szabadállam kormánya nagy befolyást gyakorolt a választ szövegezésére és hogy különösen nagy súlyt vetettek az 1884-iki egyezmény fönntartására. A helyzetet este már nem ítélték meg olyan kedvezően, mint délelőtt.

London, szeptember 15. A *Times*-nak jelentik Párisból tegnapi kelettel: Hír szerint *Delcassé* külügyminiszter utasította a pretóriai francia főkonzult, hogy egész befolyásával odahasson, hogy *Krüger* elnök *Chamberlain* javaslatait elfogadja.

London, szeptember 15. Ma kékkönyvet tettek közzé a délafrikai ügyről. A kékkönyv a május 14-ikétől szeptember 8-áig váltott táviratok foglalja magában.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, szeptember 15. (A *Pálffy* herceg sorsjegyek húzása.) A 40.000 forintos főnyeremény az 5468. számra esett, 4000 forintot nyert a 82.892. szám, 2000 forintot nyert a 72.165. szám.

London, szeptember 15. (*Gabonapiac*.) Az irányzat szilárd árak változatlanok. Városi liszt 25 sh. — 28 sh., rpecolaj 25 sh., tengeri 19 sh. 3 p. (eladók). Behozatal: buza 40.000, árpa 5000, zab 110.000 q. Az idő szép.

Berlin, szept. 15. (A *Budapesti Napló* tudósítójának távirata.) *Ésti forgalom*. Négyzszázalékos magyar aranyárjadék ——. Magyar koronajáradék ——. *Osztrák hitelrészvény* 286.—. *Osztrák-magyar államvasut* 148.—. *Déli vasut* 32.50. *Északnyugati vasut* ——. *Elbavölgyi vasut* ——. *Orosz bankjegy* készpénz 216.75. *Buschtehradri* ——. *Orosz bankjegy* ——. (Ultimo.) *Lombard* ——.

New York, szeptember 15. *Liszt* helyben 2.80. *Buza* szeptemberre —, októberre 73.%, májusra 75.7%, *Tengeri szeptemberre* 38.%,

Chicago, szeptember 15. *Buza* szeptemberre 70.%, *Tengeri szeptemberre* 32.%,

Nyiltér.

Járványok idején és minden időben semmi sem biztosítja jobban az egészséget, mint a jó és emésztőképes gyomor, meg a tiszta ivóvíz. Kiváló eszköz erre

a mohai

„Ágnes” forrás

természetes szénsavdús ásványvíz, mint föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó asztali és étrendi savanyúvíz; dús szénavsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, de egyszersmind serkentőleg hat a gyomor szervezetére: emésztőképességét helyreállítja és fokozza, valamint minden kéros behatástól megóvja.

Kedvelt borviz.

Főraktár:

ÉDESKUTY L. cs. és kir. udvari szállító, Budapest, V., Erzsébet-tér 8. sz.

Kapható minden gyógyszertárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

KLING-SCHMIDT ELYSE ALFOJED PEZSGŐ

Császár fürdő BUDAPESTEN.

Speciálista angol ruhák, kabátok és képenyegekben kitűnő munkacérvél gondosan olcsó árak mellett modell után készülnek műtermemben. Brück Samu angol szabó Budapest, Andrágy-ut 38.

(Az e rovat alatt közöltetteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

KÜLÖNFÉLÉK.

Dalos madár...

Dalos madár puha fészke szélén
Szívzakadva várja kedvesét,
Önmagát hogy kissé hitegesse
Kis fának mond bohó mesét;
Tente baba, tente: vissza jön anyád,
Tengereken túl is gondolt te rád,
Mi vagyunk a szíve vágyá-álma még...
Nagyt sóhajt aztán:
Ha te hazajönnél édes feleség!

Megnőt már a kis kopasz fóká,
Maga is már csacska kis madár,
Kiesi fészke puha szélén ülve
Reggel-este az anyjára vár;
Tente apa, tente: meg is érti azt,
Mért dalol az apja mindig kint, panaszt
S imádságos dal két gyöngye ajakán:
Milyen másképp lenne,
Ha te hazajönnél édes jó anyám!

Horváth Elemér.

+ Don Cicillo, a koldusok filozófusa. Ez csak becézgető név, amely Francesco Sabatinót fűdözi, Nápoly egyik érdekességét. Don Cicillo még abban a városban is, ahol annyi az eredetiség, hírnévre tudott szert tenni, pedig csak koldus, az igaz, hogy nem közönséges koldus, hanem olyan, aki a koldulást filozófiai alapokra fekteti. Különböztet mostanában ünnepelte koldusságának az ötven éves jubileumát, mely alkalommal kollegáit lakomára hívta meg. A lakomának főérdekessége az a beszéd volt, amelyet az ünnepeit tartott. A beszéd tárgya természetesen a koldulás volt. Don Cicillo kifejtette programját, amely a henyéleést nemcsak mint jogot, hanem valóságként kötelezőt hirdeti.

— A munka — így szólta Don Cicillo — lealacsonyít és egy színvonalra helyezi az embert az állattal. Még a tiz parancsolatban sincs egyetlen szó a munkáról, pedig az uristen mégia csak minderre gondolt. Gondoljuk csak el, micsoda szociális fel-fordulás állana be, ha a henyéleésnek hódoló összes testvéreink egyszerre csak arra szánnák el magukat, hogy szorgalmasak legyenek, micsoda súlyedése lenne ez a béreknek. Tekintsük most már az érem másik oldalát. Mennyire meggyezésesödnék minden a világon, ha senki sem dolgoznék. Akkor senkit sem lehetne elbocsátani a munkából és nem volna többé rendőr, adószedő és eltűnnék az emberiség csapása, a házigazda.

A szónok beszédét a következő anekdotával fejezte be: Csavargó koldus áll a bíró előtt.

— Tehát te semmit sem dolgozol? rivallt rá a bíró.

— Nem, soha semmit! volt a válasz.

— De miből élsz, hiszen nincsen egy filléred sem?

— Megtakarítok minden szkudót, amelyet elköltenék, ha pénzem volna.

+ Egy milliomos leány esküvője. Homburg főúri katolikus templomában érdekes esküvő volt kedden. A dollárok hazájának egyik legdusabb örökösét, miss Anne Russel Allent St. Luisból vezette oltárhoz Don Pietro de Sante Montesello della Rovere herceg. A menyasszony az Allen család kentuakyi ágából való; nagyapja Ethan Allen volt, a *ticondrogai hős*, apja Bradford Allen a st.-louis-i kerületet képviselte a kongresszusban. Casiro, az Egyesült Államok római főkonzulja kísérte a menyasszonyt az oltárhoz, mint tanuk Günther frankfurti főkonzul és báró Pfyffer Heidek szerepeltek. Az esketést monsignore Ragonesi végezte, aki egyenesen erre a célra ment Rómából Homburgba. Mialatt a mátkapár az oltár előtt állott, távirat érkezett, amelyben a pápa áldását küldi az újonnan esketett párra. Hosszu táviratot küldött Viterbo olasz városka hatósága és polgársága. Viterbo közelében van ugyanis a hecegnék jóságá, s a városka csak nemrégiben választotta meg a herceget polgármesterévé. Miss Ella Hunting New Yorkból éppen csak az esküvőre hajózott át az oceanon, hogy mint nyoszoló lány legyen jelen barátójának az esküvőjén. Természetes, hogy az ajándékok pazarok voltak s vagyont képviseltek. A menyasszony anyja egy trébelt ezüstből való tesszerviszt és egy pár pompás lovat ajándékozott, Mr. Greer, a menyasszony nagyanyja pompás csemegetálat és gyémántokkal kirakott hercegi koronát ajándékozott. A vőlegény pompás briliáns és szafir ékszerrel kedveskedett. Az esküvő után az amerikai és angol társaság eljele összegyűlt a menyasszony házában, a Villa Romában pezsgős reggelire.

+ Viszálokodás egy szobor körül. Az újabb korban szinte már divattá kezd válni, hogy szobrok miatt városok és művészek között viszálokodás támad. Erős perpatvar keletkezett például Turin városa és Costa szobrász között Viktor Emánuel szobra miatt, amelyet a napokban lepleztek le. Umberto király 1879-ben egy millió lírát boesátott Turin városának rendelkezésére, hogy Viktor Emánuel a szülővárosában méltó emlék örökítse meg. A szobor tervére pályázatot hirdettek. A győztes Costa Carlo lett, a genuai művész, aki arra kötelezte magát, hogy a szobrot 1886-ig elkészíti. Costa az egy millió lírát lassanként fölvetette s csak egy csekélyke összeg maradt fenn. A szobor azonban nem készült el. Turin városa tiz esztendeig türelemmel várt. Mikor azonban a szobrász még 1896-ban sem készülődött az emlékmű átadására, a városi tanácsban hevesen

megtámadták s határozat alapján arról értesítették, hogy ha 1898. május elsején nem lesz kész a szobor, törvény útján fognak ellene eljárni s az emlékművet más művészekkel készíttetik el. Costa nyilvános óvást emelt a határozat ellen. Azt mondotta, hogy lehetlenség olyan hatalmas művet megszabott határidőre elkészíteni, mert hangulatot nem erőszakolhat magára a művész, nem kézműves ő. Az olasz művészet aranykorában senkinek sem jutott volna eszébe határidőt szabni a művészt elé. Donatello nyole esztendeig dolgozott egy szószéken, Leonardo da Vinci tizennyole évig a Storza álló lovasszobrán és Ghibertinek nyolcven esztendőre volt szüksége, hogy a florenci baptisztérium két kapuját elkészítse. Az olasz művészvilág Costa pártjára állott, de ez mitsem használt, Turin városa ragaszkodott a határozathoz és tavaly májusban lefoglaltatta a szobrot, amelynek fölláttási munkálataiból ismét másfél esztendő kellett. A szobrászra azonban megengedték, hogy ez idő alatt tovább dolgozhassék művén. Végszül azután mégis kibékült a művész a várossal s a hátralékos hatvanezer lírát fölvetette. Az emlék műértéke igen nagy. Viktor Emánuelt rendszeren mint katonát ábrázolják, tüzes paripán. Costa Carlo ellenben nemcsak a hadvezért látta nagykn Viktor Emánuelben, hanem az alkotmányos királyt. A király sisakját kezében tartva szőnyegen áll, mintha a nép képviselőivel beszélne. A szobor nyole méter magas és huszonkilenc méteres talapzaton áll, amelynek főalkatrészei négy dóriai oszlop. Az oszlopok talpánál a béke, a munka, az egység és szabadság alakjai ülnek.

+ A billiard-játék. Éppen háromszáz esztendővel ezelőtt halt meg az angol Spencer, aki legelőször említi a billiard-játékot. Ő tulajdonképpen a *balyard-játék*ról emlékezik meg, amelyet gyepen játszottak kurta dákókkal, két golyóval, egy bábuval és egy arbronsívvel. Később aztan asztalon kifeszített zöld posztón játszották ezt a játékot, amely hasonló lehetett a crouquet-játékhoz. Emilités történi azután erről a játékról egy levélben, amelyet Stuart Mária irt kivégzése előtt (1687. február 17-ikén) Fotheringhay várában a glasgowi érsekhez. Azt írja ebben a levélben többek között, hogy a végből, hogy a kivégzéséhez helyet csináljanak, el-távolították a *table de billard-ját*. A billiard-játék aztán egyre módosul s a tizenhetedik század végén az asztal már a hosszukás formáját veszi fel. A charlottenburgi kastélyban van egy billiard-asztal, amelyen már Nagy Frigyes is játszott. Franciaországban két évtizeddel a forradalom kitörése előtt már játszottak billiardot, s ami Franciaországban divat lett, természetesen utat talált nemsokára a világ többi részébe is. A kellemetlen csak az volt a dol-goban akkortájt, hogy a dákók végén nem volt bőr.

REGÉNY.

Grubbe Mária.

(33)

— Dán regény. —

Irtá: JACOBSEN J. P.

TIZENEGYEDIK FEJEZET.

Néhány nap mulva Frederik Ulrik megint Lyngében járt.

Fiol Karen háza előtti kertben ült, kezében rózsakoszorút tartott s azon mesterkedett, hogy miképpen tudná azt a fehér kis ölebet, amely a bokorban ugrált, magához csalogatni.

— Boncoeur! petit, petit Boncoeur! Gyere ide! Te kis hunut, no gyere hát. Oh te kis bölöd — oh te dög, Boncoeur — kutyáskám — átkozott, nyakas fenevad...!

Karen az ablak mellett állt s nevetett. A kutyja sehogysem akart megmozdulni a helyéből s Frederik Ulrik egyre csalogatta s káromkodott.

„Amy des morceaux délicats“ énekelte Karen s egy boros serleget emelt magasra.

„Et de la débauche polie,
Viens noyer dans nos vins muscats
Ta soif et ta mélancolie.“

Nagyon izgatott volt s a nóta egy-egy hangja felszaladt a magasabb fekvésekbe.

Most Frederik Ulrik megfogta a kutyát.

Diadalmisan vitte az ablakhoz, a rózsakoszorút a fejére nyomta s térden állva nyújtotta a kutyát Karennek.

— Adorable Venus, reine des coeurs, je vous prie accepter de votre humble esclave cet petit agneau innocent, couronné des fleurs...

E pillanatban kinyitott az ajtó s Grubbe Mária lépett be rajta. Elsápadt, mikor Frederik Ulrikot megpillantotta, aztán lehajolt, egy követ ragadt fel a földről s nagy erővel dobta a kagacó, vörösképu asszony felé. A kő nem talált, a nyitva álló ablaküvegnek repült s nagy csörmpöléssel zuzta be az ablaktáblát.

Karen sikoltva menekült. Frederik Ulrik ijedten nézett utána, a meglepetéstől szólni sem tudott, elszalasztotta a kutyát s csak a rózsakoszorút tartotta kezében.

— Várj csak! — kiáltott Mária. — Nem találtalak el, de majd eltalállak én még. — A hajából hosszú, nehéz csőtűt buzott ki, megvillogtatta, mint a tört szokás s aztán gyors léptekkel indult a ház felé. Mintha megvakult volna a haragtól, olyan bizonytalan volt a járása s egész ívet irt le, amíg a ház ajtajához ért.

Frederik Ulrik utját állta.

— Takarodj előlem! — mondta majdnem sirva. — Te — te — koszorús! Ilyennek, ilyennek kötözöl virágot, rózsát? A gyöngéd pásztor szerepét? Igen?! — kiáltott, miközben kitépte kezéből a koszorút s messzire hajította s rátaposott. — Es a pásztorbot? Amaryllis? A selyem szalag? Hol van?

— Eredj az utamból, ha mondom — kiáltott haragosan s melléne irányította a tűt.

Frederik Ulrik megragadta mindkét kezét s erősen megfogta.

— Talán megint szurni akarsz? — kérdezte gunyosan.

Mária felpillantott.

— Frederik Ulrik — mondta csendesesen — Isten és emberek előtt én vagyok a feleséged. Miért nem szeretsz hát engemet? Jöjj vissza hozzám és hadd el ezt az asszonyt. Jöjj vissza! Jöjj, Frederik Ulrik, te nem tudod, hogy milyen lángoló szerelem ég bennem s te nem tudod, hogy megöl a vágy utánad. Jöjj velem! Hallod?...

Frederik Ulrik nem felelt, csak a karját nyújtotta neki s kikísérte a kertaitón. A kocsi-

hoz érve, felsegítette őt az ülésbe, elkerült a lovak előtt a másik oldalra, megvizsgálta a szerzőt, bekapcsolt egy szíjjat, leszólitotta a kocsist a bakról s mialatt az a nyaklót igazította, a fülébe sugta:

— Mihelyt felültél, vágj a lovak közé s vágtsass, ahogy tudsz. Meg ne állj egy percre sem, amíg haza nem érsz. Ezt én parancsolom s te ismersz már!

A kocsis felugrott, Frederik Ulrik a lépesőre lépett, mintha be akarna szállni. Az ostor pattogott, Frederik Ulrik visszaugrott s a lovak sebes vágatással száguldtak el.

Egy percig azt gondolta Mária, hogy megállíttatja a lovakat, megfogja a gyeplőt s kiugrik a kocsiból, de hirtelen az ajulás nyugalma szállta meg, valami kimondhatlan, mérhetlen utálat, fojtó keserűség. Csendesesen maradt tehát, maga elé bámult, mintha misem történt volna.

Frederik Ulrik pedig visszament Fiol Karenhez.

Mikor Frederik Ulrik estefelé hazavetődött, egy kissé mégis félt a következményektől. Nem volt határozott felelem, hanem az az érzés, mely mindannyiszor erőt vesz az emberen, mikor azt érzi, hogy a kellemetlenségek és bosszankodások egész során kell tulesnie.

Azt hitte, hogy Mária panaszra ment a királyhoz, aki most hosszú beszédet fog tartani s leszidja őt a történetekért. Mária ezalatt a megsértett erény királyi némaságával fogja őt fogadni s mesterséges módon ignorálni fogja. Azt hitte, hogy mindenki haragudni fog réa, a királynő bágyadt, beteg, előkelően szenvedő arcot fog vágni, az udvarhölgyek pedig, akik semmit sem tudnak, de mindent sejtene, hallgatva fognak maguk elé meredni.

(Folytatása következik.)

Ez a tökéletesítés a francia Mingaud érdeme, s a huszas évek végéig fogadták el. Időközben a biliárdjátékoknak különböző fajtáit találták fel.

A rezgő nyárfa levele. A népdalköltő nem skrupulózus. Az csak tudomásul veszi az egyes természeti tüneteket és felhasználja. Egészen másképp áll a dolog a tudóssal. Az mindennek a végére akar járni. Ilyen módon kutatta Stahl E., hogy mért rezeg a rezgő nyárfa levele. És meg is felelt rá. Egyes kísérletekkel kimutatta, hogy a rezgő nyárfa levelei több vizet párologtatnak el, ha rezegnek, mint ha nyugalomban vannak. E szerint a levelek rezgése fokozza párologásukat. Stahl E. kísérleteit frissen levágott galyakkal tette földben gyökerező növények hiányában. A talált eredmény ha nem is egészen pontos, de így is tanulságos. A galyakat, amelyeket a kísérletezésre használt, egyenkint más-más üvegsöbe tette olyformán, hogy mindegyiknek alsó vastagabb vége lenyult az üvegsöbe öntött vízbe. Gondoskodott arról, hogy a galyak a leveleken leiparolgot vizet alulról, a metszés lapján keresztül fölvehessék, pótolhassák. Hogy pedig az üvegsöbökbe öntött víz a leveleken kívül még más uton is el ne párologhasson, mindegyik üvegsöbnek nyitott végét mindjárt a kísérlet elején betömte. A kísérletezés augusztus hónap történt, borongós, esős időben. Amíg a kísérlet folyamatban volt, a leveles galyak két egymással szemben fekvő nyitott ablak között álltak úgy, hogy állandóan gyenge légáramlat érte őket, miért is a rajtok lévő levelek szünet nélkül rezegtek. Stahl bizonyos idő múlva a levelek párologása következtében beálló súlyvesztésüket pontos mérleggel meghatározta, majd pedig — vigyázva, hogy a levegő áramlását, amely nyire lehetséges, ne akadályozza — az egyik-másik galyon lévő leveleket tüvel és fonállal úgy megerősítette, hogy ne rezghessenek. A levelek megerősítése mindenkor ugyanarra az eredményre vezetett, tudniillik, ha a levelek nem rezegtek, párologásuk tetemesen csökkent. A párologás okozta súlyvesztés csökkentése egy esetben ötvenhat percenttel ért fel. Nincs kizárva, hogy a levelek megerősítésével járó helyzetváltozásnak is van némi hatása a kísérlet eredményére. Akár van, akár nincs, ahhoz nem fér többé semmi kétség, hogy a levelek rezgése jelentősen fokozza az elpárolgást, ezzel kapcsolatosan pedig a gyökereket nagyobb tevékenységre, azaz a víznek és a vízzel együtt a benne feloldott táplálósóknak minél nagyobb mennyiségben való felvételére sarkallja. Stahl künn a szabad természetben is nagyon sokat buvárolkodott ebben a kérdésben s mind az, amit tapasztalt, megerősítette a kísérletekkel elért eredményeit.

Könyv Puvis de Chavannesról. Jules Buisson már hónapok óta dolgozik egy könyvön, amely Puvis de Chavannes, a nagy művész, mint embert akarja ismertetni. Buisson sok érdekes anekdotát gyűjtött össze, megszerezte Puvis barátaihoz írt leveleit, amelyek közül azokat fogja lenyomatni könyvében, amelyek Puvis de Chavannes leghíresebb és legnagyobb műveinek keletkezéséről és történetéről nyújtanak adatokat.

Napirend.

Napló. Szombat, szeptember 16. — Római katolikus: Eufémia sz. — Protestáns: Eufémia. — Görög-orosz: (szeptember 4.) Babilasz — Zsidó: Tisri 12. — A nap két reggel 5 óra 23 perccor. — Nyugszik este 5 óra 52 perccor. — A hold két délután 4 óra 1 perccor. — Nyugszik éjjel 1 óra 9 perccor. A miniszterek nem fogadnak. A királyi József-műegyetem ünnepélyes közgyűlése délelőtt 11 órakor. Az orvosgyűlést gyűlése délután 5 órakor a Szentkirályi-utca 4. szám alatt. A gyermekvédő kongresszus szakosztályi ülése, délelőtt 9—12-ig az Országháza egyes termében. Nemzeti múzeum: Képtára és a néprajzi múzeum (Csilag-utca 15.) nyitva délelőtt 9 óratól 1-ig. Többi tárai 1 korona belépő díj mellett megtekinthetők. Iparművészeti múzeum zárva. Technológiai iparmúzeum zárva. Az új országház kapulacsernoka megtekinthető délelőtt 10—1-ig. Belépődíj 20 krajcár. Deák-múzeum a kerepesi-uti temetőben, nyitva délután 3—5-ig. Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körút 19.) nyitva délelőtt 9—1-ig. A magyar királyi központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térképgyűjteménye nyitva délelőtt 10—1 óráig. Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig és délután 3—8 óráig. Muzeyumi könyvtár nyitva délelőtt 9—1-ig. Akadémiai könyvtár nyitva délután 3—8-ig. Magyar Kereskedelmi Múzeum. Állandó kiállítás. Kereskedelem-történeti múzeum és keleti mintatár az Iparcsarnokban délelőtt 9—12-ig és délután 3—6-ig van nyitva. Az igazgatóság hivatalos órái ugyanott délelőtt 9-től délután 2 óráig. Magyar házi-ipar központi bazár, Kerepesi-ut. 22. I. emelet délelőtt 9-től déli 1 óráig és délután 3-tól este 7 óráig. Tudakozó iroda és nyilvános szakkönyvtár, Kerepesi-ut. 20. szám alatt, délelőtt 9 óratól 12-ig és délután 3—6-ig. Vasár- és ünnepnapokon délelőtt 9 óratól 12-ig.

Szórakozó helyek.

A Hódolói díszfelvonás. Eisenhut Ferenc óriási körképe, látható Városliget, Andrássy-ut végén, reggel 9 órától este 5 óráig. Belépő díj 50 krajcár, gyermekjegy 30 krajcár. Allatkert nyitva egész nap. Somossy Múlató. Nagymező-utca. Ma egész új szenzációs műsor. Folies Caprice. VI., Révay-utca 18. Naponta fényes műsor. Ós-Budavára. Új szeptemberi variété műsor. Circus Henry. Naponta változtatás műsor. Europa kávéház. Ferenc-József-tér, Farkas Pista és fia zenekara. Budapest kávéház, (Andrássy-ut, Rácz Laci híres zenekara. Emke-kávéház. Dombi Rudi híres zenekarával naponta hangverseny. Walter kávéház. Sárbogárdi Farkas Sándor hangversenye. Páris szálloda. Váci-körút. Éltermek. Elegáns kávéház. Látványosság: Bachus-pínoe. Ehm János éttermében (ezelőtt Szikszay) Nemzeti Színház épület. Banda Marci hangversenye. Müncheni valódi Pschorr malátásör mindenütt kapható.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

A hazai ipartestületek központi bizottsága vasárnap, e hó 17-én, délelőtt 9 órakor az Országos Iparegyesület helyiségében teljes ülést tart a következő napirenddel: 1. Jelentés a beszámoló körlevelek kapásán. 2. Jelentés a még érdemleges elintézését nem nyert kongresszusi felterjesztések tárgyában. 3. Az utolsó teljes ülés óta beérkezett testületi nyilatkozatok és indítványok előterjesztése és ezzel kapcsolatosan. 4. az ez évi október hó 14. és 15. napján Kolozsvárt megtartandó V. orsz. ipartestületi gyűlés végleges napirendjének megállapítása. 5. További előterjesztések a kongresszusra vonatkozólag. 6. Indítványok. A központi bizottság tagjai: a) azon ipartestületek egy-egy képviselője, amelyek legalább 500 tagja van; b) 500 tagnál kevesebbel bíró azok az ipartestületek, melyek a képviselőség iránti önjajukat az elnökségnél bejelentik; c) a kereskedelmi és iparkamarák egy-egy képviselője; d) a IV. orsz. ipartestületi gyűlés tisztikara.

A Magyar Királyi Kereskedelmi Múzeum konstantinápolyi képviselőségének főnöke: Baumgarten Izidor, jelenleg Budapesten tartózkodik s e hó 18-ikától 21-éig kézzel nyújt díjmentes felvilágosítást a hazai iparosoknak, gyárosoknak és kereskedőknek a Törökországba való kiviteli üzlet mindennemű viszonyairól. Baumgarten Izidor naponként délelőtt 9-től 12-ig és délután 3-tól 6-ig a Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság irodájában található. (V., Váci-körút 32. szám.)

Kertészeti kiállítás a fővárosban. Az országos magyar kertészeti egyesület a földművelésügyi miniszter támogatásával október 7-ikétől, október 15-éig gyümölcsösárral egybekötött kertészeti kiállítást rendez a városligeti fővárosi pavilonban. A kiállítás ünnepélyes megnyitása október 7-dikén, szombaton délelőtt tizenegy órakor lesz.

Hajósok mozgalma. Említettük, hogy a Dunagőzhajózási társaság alkalmazottai mozgalmat indítottak helyzetük javítására. A helyzetük most mindinkább súlyosodik, mert a társaság egyre-másra bocsátja el alkalmazottait. Így a parti és az ügynökségi alkalmazottak számát felannyira apasztotta; megszüntette továbbá a hajóellenőri állásokat is. Azonkívül leszerelt több gőzöst és uszályt s így a főlöleges személyzetet degradálta. A kezelőkől vitorlásokat, az uszálykormánysokból matrózokat, a másodkormánysokból vitorlásokat, az elsőkormánysokból másodkormánysokot csinált, a kapitányok pedig, akik tulajdonképpen az utazási mérőföldpénzből élnek, a partokon sétálnak. Az alkalmazottak most azt akarják kérni az igazgatóságtól, hogy a főlős számu hajószemélyzetet legalább a parton alkalmazza ügynököknek, természeteknek, hidróknak és hasonló foglalkozásokra.

Vasutak bevétele. Az osztrák-magyar államvasut-társaság bevétele 839.590 forint, csökkenten 52.512 forint. A déli vasut bevétele 1.498.992 forint, többlet 5320 forint.

Szészárak. A kontingens nyersszesz ára Budapesten pénteken 19.25 frt, áruban 19.75 frt.

Borjavásár. (A budapesti marhavásártéri vásári pénzár részvény-társaság tudósítása.) Felhajtás: Belföldi élő borju 610 darab, leölt borju — darab, növedékmarha — darab, bárány élő — darab, leölt bárány — darab. Árjegyzések: Belföldi élő borju 36 krajcártól 42 krajcárig, elsőrendű 44—50 krajcárig, kivételesen 52 krajcár, növedék marha 20—26 krig kilónként, 1-ső rendű — krajcárig. Élő bárány — forintig páronként. Miatán a mézárások szükséglete jelentékenyen emelkedett, a felhajtás pedig csekély volt, az árak ismét kilogrammonként 2 krajcárral emelkedtek.

Budapesti sertés-konsumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertéskonsumvásár arjegyése 1899. szept. 15-én. Készlet 592 darab. Érkezett 846 darab. Összesen 1438 darab. Eladott 797 darab. Maradt 641 darab. — Napi árak: 120—180 kgr. súlyban 42—43 krajcárig, 220—280 kgr. súlyban 42—43 — krajcárig, 320—380 kgr. súlyban 40—45 krig. Öreg nehéz páronként 400—500 kilos 36—40 krajcárig. Malacok 40—41 krajcár kilónként. A vásár hangulata élénk volt.

A budapesti gabonatözsde.

Budapest, szeptember 16.

A buzaüzletben a kínálat jó és a vételkedv élénk volt. Forgalomba került 65.000 métermázs, szilárd, tartott áron. Finomabb áruért 5 krajcárral magasabb árakat is fizettek. Rozsban az irányzat szilárd volt, a forgalom 2000 métermázs volt 6:30—6:50 forintos árak mellett.

Eladott:

Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 82 k. 8 frt — kr., 200 mm. 80 k. 8 frt 80 kr., 500 mm. 80 k. 8 frt 80 kr., 200 mm. 80 k. 8 frt 70 kr., 100 mm. 80-5 k. 8 frt 70 kr., 200 mm. 80 k. 8 frt 67 1/2 kr., 700 mm. 79 k. 8 frt 67 1/2 kr., 800 mm. 79 k. 8 frt 65 kr., 100 mm. 79-6 k. 8 frt 60 kr., 500 mm. 79-5 k. 8 frt — kr., 300 mm. 79 k. 8 frt 65 kr., 800 mm. 79 k. 8 frt 60 kr., 200 mm. 79-8 k. 8 frt 65 kr., 100 mm. 79-5 k. 8 frt 60 kr., 8 frt 60 kr., 100 mm. 79-3 k. 8 frt 70 kr., 70 kr., 100 mm. 79 k. 3 frt 65 kr., 100 mm. 79-5 k. 8 frt 65 kr., 100 mm. 80-5 k. 8 frt 65 kr., 300 mm. 79 k. 8 frt 67 1/2 kr., 200 mm. 79-5 k. 8 frt 72 1/2 kr., 100 mm. 79-5 k. 8 frt 55 kr., 100 mm. 79-5 k. 8 frt 60 kr., 100 mm. 79-5 k. 8 frt 45 kr., 500 mm. 79 k. 8 frt 85 kr., 100 mm. 79-5 k. 8 frt 57 1/2 kr., 200 mm. 79 k. 8 frt 65 kr., 100 mm. 79 k. 8 frt 80 kr., 102 mm. 78 k. 8 frt 32 1/2 kr., 100 mm. 78-5 k. 8 frt 57 1/2 kr., 100 mm. 78 k. 8 frt 52 1/2 kr., 300 mm. 78 k. 8 frt 75 kr., 300 mm. 77 k. 8 frt 75 kr., 400 mm. 75 k. 8 frt, 100 mm. 76-2 k. 8 frt 75 kr., 200 mm. 78-8 k. 8 frt 75 kr., 100 mm. 80 k. 8 frt 75 kr., 100 mm. 79 k. 8 frt 70 kr., 100 mm. 78-5 k. 8 frt 55 kr., 100 mm. 78-8 k. 8 frt 65 kr., 100 mm. 78-5 k. 8 frt 60 kr., 100 mm. 78 k. 8 frt 52 1/2 kr., 500 mm. 78-5 k. 8 frt 67 1/2 kr., 100 mm. 77-5 k. 8 frt 50 kr., 100 mm. 77-5 k. 8 frt 40 kr., 4080 mm. 77-5 k. 8 frt 75 kr., 3400 mm. 77-2 k. 8 frt 75 kr., 100 mm. 77 k. 8 frt 45 kr.

Fehérmegyei: 100 mm. 80-5 k. 8 frt 65 kr., 150 mm. 79-5 k. 8 frt 65 kr., 100 mm. 77-5 k. 8 frt 50 kr., 100 mm. 76-2 k. 8 frt 50 kr., 400 mm. 76-6 k. 8 frt 50 kr., 300 mm. 78 k. 8 frt 60 kr., 1100 mm. 75 k. 8 frt 47 1/2 kr.

Pest megyei: 200 mm. 82 k. 8 frt 75 kr., 800 mm. 81 k. 8 frt 65 kr., 700 mm. 80 k. 8 frt 60 kr., 300 mm. 79 k. 8 frt 70 kr., 100 mm. 79-5 k. 8 frt 45 kr., 50 mm. 78-5 k. 8 frt 25 kr., 300 mm. 78-5 k. 8 frt 60 kr., 400 mm. 77-5 k. 8 frt 57 1/2 kr., 200 mm. 76-3 k. 8 frt 45 kr., 100 mm. 78 k. 8 frt 55 kr., 500 mm. 77 k. 8 frt 55 kr., 300 mm. 76 k. 8 frt 60 kr., 200 mm. 76 k. 8 frt 50 kr., 100 mm. 76 k. 8 frt 60 kr., 100 mm. 75 k. 8 frt 35 kr.

Bánási: 3350 mm. 75-6 k. 8 frt 40 kr. Dunai: 1370 mm. 75-3 k. 8 frt 40 kr., 1930 mm. 75-7 k. 8 frt 40 kr.

Bácskai: 3000 mm. 73-5 k. 8 frt 37 1/2 kr. H.-M.-Vásárhelyi: 4000 mm. 78 k. 8 frt 80 kr., 3070 mm. 77 k. 8 frt 75 kr.

Bihari: 100 mm. 78-5 k. 8 frt 60 kr., 100 mm. 77 k. 8 frt 60 kr., 100 mm. 76 k. 8 frt 35 kr., 200 mm. 80 k. 8 frt 67 1/2 kr.

Szerbiai: 2550 mm. 76-2 k. 7 frt 30 kr., 2500 mm. 75-5 k. 7 frt 12 1/2 kr., 5000 mm. 76-8 k. 7 frt 21 1/2 kr., 3400 mm. 76-7 k. 7 frt 21 1/2 kr., 4000 mm. 75-8 k. 7 frt 30 kr.

Mind 3 hónapra.

Rozs: 200 mm. 6 frt 35 kr., 100 mm. 6 frt 40 kr., 100 mm. 6 frt 35 kr., 700 mm. 6 frt 30 kr., 300 mm. 6 frt 40 kr., 300 mm. 6 frt 42 kr., 300 mm. 6 frt 50 kr.

Zab: 100 mm. 6 frt 45 kr., 100 mm. 6 frt 40 kr., 200 mm. 6 frt 25 kr., 100 mm. 6 frt 25 kr.

Készpénzfizetés mellett.

A készpénz hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktözsde szokásai szerint, készpénzben 100 kilogrammonként — A minőség hektoliterenkint és kilogrammonként.

Table with 2 columns: Buza (6) and various grades of grain with prices in forints and kras.

A határidőzlet folyamán a következő kötések történtek:

Table listing various goods and their prices: Buza októb., Buza (1900.) áprilisra, Rozs októb., Zab októberre, Tengeri szept., Tengeri 1900. májusra, Repece augusztusra.

Déli egy órák a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tözsdén:

Table listing prices for various goods: Buza októberre, Buza (1900.) áprilisra, Rozs októberre, Rozs áprilisra, Tengeri szeptemberre, Tengeri (1900.) máj-ra, Zab októberre, Repece szeptemberre.

Délután fél 5 órakor zárul:

Table listing closing prices for Buza októberre, Buza áprilisra (1900.), and Rozs októberre.

Zab októberre	5.16— 5.17
Tengeri májusra 1900.	5.15— 5.18
Tengeri szeptemberre	5.07— 5.10
Repce augusztusra	— — — —

A budapesti értéktőzsde.

A mai értéktőzsde irányzata nagyon határozatlan jellegű volt. Míg egyrészt a tegnapi külföldi forgalomban váratlanul fellépett szilárdságot nem akarta az itteni spekuláció adoptálni, másrészt a kontremin nem mert energikusan eladásokat eszközölni, dacára annak, hogy az általános politikai helyzet, pénzüszke s nyomott, kedvtelen hangulat inkább peszimizmusra készítet. Az idei ősz még nem hozta magával ama várva-várt lendületes üzletmenetet, melyre joggal lehetett számítani.

Az összes internacionális értékek árváltozása egy forint keretében mozgott. Csupán bányaértékek voltak favorizálva. Rima keresett a Prágai vasipar kedvező kimutatása folytán, később azonban realizációk folytán ismét visszaesett s nyugodtan zárul. Emiatt a tőzsde, hogy Államvasutak ismét kellemesebb képet tüntetnek fel, mi, tekintettel a közelgő ultimóellátásra s a közelmúlt nagy árcsökkenésükre, kissé megfeszíthetetlen.

A helyi piac tökéletesen forgalom nélküli volt. A déli tőzsde gyengébb külföldre gyengébb lefolyású volt.

Valuták és érváltók változatlanok. Az előtőzsde csendes.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 384.50—385.—. Osztrák hitelrészvény 372.60—373.60. Osztrák-magyar államvasut részvény 347.60—349.60. Rimamurányi vasmu 343.50—345.75. Közúti vasut 366.50—367.25 forinton.

A déli tőzsde változatlan.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 383.75—384.—. Osztrák hitelrészvény 372.60—373.60. Osztrák-magyar államvasuti részvény 347.60—349.25. Rimamurányi vasmu 366.25—366.75. Koronaértékű járadék 95.10—95.30 forinton.

Az utőtőzsde irányzata csekély üzlet mellett nyugodt maradt.

Zarul: Osztrák hitelrészvény 371.50. Magyar hitelrészvény 383.75. Leszámítóló bank 255.50. Rimamurányi vasmu részvény 347.—. Osztrák-magyar államvasut 347.70. Közúti vasut 366.50. Városi villamos vasut 199.50 forinton.

Leszámítóló árfolyamok:

Magyar általános hitelbank	384.—
Osztrák hitelintézet	373.—
Magyar aranyjáradék	117.50
Magyar koronajáradék	95.25
Magyar ipar- és kereskedelmi bank	100.—
Magyar jelzálog hitelbank	240.—
Magyar leszámítóló bank	256.—
Rimamurányi vasmu	342.—
Budapesti közúti vasp. részj.	365.—

A hivatalos zárlatok a következők voltak:

Államadósság.

Aranyjáradék 4%	117.75	118.25
Koronajáradék 4%	95.10	95.40
Közüti vasut költségek 5%	120.—	121.—
Államvasuti aranykölcsön 4%	120.25	121.25
Államvasuti ezüstkölcsön 4%	100.10	101.50
Vaskapukölcsön 3%	82.—	82.—
Magyar nyereséménykölcsön (100 frt)	102.—	102.—

b) Osztrák Államadósság.

Egyes papírjáradék 4%	99.75	100.25
Egyes ezüstjáradék 4%	96.75	100.25
Aranyjáradék 4%	117.75	118.25

c) Idegen Államadósság.

Bolgár vasuti kölcsön 6%	105.—	106.—
------------------------------------	-------	-------

Más kölcsönök.

Bonyhák kölcsön 4%	95.—	96.—
Budapesti fővárosi kölcsön 4%	98.50	99.—

Záloglevelek és kölcsönkötvények.

Budapesti intézetek kibocsátása.

Belvárosi takarékp. zálogl. 4%	100.—	101.—
Egyes. f. v. takarékp. zálogl. 4%	99.75	100.75
Egyes. f. v. takarékp. zálogl. 4%	94.25	94.65
Kisbirtokosok zálogl. 5%	102.—	103.—
Kisbirtokosok zálogl. 4%	102.—	103.—
Földhitelintézet zálogl. 4%	96.75	100.75
Földhitelintézet (6) levei 4%	98.70	99.—
Földhitelintézet (3) levei 3%	88.70	84.70
Helyi érdekl. vasuti kölcsön 4%	97.50	98.50
Helyi érdekl. vasuti kölcsön 4%	98.—	94.—
Helyi érdekl. vasuti (v. 100%) 3%	97.—	98.—
Jelzálogbank zálogl. 4%	101.—	102.—
Jelzálogbank zálogl. levei 4%	100.—	101.—
Jelzálogbank zálogl. levei 4%	97.75	98.75
Jelzálogb. közp. köl. (v. 110%) 4%	100.—	101.—
Jelzálogbank közp. kölcsön 4%	97.25	98.25
Jelzálogbank közp. kölcsön 4%	99.—	100.—

Előbbségi kötvények.

Adria elsőbbségi kötvény 4%	100.—	100.50
Közúti vasut 4%	95.50	96.50
Budapest-pécsi vasut 4%	94.—	96.—
Kassa-óderbergi 1889. évi 4%	97.50	98.—
Kassa-óderbergi 1881. évi 4%	94.50	96.50

Bankok részvényei.

Bankgyűlés	91.—	92.—
Elő m. t. partbank	171.—	172.—
Fiumei hitelbank	89.—	90.—
Fővárosi bank r. t.	95.—	96.—
Hazai bank	108.—	109.—
Horvát-szláv jelzálogbank	114.—	115.—

Takarékpénztárak részvényei.

Belvárosi	103.—	104.—
III. kerületi	119.—	120.—
Újpesti	82.—	83.—
Budapesti takaré. és szolg. r. t.	225.—	226.—

Gőzmalomok.

Concordia	250.—	250.—
Elő budapesti	250.—	250.—
Erzsébet	256.—	256.—
Luiza	162.—	163.—

Bányák és téglyagyarak részvényei.

Brassói bányá	—	—
Budapesti téglai és mészgy.	100.—	101.—
Egyedüli téglai és cement	75.—	76.—
Gönci bányák közp.	140.—	140.—
Felsőmag. bányák	107.50	108.—
Étvány téglagyár	68.—	70.—
Kassa-tomodói	16.50	17.50

Biztosító társaságok részvényei.

Bécsi biztosító társ.	200.—	210.—
Bécsi élet- és járadék-biztosítók	270.—	280.—
Elő magy. által.	3225.—	3276.—

Vasművek és gépgyárak részvényei.

Gazdasági gépgyár	140.—	145.—
Danubius	99.—	98.—
Ganz	1540.—	1810.—

Könyvnyomdák részvényei.

Athenaeum	260.—	270.—
Frankl	205.—	205.—
Kozmosz	60.—	61.—

Különböző vállalatok részvényei.

Ált. vasp. közp.	571.—	571.—
Bpesti villamos	121.75	127.25
Elő magy. serfőzde	1200.—	1300.—
Elő magy. serfőzde	270.—	280.—
Elő magy. száll.	235.—	238.—
Elő magy. szőlőm.	143.—	150.—
Göschwini szeszgy.	478.—	481.—

Közlekedési vállalatok részvényei.

Adria tengerhaj.	225.—	226.—
Bpesti közúti vas.	—	—
Idélt. rész.	254.—	254.—
Élv. jegy	199.50	200.50
Élv. jegy	71.—	85.—

Sorsjegyek.

Bazilika	6.50	7.—
Magy. sorsjegy	7.—	7.50
Bécsvárosi	182.—	184.—
Budavárosi	62.—	64.—
Osztr. felülb.	64.—	66.—
sziv	3.40	3.80
Osztr. felülb.	2.80	4.20

Pénzmekek.

Vért arany	570	575
10 frank arany	9.57	9.51
20 márkás	11.76	11.80

Külföldi váltók (lára).

Amsterdam	98.90	99.90
London	120.60	120.85
Német piac	88.95	92.05

Értékpapírok.

Aranyjáradék	117.75	118.—
Koronajáradék	95.10	95.80
Magy. hitelbank	383.75	384.—
M. ip. és ker. bank	100.—	100.50
Magy. jelzálogbank	240.—	240.50

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonserű hangulatnak megfelelően alakult az árak és végül a terményüzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzetek: Heremag: lucerna 39.—40.— forint, vörös tiszai, alföldi és felvidéki 30.—32.— forint, Vörös erdélyi Vörös bánási forint. Középszemű 38.—40.— Nagyszemű 41.—43.—. Disznózsir: budapesti 50.—51.— forint, vidéki frt. Táblaszalonna: légszárított vidéki városi 4 darabos 42.—42.50 forint, 3 darabos 43.—43.50 forint, füstölt 47.—47.50 forint. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség forint, 120 darabos forint, 100 darabos forint, 85 darabos forint azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség forint, 100 darabos forint, 85 darabos forint. Szilvaiz: szlavóniai 17.—18.— forint, szerbiai 15.50—15.75 forint azonnali való szállításra.

A bécsi gabonátőzsde.

Bécs, szeptember 15. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.)
Jegyzetek: Őszi buza 8.58, tavaszi buza 8.90, őszi rozs 6.90, tavaszi rozs 5.25, őszi zab 5.46, tavaszi zab 5.49, tengeri május—junius 5.43 forinton.

A bécsi értéktőzsde.

A mai előtőzsde nagyon kedvezően volt a hangulat, különösen speciális papirokban volt emelkedés.
A déli tőzsdén eleinte csendes és változatlan

szilárd volt az irányzat, később szűkebb körlátok között mozgott a forgalom.

Zárlatok ismét gyengült az irányzat Londonra.

Bécs, szeptember 15. (Magyar értékek zárlata.) 4% aranyjáradék 117.50. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 140.—. Magyar vasuti kölcsön ezüstben 99.60. Magyar keleti vasuti állami kötvény 119.30. Magyar leszámítóló és pénzváltóbank 256.—. Rimamurányi vasműrészvény 346.25. Magyar koronajáradék 95.25. 4% os Magyar földterhm. kötvény 94.—. Magyar hitelbank részvény 383.—. Magyar nyeresémény kölcsön sorsjegy 163.—. Kassa-óderbergi vasuti részvény 183.—. Magyar kereskedelmi bank 14.30.

Bécs, szeptember 15. (Osztrák értékek zárlata.) 4% papírjáradék 100.05. 4% os osztrák aranyjáradék 117.90. 1860-iki sorsjegy 137.—. Osztrák hitelsorsjegy 197.25. Angol-osztrák bank 151.—. Bécsi bankgyűlés 273.50. Osztrák-magyar bank 904.—. Déli vasut 72.25. Dunagőzhajózási részvény 399.—. Dobányrészvény 138.—. Császári és királyi arany 5.71.—. Német bankváltók 58.92. 4% os ezüst járadék 99.95. Osztrák koronajáradék 100.40. 1864-iki sorsjegy 195.50. Osztrák hitelintézet részvény 371.75. Unionbank 307.50. Osztrák Länderbank 238.50. Osztrák-magyar Államvasut 348.—. Elbavölgyi vasut 255.75. Alpesi bányarészvény 288.—. 20 frankos arany 9.56 1/2. Londoni váltóár 120.60. Bécsi Tramway 4.50 Az irányzat gyengült.

Bécs, szeptember 15. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése. A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 371.75 Magyar hitelrészvény 384.—. Angol-Osztrák bank 151.25 Union bank 273.75. Länderbank 307.50. bankgyűlés 238.50. osztrák-magyar államvasut részvény 347.75, északnyugati vasut részv. 72.50. elbavölgyi vasut 255.—. dunagőzhajós részv. 243.—. alpesi bányarészvény 138.50. májusi járadék 347.50. osztrák koronajáradék 288.25. magyar arany. 100.05. magyar koronajáradék 95.25 német birodalmi márkia készpénz 60.30. ultimóra —. török sorsjegyek 58.93. rimamurányi vasmu —. déli vasut —. dohányrészvény —. Napoleon d'or —. Lombard 9.56 1/2.

Külföldi értéktőzsdék.

Berlin, szeptember 15. (Tőzsdei tudósítás.) A transvaali válságról szóló ismét kedvezőtlenül hangzó hírekre a tőzsde bizonytalan irányzattal nyílt meg. A kohó- és bányarészvények megnyitáskor gyöngébbek voltak. Csak a Laura-részvények javultak, mert híre jár, hogy az évi mérlegben a 15 százalékos osztalék mellett rendkívül nagy leírások fordulnak elő. A bankértékek piaca gyöngülésre hajlott. Vasutak általában nem igen élénkek. Transvaali vasutak 2 százalékkal hanyatottak, amerikaiak New Yorka bágyadtak. Déli vasut Bécsre emelkedtek. A második tőzsde-óránban a forgalom csekély volt, mert a spekuláció a nyugati tőzsdék irányzatáról várt jelentést, Magánleszámtólási kamatáb 5 százalékos.

Berlin, szeptember 15. (Zárlat.) 4% os papírjáradék —. 4% osztrák aranyjáradék 100.—. Elbavölgyi vasut —. Magyar koronajáradék 94.80. Osztrák-magyar államvasut 143.25. Kassa-óderbergi vasut —. Bécsi váltóár 169.40. Magyar vasuti beruházási kölcsön 101.10. Alpesi bányarészvény —. Disconto-Commandit 201.75. Általános villamosági Edison 251.—. Gelsenkircheni 194.50. Laura-kohó 259.75. 4% os ezüstjáradék —. 4% magyar aranyjáradék 95.50. Osztrák hitelrészvény 236.60. Déli vasut 32.60. Károly Lajos vasut —. Orosz bankjegy 216.75. 4% os új orosz kölcsön 99.60. Török dohányrészvény —. Olasz járadék 93.25. Magyar hitelbank —. Dynamit Trust 157.75. Harpeni 191.10. Az irányzat gyenge.

Hamburg, szeptember 15. (Zárlat.) 4% os ezüstjáradék 99.30. 1860. sorsjegy 141.—. Déli vasut 32.80. 4% osztrák aranyjáradék 99.80. Osztrák hitelrészvény 236.10. Osztrák-magyar államvasut 148.—. Olasz járadék 92.90. 4% os magyar aranyjáradék 98.25. Az irányzat gyöngébb.

Frankfurt, szeptember 15. (Zárlat.) 4% os papírjáradék 99.70. 4% osztrák aranyjáradék 99.95. Magyar koronajáradék 95.20. Osztrák-magyar bank 149.10. Déli vasut 32.10. Elbavölgyi vasut —. Londoni váltóár 204.47. Bécsi bankgyűlés 137.—. Villamos részvény 152.—. 3% os magyar aranykölcsön 82.—. 4% os ezüstjáradék 99.10. 4% os magyar aranyjáradék 98.70. Osztrák hitelrészvény 236.80. Osztrák-magyar államvasut 148.30. Északny. vasut —. Bécsi váltóár 169.40. Párisi váltóár 89.62. Unionbank —. Alpesi bányarészvény 289.—. Az irányzat renyhé.

Páris, szept. 15. (Zárlat.) 3% os francia járadék 101.12. Olasz járadék 93.05. Osztrák-magyar államvasut 748.—. Francia törleszt. járadék 100.50. 4% os magyar aranyjáradék 100.60. Török dohányrészvény 306.—. Osztrák Länderbank 514.—. 3% os francia járadék 102.87. Osztrák földhitelintézet részvény 1267.—. Déli vasut —. 4% osztrák aranyjáradék 102.—. Ottomanbank 569.—. Párisi bankrészvény 1065.—. Alpesi bányá részvény —. Az irányzat gyenge.

Budapest-köbányai sertés- és juhkereskedelmi csarnok jelentése.

Szeptember 15. A sertésüzlet irányzata: lanya. A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felüli súlyban) — krajcár. Öreg közép (páronként 300—340 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 42—42 1/2 krajcár. Fialat közép (páronként 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 43—43 1/2 krajcár. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 44—44 1/2 krajcár. — II. Magyar s z e d e t: Nehéz (páronként 280 kilogrammon felüli súlyban) — krajcár. Közép (páronként 220—280 kilogramm súlyban) — krajcár. Könnyű (páronként 220 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. — III. Romániai: Nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) — krajcár. — Közép (páronként 250—320 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. — Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. — IV. Romániai eredetű (Stacahl). Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. — Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. V. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogramm felüli súlyban) 42 1/2—43 krajcár. — Közép (páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 43—43 1/2 krajcár. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 43 1/2—44 krajcár. Sertéslétszám 1899. szept. 13. napján volt készlet 38.770 darab, 1899. szeptember hó 14. napján felhajtott 374 darab, 1899. évi szeptember 14. napján elszállított 251 darab, 1899. szeptember 14. napjára maradt készletben 38.893 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Szeptember 15. —

Névváltoztatások. Kiskoru Kohn Jakab nagy-bajomi illetőségű ugyanottani lakos Pártosra, Rosenthal Imre veszprémi lakos, valamint Ernesztina, György és Erzsébet kiskoru gyermekei Szabóra, Klopstock Róza budapesti illetőségű ugyanottani lakos Kelemenre, Kiskoru Engländer Zoltán egri illetőségű ugyanottani lakos Egrire, Kiskoru Kohn Zoltán apátfalvi illetőségű ugyanottani lakos Kardosra, Kiskoru Tütös Lajos endrédi illetőségű ugyanottani lakos Mányokira, Stánics Miklós aradi illetőségű ugyanottani lakos Aranyra, Kiskoru Gutmann Mária, Gutmann Kornél, Gutmann Imre és Gutmann Margit debreceni illetőségű ugyanottani lakosok Gáspárra, Kueska Mihály m. á. v. főmunkosvezető nagy-zebeni lakos, valamint Mária nagykorú és Rudolf és Alfréd kiskoru gyermekei Kolozsvárra, Kiskoru Martine Béla m. kir. kataszteri mérnökösgéd szatmári lakos Martosra, Kiskoru Löwinger Aladár és Löwinger Dezso székesfehérvári illetőségű ugyanottani lakosok Lászlóra, Kiskoru Löwinger Jenő székesfehérvári illetőségű ugyanottani lakos Lászlóra, Kiskoru Haintz Teréz és Haintz Károly esztergomi illetőségű ugyanottani lakosok Hetényire, Kiskoru Dravecz János jászládányi illetőségű zirci lakos Drávaira, Blódtl János m. á. v. kalauz szombathelyi lakos Bátorira, Kiskoru Kohn Albert szakácsi illetőségű budapesti lakos Karczagra változtatták nevüket belügyminiszteri engedéllyel.

Pályázatok. Hivataliszolgai állásra a veszprémi pénzügyigazgatóságnál november 10-ig; kiegészítő orvosi állásra

a debreceni közkörháznál szeptember 30-ig; irnoki állásra a sümegei járásbírósnál 4 hét alatt; irnoki állásra a gál-szécsi járásbírósnál 4 hét alatt; adótituszi állásra az ogulini kir. adóhivatalnál 14 nap alatt.

Időjelzés.

— A m. kir. országos meteorológiai intézet jelentése. —

Budapest, szeptember 15.

A légneműs nyugatról emelkedőben van s a tegnapi depresszió ma már elvesztette zárt jellegét. Az északi-keleti maximum még mindig előbbi helyén, Finnország felett vezet.

A magas nyomás hatása alatt ma már nyugaton mindenütt derül; tegnap sok helyütt, de kivált az Alpesekben esett, hol egyes helyeken az eső felhőszakadás mérvét öltötte.

A hőmérséklet eloszlása nem változott és az idő ma reggel még az egész kontinensen hűvös.

Hazánkban sok helyütt volt kisebb eső, jelentősebb csapadék csak keleten volt, hol helyenkint még ma reggel is esik; az ország nyugati felében az idő tulnyomóan derült és a hőmérséklet emelkedett.

Küldés: Enyhébb, száraz idő várható, legfeljebb az ország keleti felében némi esővel.

Viz állás.

szépt. 14. 15. m á t a r		szépt. 14. 15. m á t a r	
Inn Duna	Schärding 8.30 1.09	Tisza	M.-Szeged 0.95 1.57
"	Passau 7.00 0.00	"	Tekoháza 0.91 0.99
"	Breg 0.00 5.50	"	V.-Námány 5.40 3.05
"	Linz 3.50 4.40	"	Tokaj 1.32 2.31
"	Pozsony 4.40 5.31	"	Tisza-Füred 0.00 2.44
"	Komárom 3.55 4.53	"	Szolnok 0.69 1.32
"	Budapest 2.29 3.51	"	Csongrád 0.38 0.42
"	Paks 1.59 2.13	"	Eszéred 0.03 0.59
"	Mohács 1.42 2.18	"	Török-Bocsa 1.32 2.19
"	Gombos 0.00 2.43	"	Titell 1.20 1.57
"	Ujvidék 1.59 2.11	"	Óndóva 0.40 0.54
"	Panecsova 3.57 0.78	"	Topolya 0.00 0.00
"	Orsova 1.35 1.74	"	Hodrog 1.32 1.81
Morva Vág	Magyarlakta 0.00 2.25	"	Szabolc 0.00 0.21
"	Znojma 2.30 1.18	"	Hernád 0.54 0.67
"	Trencsén 0.00 0.00	"	Berettyó 0.00 0.40
"	Szerec 1.08 1.30	"	B.-Ujfalva 0.02 0.04
Rába Vág	Sz.-Gothárd 0.00 3.22	"	Csúcsa 0.14 0.00
"	Sárvár 1.06 1.73	"	N.-Várad 0.34 0.45
"	Győr 1.00 0.75	"	Balányos 0.34 1.14
"	Pottau 0.00 2.82	"	Tenke 0.00 0.58
Dráva Vág	Zákány 0.10 0.50	"	Gurahonc 0.00 1.50
"	Bares 0.00 0.59	"	Borosjenő 1.14 1.43
"	Zárók 1.28 1.34	"	Pécs 1.34 2.13
"	M.-Szerec 0.00 2.00	"	Gyoma 0.18 0.21
Mura Vág	Zágráb 0.42 0.44	"	Gy.-Fehérvár 1.12 1.33
"	Sziszec 0.41 0.44	"	Branyicska 0.00 1.50
"	Mitrovica 0.00 2.43	"	Soborsina 0.00 0.00
"	Deés 0.00 1.24	"	Arad 0.46 0.29
Számos Vág	Szatmár 2.25 2.04	"	Makó 0.16 0.32
"	N.-Majtény 0.00 0.73	"	K.-Köstely 1.04 1.38
"	Munkács 0.15 0.12	"	Kisréty 0.00 1.12
Latorca Vág	Homonna 6.10 0.10	"	Temesvár 0.33 0.39
"	Ungvár 0.00 0.00	"	Beaskerek 0.21 0.39

Keleti SZÖNYEGEK

II. III. SMYRNA- és PERZSIAI,

a legnagyobb választék minden nagyságban.

Függönyök és belföldi szőnyegek

valamint minden e szakmába vágó cikkek gyári raktára.

Kitűnő minőség mellett a legutányosabb árak.

ZACCHIRI N. ÉS G.

IV., Mária Valéria-utca 5. sz.

Magy. kir. államv. igazg. 129886/35291. C. V. szám

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a vasuti kocsikban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák, kalapok, ruha és fehérművek, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon és következő napokon tartandó nyilvános árverés alkalmával azonnali készpénzfizetés mellett el fognak adatni. Miskolc állomáson f. évi szeptember-11-én d. e. 9 órakor. Kolozsvár állomáson f. é. szeptember 15-én d. e. 9 órakor. Budapest ny. p. u. állomáson f. évi szeptember 23-én d. u. 3 órakor. Budapest, 1899. évi szept. havában.

Az igazgatóság.

Szigeti Lajos

szíjgyártó, nyerges és bőröndös.

Cs. és kir. udv. szállító. — Ő fensége József főherceg és Coburg herceg udv. szállítója.

Budapest, VIII., Múzeum-körút 10.

Tulajdonított árúkezelés és helyettesítő miatt leszállított árakon adom el raktáron lévő kész árut. Raktáron van jelenleg 300 lóra való különféle, szebbnél szebb 10- és kocsiszerszám edzet-, nikkel- és sárgaréz-varratokra, 100 lóra való civil és 100 lóra való tisztai előírások nyergeszer-, különféle angol- és belföldi gyártmányú pokrócok, lóhálok, istálló szerelvények, ostorok, lovaglóveszők és botok. Nagy választék a legjobb minőségű utazó bőröndök, táskák és accessories, minden izlésnek és árak megfelelőleg, 10- és szerzőmunka-esszék. Az üzletomboldatott árak jószágért kocsikedem, miután minden áru személyes felügyelet alatt készül. Tartalékok tiszturaknak nyergeszerkeket kölcsön is adok. Képes katonai és civil árjegyzéket bérmentve küldök.

Arcképek.

I. FERENC JÓZSEF apostoli királyunk

0 csász. és kir. Felsőégének arcképe.

Legfinomabb kivitelű fényképmásolatban.

A kép kétféle nagyságban kapható, 1.88 cm. hosszú, 70 cm. széles (a karton beszámításával). Megrendelési ár 12 frt. Csomagolási díj 60 kr. 2. Ugyanaz kabinet alakban 1 frt.

0 cs. és kir. Felsőégének legfinomabb rézkarc kivitelű képe 60-80 cm. nagyságban. Ferraris Arthur festőművész eredetie után. E képet a nn. vallás és közokt. m. kir. miniszter 913...897. eln. sz. alatt az összes tanintézeteknek megszerzésre ajánlotta. Ára 6 frt. Csomagolási díj 60 kr.

ERZSÉBET királyné 0 cs. és kir.

Felsőégének legszebb arcképe.

Legfinomabb kivitelű fényképmásolatban.

A kép ötféle nagyságban kapható. Az 1. sz. formatum méretei (a karton beszámításával) 88 cm. hosszú, 70 cm. széles. Megrendelési ár 12 frt. Csomagolási díj külön 60 kr. A 2. számú formatum méretei (a karton beszámításával) 65 cm. hosszú, 48 cm. széles. Megrendelési ár 6 frt. Csomagolási díj külön 40 kr. A 3. sz. formatum méretei (a karton beszámításával) 48 cm. hosszú, 32 cm. széles. Megrendelési ár 4 frt. Csomagolási díj külön 30 kr. 4. Kabinet alakban 1 frt. — Nyomdai kivitelben 42-48 cm. nagyságban 10 kr.

Megrendelhető

a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában József-körút 18. szám.

Mokány Berci

a megmondhatója (és meg is mondia a könyv előszavában), hogy milyen pompásan használható könyv a

Kartyajátékok Könyve.

Szerkesztette: Parlaghy Kálmán.

Ára 1 forint 40 krajcár, kötve 1 forint 80 krajcár.

Leírja a hazai és külföldi kartyajátékok játékszabályait összes játékokat. Teljes fölvilágosítást ad, miképpen kell játszani és mik a játékok szabályai. Megismerteti a hamis játékok fortélyait, a roulettét és hazardjátékokkal; bemutat néhány mulatózó kartyajátékszabályt és végül összeállítja a kartyajátékok történetét és a kartyaműszavak szótárát. A könyv több mint 200 oldal terjedelmű.

A szöveget képek is magyarázzák.

Ez az első teljes magyar kartya-codex!

Magánosoknak, de társas-körök számára is kitűnő szolgálatot tesz kartyajátékosok, szóváltások elkerülésére.

Megrendelhető

a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában, József-körút 18.

LINOLEUM egész helyiségek padlózására, Linoleum-szőnyeg, Linoleum-futó

Szőnyeg-raktár: **MILDNER H** Budapest, IV., Váci-utca 3

LINOLEUM az egészségügyileg legjobbnak elismert, legolcsóbb és legtartósabb padlófedés, pormentes, neszfogó, ruganyos, hasadégmentes és tartósabb, mint bármely más padlózat.

Sneidig egyenruhákat készit

BLUM SÁNDOR Budapest, Váci-utca 12. szám.

Hatóságilag engedélyezett végeladás.

GRANICHSTÄDTEN TESTVÉREK ékszerszerek Budapest IV. ker., Kristóf-tér 2. szám

tisztelettel jelentik, hogy ékszerek, arany- és ezüst-árak, valamint zsebrákból álló nagy raktárunknak hatóságilag engedélyezett végkiárulása mai napon megkezdődött. Biztosítva a t. közönséget arról, hogy raktárunkat mélyen leszállított árak mellett árusítjuk ki, van szerencsénk a n. é. közönséget ezennel meghívni, hogy realis és értékes árak beszerzésére szolgáló, e ritkán kínálkozó alkalmat ne mulasztssa el.

Budapest, 1899. szeptember 16. Kiváló tisztelettel **Granichstäden Testvérek.** Az üzlethelyiség és annak berendezése 1900. május hó 1-jével eladó.

Most jelent meg!

Jukker-leány.

Irtá **PEKAR GYULA.**

Ára 1 frt 50 kr.

Megrendelhető: a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában. Budapest, József-körút 18. szám.

M. kir. államvasutak Igazgatósága. 123025. C. II. 99.

Hirdetmény.

Osztrák-magyar-franció kötetlek.

(Díjkezdővezmények az 1900-iki parisi világkiállítás alkalmából.)

F. évi szeptember hó 15-ével Ausztria és Magyarországából, továbbá azon túl fekvő államokból, valamint Bosznia és Hercegovinából az 1900-iki világkiállításra Párisba, vagy viszont szállítandó tárgyakra néve engedélyezett szállítási díjkezdővezményeket tartalmazó összeállítás” című füzet jelenik meg.

Ezen füzet a fel- és leadó vasutak igazgatóságainál példányonként 10 kr. — 20 fillérrét kapható.

Budapest, 1899. év szeptember havában.

A magyar kir. Államvasutak igazgatósága a részvasutak nevében is. (Ujannv. nem díjaztatik.)

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.
Szombat, 1899. évi szeptember hó 16-án.
Carmen.
Opera 4 felv. Zenéjét szerette Bizet. Szövegét írták Meilhac és Halévy L. Fordította Ábrányi Emil.
Személyek:
Don José Kertész Lilas Pastia Gonda
Escamillo Beck Beck Carmen Áhrányiné
Dancaire Váradi Micaela F. Powny
Remendado Dalmoki Frasquita Berts M.
Zuniga Kornai Mercedes Payer M.
Morales Mihályi
Kezdeté 7 óraker.

NEMZETI SZÍNHÁZ.
Szombat, 1899. évi szeptember hó 16-án.
M á s o d s z o r
Dombai ur felesége.
Vigjáték 1 felvonásban. Irta Hajó Sándor.
Személyek:
Tornyai Gyones Helén Csillag T.
Kábai Béni Dezső Szobaleány Meszlényi
Másodvirágzás.
Vigjáték 1 felvonásban. — Irta K. Borostyáni Irma.
Személyek:
Szomolkay Horváth Irén Cs. Alszezi
Berkessy Ujházi Andosházy Dezső
Tífi Nagy I. János Gabányi.
Az anyósok.
Vigjáték 1 felvonásban. Irta Gabányi Árpád.
Személyek:
Dernőnyó Rákosi Szió Dernőnyó Horváth
Margit K. Gerő I. Erzsike Ruda
Kozárdi Vizvári Katalin Vizváriné
Kezdeté 7 óraker.

NÉPSZÍNHÁZ.
Szombat, 1899. évi szeptember hó 16-án.
Toledad.
Operette 3 felvonásban. Irta Fabrice Carré. Fordították Fái J. Béla és Makai Emil. Zenéjét szerette Edmond Audran.
Személyek:
Toledad Kury Klára Pítou Ujvári
Maracona M. Csatai Zs. Marius Tornyai
Antonio Vidor Mélite Szelepcsényi L.
Lombard Szirmai Agatha Eötvös Stefánia
Trippmann Raskó Sophie S. Harmath I.
Bároné Blaha Sárka Diana Szöllösi R.
Poulet Kovács M. Felicie Tallián Ida
Kezdeté 7 óraker.

VIGSZÍNHÁZ.
Szombat, 1899. évi szeptember hó 16-án.
Utazás a válás körül.
Vigjáték 4 felv. Irta Hennequin.
Személyek:
Verdissón Góth Flouchenc. Gál
Lucienne Láncoz I. Clérambois Szerémy
Evangeline Rostagni. Pigeon Bárdi
Kezdeté 7 1/2 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.
Szombat, 1899. évi szeptember hó 16-án.
E l ő s z ö r.
A barack.
Bohóság 1 felvonásban. Irta: Georges Courteline, fordította: Beöthy László. (Rendező: Vidor D.)
Személyek:
Tvsz. elnöke Szilágyi Államügy. Gíréth
Ügyvéd Rózsahegy Panaszos Boross
Vádlott Sziklai Bíró Lendvay
Ezt követi:
E l ő s z ö r.
Ágnes néni.
Operette 2 felvonásban. Irta: Maxime Boucheron, fordította: Vidor Dezső. Zenéjét szerette: Frédéric Toulmouche. (Rendező: Vidor Dezső, Karnagy: Donáth Lajos.)
Személyek:
Tircotet Boross Juliette Margó
Badinard Ráthony Agnes Láng
Zoé Fenyvesi Doktor Mátray.
Kezdeté 7 1/2 óraker.

FŐVÁROSI NYARI SZÍNHÁZ.
a Krisztinavárosban.
Szombat, 1899. évi szeptember hó 16-án.
Angot, a kofák leánya.
Vig operette 3 felv. Clairville Grandin és Coningtól. Zenéjét szerette: Leocq K. Fordította Follinus J.
Kezdeté 7 óraker.

VÁROSLIGETI SZINKÖR.
Szombat, 1899. évi szeptember hó 16-án.
E l ő s z ö r:
A feneleányok.
Énekes bohózat 4 felvonásban. Irta: Lukácsy Sándor. Zenéjét szerzte Kerner József.
Kezdeté 7 óraker.

KISFALUDY SZÍNHÁZ.
Ó-Budán.
Szombat, 1899. évi szeptember hó 16-án.
Sulamit, Jeruzsálem leánya.
Keleti opera 4 felvonásban, 7 képen. Irta: Goldfa den Dávid. Zenéjét szerette: Dávidsohn Emánuel
Személyek:
Monsoch Radó S. Abigail Kápolnai
Sulamit Kövessy Zsigang Tukoray
Absolon Erzkövy Ezzel Tarján
Kezdeté 7 1/2 óraker.

DALOS SZÍNHÁZ.
Szombat, 1899. évi szeptember hó 16-án.
Eszter.
Bibliai melódráma 3 képen.
Irta Zöldi Márton, a zenésített bibliai dalokat írta Mérei Andor, a zenét szerette és összeállította Singer Nándor.
Kezdeté 6 és fél óraker.

EURÓPA kávéház V., Ferenc József-tér 5.
(Mérleg-utca sarkán).
Naponta első rendő híres zenekarok hangversenye. — Hídeg buffet.
Idegenek találkozó helye. — Egész éjjel nyitva.
Szomorv és Landauer, kávéházi tulajdonosok.
hírneves szolista Balassa-Gyarmatról teljes zenekarral esténként

DOMBI RUDI
EMKE-kávéházban hangversenyez.
„Páris“ szálloda Budapest.
Körülbélül 100 szoba és szalonok 1 frttól felj. Fürdőszobák és villamvilágítás, elegáns kávéház, étterem és söresarnok, Bachusz-pince, látványosság.
Külföldi művészektől hazatért Sárbogárdi Farkas Sándor, az öreg Sárbogárdi Farkas 40-dik fia József-kört 29. sz. hangversenyt rendez. Műsor 450 nemzeti dal.

Budapest kávéház Andrassy-ut 27. sz.
Ma és minden este Rácz Laci, Rácz Pali 36-ik fia zenekarának Hangversenye.
Ehm János éttermei a Nemzeti Színház épületében (azelőtt Szikszay Ferenc).
Ma és mindennap Banda Marci és fia kedvelt zenekara hangversenyez. Színház után friss étlap.

Müncheni val. Pechorr malátasör,
valamint BREHER-féle koronásör mindenütt kapható.
Sztéküldés minden irányban. Díjmentes házhoz szállítás.
N. A. már fennálló aradi, kassai és zágrábi képviselőinknek kívül további képviselőket szervezünk. Pályázók, kik Müncheni Pechorr-sör képviselőket átvenni óhajtanak, sziveskedjenek ez ügyben hozzám fordulni. — Tisztelettel Peissel Henrik, a Müncheni Pechorr-sörfőző magyarországi vezérképviselője

Förster Konrad
nagyvendéglője az „Alkotmányhoz“
Váci-kört 68. szám.
Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy éttermeim átalakítása, festése és díszítése befejeztetvén, az eddig jól ismert müncheni „Lüwenbräu“ sör mellett, a jelenleg közkezdveltségnek örvendő és újabbban kitűnően gyártott Dreher-féle korona-sört kedvezményes árban, a pilzeni mellőzésével, vettem kimerésbe.
Kitűnő magyar és francia konyha. Mérsékelt árak.

Kávé! Németh Viktor Budapest,
VIII., József-kört 44. BN. Szállít bárhova bérmentve 4 1/2 kg. gyöngy vagy honduras kávét 6 frt 30 krért, 4 1/2 kg. afr. mocea vagy java kávét 6 frt 25 krért. — A postacsomag esetleg vegyes fajokból is összeháltható.

Ös-Budavára.
Ma szombaton, 1899. szeptember hó 16-án.
Esti 10 óraker
Európa Szenzációja Camille Ober
II. Birokverseny, 9 óraker:
Pierri Antonio a hírneves görög és Osman Cara, a szultán elsőbirkozója között.
Megelőzőleg ingyen páholy ülések mellett: fél 8 óraker
Először: „Tiszaháti libácska.“
Főzsaletével, Confetti.
Belépődíj este 7 óráig 30 krajcár, azután 50 kr.
Mérsékelt árú balépőjegyek a dohánytözsdekben kaphatók.

FOLIES CAPRICE
VI., Révay-utca 18. sz.
Die Champagnernymphe.
Leitner H.-tól.
9 óraker. Ezt megelőzi: 9 óraker.
Csendélet az államfogházban.
Eredeti énekes bohózat.
Mlle Medora
Chanteuse franco-espagnole.

Somossy Mulató
(Nagymező-utca).
Albrecht Ferenc, bérlo.
Pénztárnyitás 7. — kezdete 8 óraker.
Ma fellép a híres amerikai ének és táncosnó
La belle Miss Deyo
az ő új szenzációs táncában ugyanint jelenetében,
„Lepkeébredés.“
Ma fellépte a világ híru
Tom Bellingnek.
(Dumme Augustnak elnevezve a Renc lovardából: mint varázs parodista.
Mr. Fred Hermann
Jongleur akrobata a legjobb a maga nemében. Az eredeti Barrison nővérek (Inga és Gertrud) angol ének és táncosnók a Koldusnók duettben, továbbá „Die 73 Kreuzer des Hern Stutzelberger“ bohózat 1 felvonásban Schamburg M.-től. Ugymint a kitűnő szeptemberi műsor.
A mulató villanyos világítása Wüste és Rupprecht cég által épült saját gépei által eszközöltetik.
Jegyek elővételben kaphatók Weiss A. nagy dohánytözsdejében Károly-kört 26.

Vámos Gizella
államilag képesített zenetanár
zeneiskolájában
a beírások az 1899/1900-iki tanévre folyamatosan vannak.
Beíratkozni lehet naponta d. e. 9-1-ig és d. u. 3-6-ig; vasár- és ünnepnapokon csak d. e. 9-12-ig az intézet helyiségében:
Erzsébet-kört 8. szám, 1. emelet, (a New-York palota átellenében).
Tanszakok: ének, zongora, hegedű, gordonka, cimbalom, fuvola és citera.
Beíratási díj: 2 frt. Tandíj az énekre 7, a többi tanszakra 5 frt havonta.

XIV. Magyar Zeneiskola. XIV. évfolyam.
VII. ker., Dohány-utca 2. szám, II. emelet.
(Károly-kört és Dob-utca sarkok).
Beíratási díj az előkészítő és a négy rendes osztályba 3 forint. Havi tandíj: 4 forint.
Beíratási díj a kiemelései-, szinpadai és ének-osztályokba 5 frt. Havi tandíj 7 frt. — Az ének tanszak szinpadra képzéssel együttesen havi 10 frt. Fűtés és világításért egész óvre 2 frt fizetendő.
Beíratkozhatni naponként d. u. 3-5-ig. Felnőttek számára külön is tanfolyam. Tájékoztató értesítőt kívánatra ingyen és bérmentve küld az igazgatóság. Schnöller Lajos, székesfőv. Káldy Gyula, a m. kir. opera tanár, igazgató. igazgatója, elnök.

Allatok minden fajának természetű s tartás kitomását olcsón teljesíti
Katona Mihály nyilv. állatkitomó laboratoriuma
Budapest, VIII., József-kört 13

Szaktművek
iparosok részére.

Népszerű építésitan. Irta Vigh Albert. ... Ára 30 kr.
Népszerű ü texti Ipar. Irta Szegedi Aladár ... 60
Kazánkezelésitan. Irta Tetmajer K. ... 60
A közpoker vasművészete. Irta Edvi Il-
lész Aladár. Két füzet ... 60
A reneszánsz korszak vasművészete. Irta
Edvi Ilész Aladár ... 30
A XVII-XIX. századok vasművészete.
Irta Edvi Ilész Aladár ... 60
Népszerű mechanika. Irta Hinsenkaup
Bernát ... 60
A faipar köréből. Irta Gál Károly ... 40
Az elektrómotorok és azok kezelése. Irta
Weyde J. Ferenc. Két füzet. Ára 1 frt 50 kr.
Elektromos elemek és akkumulátorok. Irta
Csöppey László ... Ára 30 kr.

Megrendelhető a „Budapesti Napló“
kiadóhivatalában József-kört 18.

Szeplőt, májfoltokat
és az arc mindenféle tisztátalanságát hogy nyom nélkül eltüntessük, használjunk
sziget hatyu-crémét
sziget hatyu-zappannal és mozdórtszel egyetemben. — Egyedüli készítője Özv. Buzáth Márionné gyógyszerésztára M.-Sziget. Főraktár: Török J. gyógyszerészára Király-utca 12.

ISKOLAI hangszerek
3, 4, 5, 6 frt s felette, teljesen felszerelve (tokkal, vonóval és gantával együtt) 7, 8, 9, 10 frt s felette, valamint az összes iskolai és zenekari hangszerek, ugyszintén harmonikumok iskolai használatra a legutányosabban szerezhetőek be:
Sternberg Armin és Testv. es. és kir. udvari hangszer-gyár, BUDAPEST,
Kerepesi-ut 36. szám. Külön zongoratermek Keszthely Lajos-u. 22. (Károly-kört sarkán) Zene-palota. Képes árjegyzék ingyen, de megnevezendő, hogy miféle hangszerről kívánatik árjegyzék. Harmonikákról és zenélő-autómatákról külön árjegyzék jelent meg.

PALAIS ROYAL

Orlay Sándor perzsa császári, spanyol királyi udvari szállító
Budapest, 8. szám Koronaherceg-utca 8. szám.

Gyémántutántzat, ékszer, párisi legyek, nászajándékok, bronce, chinai
ezüstárak és díszműárak
gyári áron.

! Óvakodjunk az értéktelen utánzásoktól!!

Antiszeptikus s higienikus HÖLGY-ÓVSZER.

Teljesen biztos hatással.
Használatban kíméletés és nem kellene többé semmi-
féle gyöngédtelen és ártalmas gumi- és spongya-
cikkek.

Ára 1 doboznak, használati utasítással 1 frt
50 kr. Postautalványon előleges 1 frt 75 kr.
beküldése után bérmentve kapható a föl-
találónál:

László József gyógyszerész

Maros-Ujvár (Erdély).
Főraktár Budapesten: TÖRÖK JÓZSEF gyógytára
Király-utca és KERPEL LIPÓT gyógytára Lipót-kört 28.

!! Orvosilag igen ajánlva!!

Hegedűs és társa

fotocinkografiai, autotipiai (cliché) és
rajz-műintézet
BUDAPEST,
VIII., Kerepesi-ut 53. szám.
Készít mindennemű fotocinkografiai, auto-
tipiai (cliché) és rajzokat, árjegyzékek,
könyvek, szak- és hirdapok stb. nyomtat-
ványok képes kiállítására. Tervek és rajz-
ok művészi kivitelben.
Specialista képes levelező-lapok készítésében.

Szenzációs találmány gyengeség ellen.

FÉRFIAK SZÁMÁRA.

Impotencia ellen med. dr. Borsódi Ferenc és k. kir.
kiz. szabadalm. elektrometallikus lemeze, kitértve
1889-ben Párisban és 1890-ben Nizzában aranyéremmel,
1886. Brüsszelben, 1889. Genfben nagy ezüstéremmel,
1893. Chicagóban elismerő okirattal, oklevéllet ellátva
a párisi Société de médecins de France, National d'Hy-
giène Supplique de Paris és számos más tudományos
társulatok által. Elhárítja a gyengeséget. A szerkezet
felette egyszerű és annak a testen való hordása ele-
gendő az eredmény elérésére. Bővebb felvilágosítással,
valamint kimerítő brochurekkel készséggel szolgál a

dr. Borsódi-féle

központi lorakat

Budapest, VIII., József-kört 25. sz.

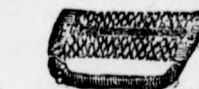

KESSLER-féle Magda-hajkenődés

dermatológiai terapeútikus
alapon nyugvó összetétel-
nél fogva az elismert leg-
jobb szer
korpa ellen,
ugyszintén
hajkihullás ellen.

Magda-hajkenődés több év óta kipróbált, teljesen ártal-
matlan, a hajnövekedést előmozdítja és mint kitűnő óvszer
a gyakran előforduló hajbetegségek ellen, még gyerme-
keknek is, használatra legjobban ajánlható. Fő szerke-
letét rakta: Kessler Rozsáné, gyógyszerész a „Mag-
yáltozó” Gyógyintézet (Pestúti várnagy) — Egy tégely
ára 3 korona. — Raktár a következő gyógyterületekben:
Budapesten Török József, Király-utca 12. és dr. Egger
Leo a Nádorhoz, Váci-kört.

Legszébb! Legjobb Legolcsóbb
PAP-ian PAP-ian PAP-ian

1 szeszajható vasgőz 8	1 acél sodrony ágybetét 5.-
1 matraca 10.-	1 tenorritu fúvóska 1.-
1 drb. rouge paplan 1.70	1 levarcú szalmaszék 2.20
1 csachmir paplan 2.50	1 matraca 3.20
1 satin csachmir paplan 5.00	1 Crinde Afrique matraca 4.50
1 állás csachmir paplan 4.80	1 löször 12.-
1 állás selvem paplan 7.50	1 párnázott ruganyos mat- 15.-
1 fodros all. selv. paplan 12.-	1 nagy szoba szőnyeg 300/300 2.50
1 jó vázson ágylepedő 1.20	1 ablak tunis függöny 1.50
1 vázson nélküli 1.20	1 bouret ágyterítő 2.20
1 drb. jó vázson chifon pap- 1.80	
1 drb. lámpa takaró pokróc 1.80	1 futószőnyeg méterenként 25
1 drb. jó lenkötő 1.80	1 kőtől 4 frtg.

GICHNER JANOS és TÁRSA

Paplan, matraca és kárpitosáru gyárosok, szőnyeg, függöny-
ágy- és asztalterítő stb. nagy választékban.
Budapest, VII. ker., Erzsébet-kört 20. szám.
Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldünk
Nem téves árakat közölünk, vagy a pénzt visszatadjuk

Térképek, utmutatók.

Kirándulóknak, turistáknak, a fő- városba kerülő idegeneknek nél- külözhetlen:

Budapest és környéke. Baedekerszerű utmutató a
fővárosban és környékén. A főváros és kör-
nyéke térképével. Irtá Palóczy Lipót. Ára pi-
ros vászonkötésben 80 kr.
A mai Budapest. Emlék és utmutató a fő- és
székvárosban. Számos képpel és egy nagy,
színes tervrajzzal. Szerkesztette Kahn József.
Ára 1 frt.
Budapest tervrajza. Kimerítő, pontos tájékoztató
Ára 30 kr.
Ugyanaz színezve, a főváros nevezetesebb épü-
leteinek és emlékműveinek szép nyomású
képeivel. 50 kr.
Budapest kirándulási térképe. A főváros és vidé-
kének turista-térképe. Pompás, színezett. Kitű-
nően használható térkép. Készítette Hatesk
Ignác. Ára 50 kr.

Irodáknak, iskoláknak és egyéb intézeteknek, valamint magán- osoknak kitűnő szolgálatot tesznek:

Hatesk Ignác. Magyarország nagy vasuti tér-
képe. A legújabb adatok nyomán. Ára 4 frt.
Vászonra huzva 8 frt.
Gaebler-Cherven: Magyarország nagy fall térképe
Ára vászonra felvonva 9 frt 50 kr.
Európa nagy fall térképe. Vászonra felvonva
Ára 13 frt 80 kr.
Hatesk Ignác. Megyei térképek. Magyarország
összes megyéiről, a jellemző népszokások, vi-
seletek, a megyebeli nevezetességek, ipari-
és közgazdasági főbb termények színes képek-
ben való feltüntetésével. Ára a 81 térképnek
együttvéve, díszkötésben 12 frt.
Megrendelhetők
a „Budapesti Napló” kiadóhiva-
talában, József-kört 18.

GUMMI

és hálhólyag tucatanként 3, 4, 5—
10 frtg. Capote americaine (rövid)
1—6 frtg. tucatanként. Női körül-
legességei 1.80—2 frtg. darabja.
Női óvszavcskái tucata 2—8 frtg. Mintagyűjtemény
urak számára (25 drb) 5 forint.
Rendelvények rögtön és titoktartás mellett eszközöltek.

Rothausser M. Ignác és fia

Budapest, Király-utca 6/N. sz.

Reményi hegedű

tokkal, vonóval 7.—, 8.—, 10.—,
15.—, 20 frt és feljebb.

Reményi cellói

12.—, 15.—, 18.—, 20.—,
25.—, 30.— frt és feljebb.

Reményi cimballmai

40.—, 50.—, 60.—, 80.—, 100.—, 120.—,
150.— frttól 500 frtg.

Reményi

m. kir. szab. műhang-
szer ipartelepe
Budapest, Király-utca 44 I.
Legduzsabb raktár az összes hangszerek
és alkatrészeikben.

Köpes árjegyzék ingyen és bérmentve.
Kivitel nagyban és kicsinyben.

Polgár Sándor

egyetem. gyakorlati orvosi
mű- és kúrosorész
BUDAPEST,
VII. Erzsébet-kört 50. sz.
Ajánlja dusan felsze-
reit rakatárakajátgyárt-
mányu orvos- sebészti
és betegápolási tár-
gyakban.
Saját találmányu, m. k.
szabadalmaz. Polgár-féle
sérvkötés,
haskötés, göcsér elleni
gummiharisnya, orthopa-
dai köszélekek, műlábak
kezes stb.
Valódi francia különö-
ségű F. Bergerand
féle párisi gyárából.
Utasítás ellen véde 1892.
Készítések képes árjegyzé-
két ingyen és bérmentve

Magy. kir. Államvasutak igazgatóság. 184029/99. számhoz.

Hirdetmény.

A magy. kir. Államvasutak téli menetrendje.

A magy. kir. Államvasutak vonalain és általában kezelt magánvasuta-
kon f. évi október 1-én a téli menetrend lép életbe, mely a jelenleg érvényes
nyári menetrenddel szemben a következő lényegesebb eltéréseket és változ-
ásokat tartalmazza.

A budapest—brücki vonalon. A Bécsből Bruckán át d. u. 1 óra 45 pkor
Budapest k. p. u.-ra érkező gyorsvonat Tata-Tóváros állomáson utasok leszá-
lása céljából feltételesen megállítatik. Budaörs megállóhelyen az összes vonat
megállása megszüntetettik.

A budapest—esztergomi és buda—császárfürdő-kiterő—6-budai vonala-
kon, a vasár- és ünnepnapokon Pilis-Csabáról Bp. st ny. p. u.-ra és Ó-Budáról
Buda—császárfürdő-kiterőre közlekedő esti helyivonalt forgalmon kívül helyez-
tetik. Pilis-Csaba tábor megállóhelyen pedig a vonatok megállása november
28-tól kezdve megszüntetettik.

A tokod—annavölgy—sárisápi vonalon a Tokodról Annavölgy—Sárisápra
közlekedő délutáni vegyesvonat az Esztergomból Almás-Füzitőre d. u. 4 óra
40 pkor induló vonatkozó csatlakozást nyer.

A kis-cell—boba—csáktornyai, ukk—tapolcai, túsje—balaton-szt.-györgyi
és kislalud—szt.-iván—zala-szt.-iváni vonalakon a nyári menetrend tartamára
Kis-Cell és Zala-Egerszeg között mindkét irányban bevezetett a Kis-Cellen a
gyorsvonathoz Bpest felé, illetve felől csatlakozó személyvonat bezárólag f. é.
október 31-ig marad forgalomban.

E vonatok megszüntetése napjától kezdve az ukk-tapolcai és túsje—
balaton-szt.-györgyi vonalakon a vonatok ismét a mult évi téli menetrendnek
megfelelően fognak közlekedni.

A budapest—marchogi vonalon. A nyári menetrend tartamára május
illetve június 1-től Budapest és Érsekújvár, Bpest és Párkány-Nána, Bpest és
Nagy-Maros, Bpest és Palota-Ujpest, valamint Pozsony és Marchegg között
forgalomba helyezett naponkénti, illetve vasár- és ünnepnap helyi vonalak
ismét megszüntetettik.

Megjegyzetük azonban, hogy a jelenleg Párkány-Nánáról Budapestre
este 6 órakor induló helyi személyvonat Nagy-Maros és Budapest között a
téli menetrend tartama alatt is forgalomban fog maradni; a Budapestről jelen-
leg este 6 óra 30 pkor Nagy-Marosra induló személyvonat pedig a nagy-ma-
ros—párkány-nánai vonalra is kiterjesztették.

Forgalomban marad továbbá a jelenleg Bpestről éjjel 10 óra 45 pkor
Vácra és onnan reggel Bpestre közlekedő helyi személyvonat is, azon módo-
sítással azonban, hogy az utóbbi vonat Vácra már reggel 5 óra 20 pkor fog
indulni. — A Bpest ny. p. u.-ról d. u. 1 óra 45 pkor Bésbe induló gyonvat
Vácon ismét 1 pernyi rendszer tartózkodást nyer és ezen vonat ugy Vácon,
valamint Nagy-Maroson és Párkány-Nánán leszállás céljából is igénybe vehető.

A Bpest és Galantha között mindkét irányban személyszállítással közlekedő
éjjeli gyorshevonat Palota-Ujpesten a fel- és leszállásra használható.

A budapest—hatvan—ruttkai vonalon, a Rpest k. p. u.-ra jelenleg csak
Gödöllőről közlekedő délutáni helyi személyvonat ismét Hatvanból kiindulólag
fog közlekedni, ellenben a jelenleg Budapest k. p. u.-ról d. e. Gödöllőre induló
helyi személyvonat forgalmon kívül helyeztetik.

A Hatvanból reggel 6 óra 52 pkor induló helyi személyvonat okt. 31-ig
bezárólag hagyatik forgalomban, ellenben e vonatkozó csatlakozásig Pászthó
és Hatvan között közlekedő tahervonatnál a személyszállítást már okt. 16-tól
megszüntetettik.

Az assád-balassa-gyarmat-losonci vonalon a Balassa-Gyarmatról Asszódra
reggel 6 óra vegyesvonat Asszódon a Kassa felől é. személyvoattal Bpest-felé, az
Asszódról d. u. Losoncra induló vegyesvonat pedig Balassa-Gyarmaton az
Ispoldsz felől érkező személyvonattal hozott csatlakozásba.

A zólyam-brézó-erdőköz-liszolci vonalon a jelenleg Breznóbányáról
Zólyam-Brézóra d. u. közlekedő tehervonatnál a személyszállítás a breznó-
bánya-erdőközi vonalra is kiterjesztetik, ellenben a jelenleg vasár- és ün-
nepnapokon este Zólyom-Brézóról Breznóbányára közlekedő vegyesvonat for-
galmon kívül helyeztetik.

A miskolc—füleki vonalon Feled és Balogfalva között megszüntetettik a
személyszállítás a délutáni, illetve este közlekedő tehervonatnál.

A budapest—kolozsvár—predéali és budapest—arad—tövisi vonalakon.
A jelenleg Bpest és Predéal között Aradon át közlekedő gyorsvonat Bpest és
Szolnok között a kolozsvári gyonvattal egyesítve fog közlekedni, Arad és Pre-
deál között pedig forgalmon kívül helyeztetik. Az Aradról Mária-Radnára na-
ponta, Mária-Radnáról Aradra pedig vasár- és ünnepnapokon közlekedő esti
helyi személyszállító vonatok okt. 16-ig bezárólag maradnak forgalomban; en-
nek folytán a Tövisről este Aradra érkező szvonatnál Mária-Radna és Arad
között a szomszédos forgalmu és menettérri jegyek használatára fennálló kor-
látosság is csak okt. 16-tól kezdődőleg helyeztetik érvényen kívül. A Brassórl
Agostonfalvára jelenleg csak minden pénteken közlekedő személyszállító te-
hervonat naponta fog személyszállítással közlekedni. — A Brassó és Predéal
között esütörtökön—vasár- és ünnepnapokon, valamint a görögkeleti egyház
ünnepnapjain közlekedő szvonat megszüntetettik.

A vésztes—kötégyán—holldói vonalon a Vésztről, illetve Holldóról je-
lenleg d. u. induló gyorsvonat Vésztesn közvetlen csatlakozást nyer a Nagy-
Várád és Gyoma felől, illetve felé közlekedő vonatból.

A piski—petrozényi vonalon a Petrozényről Piskiro d. u. érkező ve-
gyesvonat Piskin csatlakozást nyer a Budapestről Gyulafehérvárra közlekedő
gyorsvonathoz Bajcsd, Merisort és Bolibarangon az utasok fel- és leszállásra
nem az eddigi feltételes megállóhelyeken, hanem az újonnan létesített, illetve
személyszállításra berendezett hasonló kiterő történik.

A nagy-szeben—olthid kiterő—vöröstornyai vonalon a vasár- és ünne-
pnapokon közlekedő vonatok forgalmon kívül helyeztetnek.

A brassó—zernesti vonalon mindkét irányban közlekedő 1—1 vvonat
ismét megszüntetettik.

A budapest—orszovai vonalon. A Ceglédről Bpest ny. p. u.-ra jelenleg d.
e. 8 óra 25 pkor érkező helyi szvonat Kecskemétről kiindulólag fog közle-
kedni, a honnét reggel 6 óra 10 pkor indul és Bpest ny. p. u.-ra d. e. 8 óra
45 pkor érkezik. Ugy ezen vonat, valamint a Bpest ny. p. u.-ról Ceglédre
jelenleg d. u. 3 ó 6 pkor, a téli menetrend szerint azonban már d. u. 2 óra
45 pkor induló helyi vonat menetének gyorsítása folytán a megállóhelyeken
nem fog megállani.

A cegléd—szolnoki vonalon Szolnokról reg. 5 ó 29 pkor kiindulólag egy
új helyi szvonat helyeztetik forgalomba, mely Cegléden csatlakozást nyer B-
pest és Kecskemét felé.

A temesvár—buziási vonalon Temesvár-Józsefvárosról d. e. 8 óra 30
pkor Buziásra induló vvonat 2 1/2 órával később, a Buziásról Temesvár-Jó-
zsefvárosra este 6 ó 30 pkor induló vonat pedig mintegy 2 órával korábban
fog közlekedni.

A kis-kőrös—kaloceai vonalon mindkét irányban közlekedő reggeli 1—1
személyvonat ismét megszüntetettik.

A hegyes—feketehegy—palánkai vonalon Palánkáról d. e. Hegyes-Fe-
ketehegyre induló vvonat Gajdobrán csatlakozást nyer Zombor és Újvidék
felé, illetve felől.

A budapest—fümei vonalon Bpest k. p. u.-ról Fiuméba este érkező gy-
vonat Tonin állomáson rendszeren megállítatik. Bpest k. p. u. és Budafek között
a hajózás szünetlése alatt mindkét irányban ismét egy-egy új vonat fog köz-
lekedni. A vasár- és ünnepnapokon Fiuméből Delnicére és vissza közlekedő
helyi vonat megszüntetettik.

Az új-dombovári—b. bródi és szabadka—dályai vonalakon megszüntet-
tetik a Szabadka—Dalya és Bosna-Brod között mindkét irányban közlekedő
gyvonat és a Zomborból reg. Szabadkára induló szvonat, továbbá a jelenleg
B-Brodól hajhalban Új-Dombóvárra induló szvonat csak Bródból kiindulólag
fog közlekedni.

A jelenlegi menetrendből az új menetrendbe való átmenetre névze az
utazó községve a következőkre figyelmenztend:
A bpest—arad—tövisi predéali vonalon a Bpest k. p. u.-ról szeptember
30-án d. u. 2 ó 15 pkor ind. gyonvat már csak Tövisig fog közlekedni.
Az új menetrend vonatkozó részletes adatok ugy a menetrend hird-
ményéből, mint a személynévtárak, menetjegytárak és egyéb elarusító helye-
ken 30 fillérről kapható menetrendkönyvecskékből vehetők ki.

Budapest, 1899. szeptember hó.
(Utányomás nem díjaztatik.)
Az igazgatóság,

Minden hó egyszeri beiktatása póti betűkből 2 kr. Címmel ellátott hirdetésekért külön 30 kr. kincstarti bélyegdíj jár.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Levélbeli tudakozásra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozásoknál a hirdetés számát a kiadóhivattal mindig közölni kell.

ARPO HIRDETÉSEK és ELŐFIZETÉSEK felvételnek a BUDAPESTI NAPLO részére

a kiadóhivatalban József-körút 18., valamint a következő dohánytársaságokban:

Breuer nővérek, Teréz-körút és Podmaniczky-utca sarkán.

Nemecsek-féle tőzsde Pótfi-tér.

Weitzenfeld Jakab, Király-utca 1.

Benda Józsefné, Andrásy-utca 50.

Schwartz hirdetői iroda Marokkói-utca 2.

Sopronyi V., dohány-nagy-tőzsde, Kerepesi-utca 1.

Deutsch Miksáné, Andrásy-utca 38.

„Budapest“ kávéházi kék ruhás bájos hölgy, kit csüörtök éjjel ezen lapra figyelmeztetem, könyörgöm, adjon alkalmat a megismerkedésre és írjon „Joghallgató“ jelige alatt ezen lap kiadóhivatalába. 4921

Babák. Jelzett helyen ott voltunk. Levél az előbbi helyre várunk. 4931

J. Babák. Levélük későn érkezett, eszedünk újabb találgatást, lehetőleg szerdára. Választ a szokott címen vár Castor és Pollux. 4922

Vezérlőcsillagom. Boldogító kedves leveled vettem. Helyi nyugodt édesem, hasonló értelmekektől táplálék iránypótlás nagybecsű óhajod azonos az enyémekkel. Hinni akarom, biztos tudatban vagy miért utaztam akkor. Kérlek sehoval se utazni, 12-én megjelenni lapban is irtam. Irj édesem sokat - mindenről. Igyekezzem minél előbb hazajönni. Szorosban átvétele csokollal igen sokszor sirig imádom. 4929

„Vénusz.“ Ha elegánsabb, ám legyen egy. Mindent megteszek, csak a régi legyen. Szeressen mostis úgy mint azelőtt s akkor kívánságunk teljesül. Azt Nyiregyháza várom. - Ezerszer csókolja imádója, Vőlegénye. 3333

Reménytelen! Korántsem olyan reménytelen mint hiszi! - Kissé kevesebb idealizmus és több jókedv, ez az egész. Nagyon kedvesen írt nekem s azzal akarom meghálálni, hogy szombaton este nyilván várnai fogom a szokott helyen, ha csak valami visza nem tart, addig is szeretettel üdvözölöm. 6729

Esketési Ügyvivőség (VII., Erzsébet-körút 7.) a házassághoz szükséges összes okmányokat és engedélyeket szerzi be. Továbbá jogtanácsos utján eljár utlevél, névmagyarosítás, katonai, törvényesítési, örökbe fogadási, mindennemű külföldi stb. ügyekben. Kérvényekről pontos információt nyújt. Ügyvezető: margitai, sámsói és menyőli Margitay Zoltán.

Magdolna. Nem irtam, mert fejének elfordításából képzelm, ugyanolyan figyelemben részesítendő levelom is. 4923

Balaton, ne följen, nem kerek sokat, mert látom, hogy szerelmét soha többé vissza nem nyerhetem, csupán azt írja meg, kérem, hogy utolsó levelémet mikor adhatom át, valamint az elítéltnék megadják az utolsó szót a kispadon, úgy erősen hiszem, ha csak egy kicsit is szeret, meg fogja tenni.

Nyole év. Drága cicám! Szeretsz még? Közöld címedet, hogy levelet írhattak. - Örök szerelemmel csókol -ád. 4927

Andor !! Azok után, amit ma hallottam egyelőre nem tudok egyebet mondani, mint hogy büszke vagyok rád, édes szerencsétlen fiám. - jelen helyet semmiesetre ne árul el! 4928 Fia'd

Joghallgatóknak sürgős levele van a kiadóhivatalban. 2762

Nyole év. Pesten vagyok - 28-ig maradok, ha lehet jöjj el, különben elutazom. Válaszj rögtön. Csókol és ölel -ád. 4926

Reménysugár! Kedves levele, melyben a közeli vizionálást lehetőségessé teszi számomra véghetlen boldogság telt. - Ott leszek minden bizonynyal 18-án. Kezeit csókolom. 4924

Csak álom volt! (Bánya, Zólyom, Uatvan, Szolnok.) Miután indulás előtt nem találkozhattunk, szabadon ez uton figyelmeztetni igéretére. Üzenete felírásul kérem „Ha, ha, ha!“ (nevem kerdebutti) s aláírásaként „Bánya“ szavakat használni. Felelhetlen „kisértelek órája!“ Szép szülővárosa szomszédságából, Félegyházaról küldöm e sorokat. A „kis bűnös“ kezeit csókolja a „szamaritánus“. 4930

Mely intelligens uri ember volna hajlandó egy sikkes urinónak 100 forint kölcsönt adni havonként 10 forint visszafizetésére. Levelek kiadása „Magda“ címen kéretnek. 4925

Stenografia. A magyar vagy német gyorsírásban teljesen kikepez okl. gyorsírás-tanár. Cím a kiadóban meg tudható. 2532

Gimnáziumi és reáliskolai tantervgyűjtemény magyar, németül, franciául, latinul, görögül elismert legjobb módszer szerinti tanítási kitéző philologus és matematikus. Elfogad magántanulókat (penszál vagy anélkül). Előkészít pótvizsgára, egy éves önkéntességi szolgálatra jogosító vizsgálatra és érettségire. Gaitein Henrik Budapest, VI., Teréz-körút 32. II. emelet 14. 4400

Koser huszfüstölde a legelőkeltebb helyen, bor és sör engedéllyel, hol intelligens urak dőlnek és este étekeznek, szomni elládo. Levelek „jó útiel“ jelige alatt a kiadóba kéretnek. 2615

English lessons. Angolul tanulni óhajóknak kitűnő gyakorlati tanító áll rendelkezésükre mérsékeltáron. Methodusa igen célszerű és érdekes, miáltal tanítványai nagyon rövid idő alatt alaposan elsajátítják említett nyelvet. Próbaleckét is ad. Leveleket „Mr. Scott“ jelíggel kér e laphoz. 6725

Született angolnó órák adására ajánljuk. Ajánlatokat „Windsor“ jelíggel a kiadóhivatal továbbít. 4919

Két hold szállító azonnal eladó Fóthoz közel a dunakezeli határban. Cím a kiadóhivatalban. 2523

Ellátást kaphat egy tanuló 16-18 forintért iskolák közelében. Cím a kiadóhivatalban.

Zongorákat ad szerény díjazásért a m. kir. zeneakadémia egy másodikos hallgatója. Cím a kiadóban. 2527

Hegyi csemege-szállító. Aradhegyaljai legfinomabb fehér és róza Chasselas és ménesi Róza, Neszly Zsigmond szállító-birtokosnál Paulison Arad megye 5 kilogrammos postakosarakint 2 forint utánvétel mellett kapható. 4908

Házi tanítóul ajánljuk egy ebben járatos technikust. Cím a kiadóhivatalban. 2531

Varrónó ajánljuk urali házakhoz szerény napidíj mellett, vagy bármily elegáns ruhák elkészítésére olcsó áron. Cím a kiadóhivatalban meg tudható. 2511

Alapos oktatást nyújt cimbalomtanító Allaga-iskola szerint. Cím a kiadóhivatalban. 2524

Kötőgép 9-es nagyon jó karban eladó. Cím a kiadóban. 2512

Női kereskedelmi iskolát jó sikerrel végzett leány irodai alkalmazást keres. Szíves ajánlatok a kiadóba „Szorgalmas“ címen kéretnek. 2512

4000 - 81 telkek, - 81 forintjával a kelet felé vasúti állomások közvetlen remek fekvéssel beállott anyagi viszonyok folytán eladók. Venni szándékozókat ajánlatokat „Br. V.“ jelige alatt e lap kiadóhivatala továbbítja.

Ménesi csemege-szállító nemesfajú róza, valamint legfinomabb kevert arad-hegy aljai csemegefajók 5 kgrmos postakosarakint bérmetve bármely állomáshoz - 2 forint 30 kr-ért kapható - utánvétel mellett Ring Zsigmondnál Aradon.

Nagy kereset kínálkozik tevékeny, gyors becsütésű a reprezentatív tudó uraknak minden részben nélkül mint mellékkereset is. Ajánlatok „Erwerb“ jelige alatt Schalek hirdetői irodájának Bécs, I., címezendők.

Megay Bohéme-törtéje a legjobb törtéje 1 forint 25 kr. beküldés után Megay Róbert cukrász Miskolcon, megküldi önnek bérmentesen. Kapható Budapesten: Szenes Ede cs. és kir. udvari szállító és Szimon István uraknál. Budán: Gaizler Béla, udvari szállító, Aradon: Ring Zsigmond, Fejér Gyula. Nyitra: Aitner Ferenc. Szombathelyen: Kikaker Kálmán. Fehértemplom: Stefánovic János. Nagyváradon: Kádár János. Debrecenben: Geréby utóda uraknál.

Budapesti kávé magazin Bérmentve utánvétellel vagy az összeg előleges beküldés után küld 4 1/2 kgr. Fesztetlen Cuba-kávét . . . i 6.50 4 1/2 kgr. l. r. Arany Jáva kávét . . . 6.50 4 1/2 kgr. Valódi Mocca kávét . . 6.50 4 1/2 Ceylon Gyöngy kávét 6.50 Egy posta csomag három különböző fajú kávéból is összeállítható. Címét és felvilágosítást a kiadóhivatal által.

Zalógház cédlulákat veszek. **Eladok** 13 latos ezüst evőkészleteket, grammja 5 kr., girandolokat, gyertyatartókat, haltalakat, stálcákat, grammja 6 kr., 12 darab ezüst evőkészlet 6 forint 50 kr., teljes 12 személyre való teljes evőkészleteket 138 forint kezdve, dus választékos mindennemű ezüst műtöves tárgyakban, arany ferflancok köllöggóval, grammja 85 kr., masszív arany gyűrűk 2 forint 40 kr-tól, tula remontőr órák 6 fr.

Grünberger Armin Béla örököséi Budapesten, IV., Városház-tér 9., I. em. 23 Hárisházár. Képes árjegyzéket bérmentve és ingyen.

36 forintért I őszi öltöny, I felöltő, I telikabát, összesen 36 frt. Egyenkint is kaphatók és pedig: I öltöny 12 frt I felöltő 12 frt I telikabát 12 frt Minden a legtisztább gyalpuszövetekből, jótállás mellett a legolcsóbb árakon

Wolf Jakabnál Bpest, Kossuth Lajos-u. 22. Vidéki megrendelések pontosan és jutyányosan eszközöletnek.

85 százalék pénzelőle, mindentelősorsjegyre: József, Bazilika, magyar, osztrák, orosz, orosz-rosztarajegyre olcsó kamatokra 3-6 hónapra. **WOHL**, bankkötletben osztályajánlatot nyújtó Budapest, V., Dinaufürdő.

CSAK Hoffmann's EPOR Pepsinall dupla dobozban his zsabdobozzal és bevezető kanállal. Ez a legjobb a gyomornak. Egészségesek és gyomorbeteggek, főnlétekek meg gyermekek csak ezt a készítményt használják jó gyomruk rendbentartására, rossz emésztésük javítására. 1 eredeti doboz zsabdobozzal és kanállal 1 frt - kr. 1 egyszerű tartalék-doboz - frt 85 kr. Főráktár: **LUX MIHÁLY** drogua, vegyi- és illatszerüzletében Budapest, Múzeum-körút 7. szám. Kapható még: Bayer Antal gyógyszerésznél, Neruda Nándor, Molnár és Moser, Petróvitcs Miklós droguistáknál.

Kávé és Tea Fiuméből. most érkezett idel természet. Szétküldés közvetlen a tengeri hajóról. A legjobb keverékek. I szák 2 kgr. Salvador-kávé 5.- I szák 2 kgr. Rio-kávé 5.- I szák 2 kgr. Szultán Mocca-kávé 5.- I szák 2 kgr. Aranyja 5.80 I szák 2 kgr. Kuba-kávé I szák 2 kgr. Portorico 5.94 györgykávé I szák 2 kgr. Nelighery-kávé 49.- I szák 2 kgr. Kékjáva 6.60 gyöngykávé I szák 2 kgr. Ceylon-kávé I szák 2 kgr. Menado 6.80 kávé A kávéhoz csomagolható I doboz 1/4 kgr. legfin. Császár keverék-tea 1.60 I doboz 1/4 kgr. legfin. Orosz karaván-tea - 1.29 I doboz 1/4 kgr. legfin. Csász. kevt. örm.-tea - 85 I Demijohn 4 liter Király-um 7.60 Az árak elvámulva, bérmentve és csomagolva minden más költség nélkül érrendők. 25 kgr. veltől vasuton szállítva minden kiló 10 kr-tal olcsóbb. Árlapot ingyen küld.

Fratelli Deisinger Fiume. Éppen most jelent meg! Vig történetek. Irtá Murai Károly. Ára 1 frt 50 kr. Megrendelhető: a „BUDAPESTI NAPLO“ kiadóhivatalában, Budapest, József-körút 18. szám.

Hatsék Ignác Megyei térképeinek részletes jegyzéke. Méretük: 1:500,000. Egyes térképek ára

Sz.	kr.
1. Pest-Pilis-Solt-Kiskunmegye	30
2. Bács-Bodrog	30
3. Nógrád	20
4. Hont	15
5. Bars	15
6. Zólyom	15
7. Liptó	20
8. Árpa	20
9. Turóc	20
10. Trencsén	30
11. Nyitra	30
12. Pozsony	30
13. Komárom	15
14. Esztergom	15
15. Moson	20
16. Győr	15
17. Sopron	15
18. Vas	20
19. Zala	30
20. Veszprém	20
21. Fehér	20
22. Somogy	20
23. Tolna	20
24. Baranya	30
25. Jász-Nagy-Kun-Szolnok	30
26. Heves	15
27. Borsod	20
28. Gömör és Kis-Hont	20
29-30. Abauj-Torna	30
31. Szepes	15
32. Sáros	15
33. Zemplén	20
34. Ung	15
35. Berég	15
36. Ugocsa	15
37. Máramaros	20
38. Szatmár	20
39.-Szilág	20
40. Szabolcs	30
41. Hajdu	15
42. Bihar	30
43. Békés	15
44. Csongrád	20
45. Csanád	20
46. Arad	30
47. Torontál	30
48. Temes	30
49.-50. Krassó-Szörény	30
51. Hunyad	20
52. Szeben	15
53. Alsó-Fehér	15
54. Torda-Aranyos	20
55. Kolozs	30
56. Szolnok-Doboka	20
57. Beszterce-Naszód	15
58. Csik	30
59. Maros-Torda	30
60. Udvarhely	15
61. Nagy-Küküllő	20
62. Kis-Küküllő	20
63. Fogaras	16
64. Brassó	20
65. Háromszék	20
66. Fiume város és ker.	15
67. Fiume m.	15
68. Zágráb m.	20
69. Varasd	15
70. Kőrös	15
71. Belovár	15
72. Pozsega	15
73. Verőce	20
74. Szerém	15
75. Pétervárdai ker.	15
76. Bródi kerület	15
77. Gradiskai kerület	15
78. Báni kerület	15
79. Ogulin-Szlunoi ker.	20
80. Líka-Otocányi ker.	20
81. Magyarország átnézeti térképe	20

Lant és Biblia. Hevess Kornél (szolnoki rabbi) verses könyve. Ára 1 frt 20 kr. Megrendelhető a „Budapesti Napló“ kiadóhivatalában József-körút 18.

Beniczkyne Rajza Lenke válogatott regényei Beniczkyne. Saját kezébe 50 Beniczkyne. Ó az Regény 1.- Beniczkyne. A hegy-ség tündére 1.- Beniczkyne. Rang és pénz 1.- Beniczkyne. A vér 50 Beniczkyne. Közvélemény 1.- Megrendelhető a „Budapesti Napló“ kiadóhivatalában,

A Sárگا Dominó. Irtá: PREVOST MARCEL. Fordította: Dr. Bethlen Oszkár. Ára: 50 krajcar. Megrendelhető: a „Budapesti Napló“ kiadóhivatalában Budapest, József-körút 18.

BÁRÁNY DEZSŐ műhangszer-és hússzóló. Vondó hangszerek és vándó különleges készítése. Dusrakár-vondó-fuvola és ütőhangszerekben, cellákban. Iskolai és hangversenyegyesítőkhöz 3 forinttól 1000 forintig. Saját készítésű húsgedük. Legjobb olasz és német hangversenyhangszerek készítője. **Most jelent meg!** Második bővített kiadásban, csinos kiállításban és tetszetős alakban. **MIRJAM** Irtá: Dr. KISS ARNOLD veszprémi főorvos. Remek nyelvezettel nők számára írott magyar nyelvű zsidó **Imádságos Könyv.** ÁRA: Vászonzaklatban 2 forint 50 kr. Bőröltés 3 frt 50 kr. Csontutántatás díszes kötés 5 frt. Legfinomabb borított 6 frt. Kapható a „Budapesti Napló“ kiadóhivatalában, József-körút 18. szám.

Köhögésnél, kedveskedni vegyen 30 kr-ért Réthly-féle pemete-füccokkát.

Lant és Biblia. Hevess Kornél (szolnoki rabbi) verses könyve. Ára 1 frt 20 kr. Megrendelhető a „Budapesti Napló“ kiadóhivatalában József-körút 18.

Beniczkyne Rajza Lenke válogatott regényei Beniczkyne. Saját kezébe 50 Beniczkyne. Ó az Regény 1.- Beniczkyne. A hegy-ség tündére 1.- Beniczkyne. Rang és pénz 1.- Beniczkyne. A vér 50 Beniczkyne. Közvélemény 1.- Megrendelhető a „Budapesti Napló“ kiadóhivatalában,

A Sárگا Dominó. Irtá: PREVOST MARCEL. Fordította: Dr. Bethlen Oszkár. Ára: 50 krajcar. Megrendelhető: a „Budapesti Napló“ kiadóhivatalában Budapest, József-körút 18.